

**Акціонерне товариство
«Державний експортно-імпортний банк України»**

**Консолідований звіт керівництва
(консолідований звіт про управління)**

Річна консолідована фінансова звітність

*За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року,
зі звітом незалежного аудитора*

ЗМІСТ

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ КЕРІВНИЦТВА (КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ).....	3
--	----------

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

РІЧНА КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Консолідований звіт про фінансовий стан (Консолідований баланс)	33
Консолідований звіт про прибутки та збитки (Консолідований звіт про фінансові результати)	34
Консолідований звіт про сукупний дохід	35
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі (Консолідований звіт про власний капітал)	36
Консолідований звіт про рух грошових коштів	37

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Основна діяльність	38
2. Основа складання фінансової звітності	38
3. Основні положення облікової політики	39
4. Суттєві облікові судження та оцінки	55
5. Інформація за сегментами	56
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	59
7. Зміни в зобов'язаннях у фінансовій діяльності	59
8. Витрати за очікуваними кредитними збитками	60
9. Заборгованість кредитних установ	61
10. Кредити клієнтам	62
11. Інвестиційні цінні папери	69
12. Інвестиційна нерухомість	71
13. Основні засоби	72
14. Нематеріальні активи	73
15. Податок на прибуток	74
16. Інші активи та зобов'язання	76
17. Заборгованість перед кредитними установами	78
18. Заборгованість перед клієнтами	79
19. Емітовані єврооблігації	81
20. Субординований борг	82
21. Капітал	82
22. Договірні та умовні зобов'язання	84
23. Комісійні доходи та витрати	91
24. Витрати на персонал та інші операційні витрати	92
25. Управління ризиками	93
26. Справедлива вартість активів та зобов'язань	107
27. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення	112
28. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки	113
29. Операції зі зв'язаними сторонами	114
30. Достатність капіталу	116

Консолідований звіт керівництва (консолідований звіт про управління)

АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПОРТНО – ІМПОРТНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

(консолідований звіт керівництва (консолідований звіт про управління) складено відповідно до вимог статті 40-1 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів, затвердженого рішенням НКЦПФР від 3 грудня 2013 року № 2826, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління НБУ від 24 жовтня 2011 року № 373)

Акціонерне товариство «Державний експортно-імпортний банк України» (далі – Укресімбанк, «Укресімбанк», АТ «Укресімбанк», Банк/банк або емітент) засновано у 1992 році. «Укресімбанк» здійснює свою діяльність на підставі Банківської ліцензії № 2 від 5 жовтня 2011 року, яка продовжена 7 серпня 2019 року.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років 100% статутного капіталу «Укресімбанку» належить державі в особі Кабінету міністрів України.

Головний офіс «Укресімбанку» знаходиться у м. Києві по вул. Антоновича, 127. Банк має 22 філії та 38 безбалансових відділень (31 грудня 2018 року: 22 філії та 39 безбалансових відділень) і два представництва в Лондоні та Нью-Йорку. Банк та його філії є єдиною юридичною особою.

Історично основним видом діяльності «Укресімбанку» є обслуговування експортно-імпортних операцій. Наразі «Укресімбанк» має диверсифіковану клієнтську базу, що включає значну кількість великих промислових і державних підприємств. «Укресімбанк» приймає вклади від фізичних та юридичних осіб, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну іноземних валют, інвестує кошти, здійснює розрахунково-касове обслуговування клієнтів та надає інші банківські послуги.

Однією із головних функцій «Укресімбанку» є сприяння, від імені Уряду України, обслуговуванню кредитних договорів, що підписані Урядом України та урядами інших держав. «Укресімбанк» виступає агентом Уряду України та обслуговує кредити від іноземних фінансових установ у відповідності до зазначених договорів.

«Укресімбанк» має дочірні підприємства «Лізингова компанія «Укресімлізинг» та ТОВ «Ексімлізинг» (далі разом – Укресімбанк, «Укресімбанк», АТ «Укресімбанк», Банк/банк або емітент).

Дочірнє підприємство «Лізингова компанія «Укресімлізинг», що повністю належить «Укресімбанку», було засноване у 1997 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

Дочірнє підприємство ТОВ «Ексімлізинг», що повністю належить «Укресімбанку», було засноване у 2006 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

Людські ресурси, зайнятість, повага до прав людини, інтелектуальний капітал та його використання для досягнення цілей банку, боротьба з корупцією

Відповідно до Кадрової політики АТ «Укресімбанк» (далі – «Кадрова політика»), Банк гарантує рівні можливості зайнятості, а саме:

- Банк приймає рішення щодо прийому на роботу, призначення та переміщення на посади, а також інші рішення, які впливають на працевлаштування персоналу незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної належності, статі, політичних поглядів, релігійних переконань, членства у професійній спілці чи іншому об'єднанні громадян, роду і характеру занять, місця проживання.

Наприклад, станом на 31 грудня 2019 року частка жінок, що працює на керівних посадах по системі Банку, складає 52%, у тому числі у складі Правління Банку – 30%.

- Банк не лише забезпечує робочим місцем, а й активно сприяє інтеграції осіб з інвалідністю у суспільне, колективне, громадське життя та надає всі можливості для їх професійної і особистісної самореалізації.

Станом на 31 грудня 2019 року частка осіб з інвалідністю по системі Банку складає 4,6%.

- Банк орієнтований на підтримку працівників передпенсійного віку та поступову адаптацію персоналу цієї категорії до нового соціального статусу. Працівники передпенсійного та пенсійного віку мають можливість активно працювати та залучаються до передавання досвіду і знань молодим колегам.

Станом на 31 грудня 2019 року по системі Банку частка працівників передпенсійного та пенсійного віку складає 5,7%.

Крім цього, Банк сприяє забезпеченню молоді першим робочим місцем, а також забезпечує організацію та проходження практики або стажування в Банку для студентів та молоді.

За 2019 рік по системі Банку 87 студента пройшли практику та забезпечено першим робочим місцем 8 спеціалістів.

У питаннях поваги до прав людини Банк керується Конституцією України та Кодексом корпоративної етики АТ «Укресімбанк», а саме:

- Банк гарантує рівні можливості всім працівникам та кандидатам на відповідні посади в Банку, незважаючи на вік, стать, сімейний стан, сексуальну орієнтацію, релігійну, расову, національну приналежність, політичні переконання, обмежені можливості та інші обставини.
- Банк цінує індивідуальність, відмінності та потенціал, які кожний співробітник привносить у діяльність Банку, а також підтримує постійний розвиток умінь та здібностей персоналу.
- Усі рішення стосовно персоналу (відбір, прийом, навчання, просування, оцінка, заохочення і мотивація, звільнення тощо) приймаються лише на підставі кваліфікації працівника, результатів його роботи та інших пов'язаних з роботою факторів.
- Банк у своїй діяльності не застосовує переслідування по відношенню до працівників, клієнтів, конкурентів тощо будь-якої форми – психологічної, вербальної чи фізичної, на підставі віку, статі, сімейного стану, сексуальної орієнтації, релігійної, расової, національної приналежності, політичних переконань, обмежених можливостей та інших обставин.

Банк усвідомлює актуальні ризики існування рабства, торгівлі людьми, батрацтва, примусової або обов'язкової праці та інших форм експлуатації людей та готовий протидіяти таким явищам у будь-яких їх проявах.

Банк не використовує та не підтримує використання праці дітей, які не досягли встановленого трудовим законодавством мінімального віку, з якого допускається прийняття на роботу.

По системі Банку щороку встановлюються норми тривалості робочого часу за календарем п'ятиденного робочого тижня, який не перевищує 40 годин на тиждень, з двома вихідними в суботу та неділю з обов'язковим дотриманням норм тривалості робочого часу.

Відповідно до вимог чинного законодавства України працівникам Банку надаються різні види відпусток, зокрема, щорічна відпустка (основна та додаткова (за особливий характер праці)), додаткова відпустка у зв'язку з навчанням, соціальні відпустки (у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, працівникам, які мають дітей тощо), відпустки без збереження заробітної плати.

Крім цього, Банк турбується про здоров'я своїх працівників, зокрема, оплачує послуги з добровільного медичного страхування працівників системи Банку.

Стратегія управління персоналом розглядає персонал як основний капітал банку, а витрати на персонал як інвестиції в розвиток банку. При цьому, банк – це в першу чергу команда професіоналів, а досягнення банку – це результат діяльності кожного.

Ефективне управління персоналом передбачає наявність трьох основних складових – професійності, працездатності, та долученості працівників, на забезпечення та розвиток яких направлена стратегія управління персоналом.

Забезпечення та розвиток цих складових досягається шляхом якісного пошуку та підбору персоналу, системи адаптації, навчання та розвитку, налагоджених внутрішніх комунікацій та за допомогою інструментів матеріальної та нематеріальної мотивації.

Станом на 31 грудня 2019 року по системі Банку 93% працівників мають вищу освіту, з них:

- 16% працівників мають дві або більше вищих освіт;
- 1% персоналу має наукові ступені.

Крім цього, 63% персоналу має стаж роботи в Банку більше 7 років.

Банк інвестує у розвиток лідерів, які в свою чергу навчають, розвивають, мотивують і наставляють інших працівників Банку на вирішення поточних та стратегічних завдань Банку.

Таким чином, з метою забезпечення ефективності функціонування бізнесу та досягнення цілей Банку протягом 2019 року:

- 1691 (51%) працівник Банку пройшли дистанційне навчання (в середньому кожний працівник проходить близько 5 заходів з дистанційного навчання на рік);
- 275 (18%) працівників Головного банку взяли участь у 176 навчальних заходах організованих зовнішніми провайдерми, у тому числі 42 працівники відвідали 25 міжнародних заходів.

Відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції» в Банку затверджено і введено в дію Антикорупційну програму акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України» (далі – «Антикорупційна програма»). Положеннями зазначеної Антикорупційної програми визначаються права та обов'язки працівників Банку у зв'язку із запобіганням і протидією корупції у діяльності Банку. Також, з метою нагляду за реалізацією Антикорупційної програми у Банку призначено Уповноваженого з питань запобігання корупції.

Крім того, згідно із вимогами Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах (затверджено постановою Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року №64) та з метою забезпечення здійснення ефективних дій щодо запобігання проявам корупції у структурних підрозділах банківської установи, в 2019 році у банку були розроблені та введені у дію внутрішньобанківські документи: «Політика запобігання конфліктам інтересів» та «Кодекс поведінки (етики)».

Технологічні ресурси та їх використання для досягнення цілей банку

Використання програмних продуктів і апаратних засобів від відомих вітчизняних та зарубіжних постачальників (СІЕС ТЕК, НВП «Інформаційні технології», Terrasoft, SIA AGroup, OpenWay, Oracle, Microsoft, SAP, HP, Cisco, EMC, VMware, Riverbed, Nortel, Dell, RedHat, Micro Focus) дозволяє гнучко й ефективно будувати інформаційну систему під бізнес-завдання банку.

У 2019 році у банку продовжувались роботи з переходу на АБС Б2, на базі якої станом на 01 січня 2020 року впроваджено такі модулі як «Головна книга», «Розрахунково-касове обслуговування», «Адміністрування», «Платежі населення», «Індивідуальні банківські сейфи», «Фінансовий моніторинг», «СЕП НБУ», «Кредити юридичних і фізичних осіб», «Міжбанківські кредити», «Кредити від нерезидентів», «Депозити фізичних і юридичних осіб», «Факторинг», «Цінні папери», «Забезпечення та договори страхування», «Підзвіт касира», «Інкасація банкоматів», «Вітрини аналітичної системи CS:BI», «Овердрафти», «Моніторинг кредитної заборгованості», «Ліміти каси», «Експортно-імпорتنі контракти», «Зношені купюри», «Консолідатор кредитного реєстру», «Продукт поточного рахунку», здійснено перехід на використання міжнародних номерів банківських рахунків IBAN.

Завершено перехід на промислову систему дистанційного обслуговування клієнтів iFOBS, яка замінила систему «Клієнт-Банк» власної розробки. Продовжується розробка і впровадження нових модулів цієї системи з метою отримання конкурентних переваг, зокрема планується до впровадження модуль, що дозволяє укладати з клієнтами договори в електронному вигляді, скріплені електронними підписами банку і клієнта, з можливістю перевірки юридичної значимості у будь-який час на сайтах будь-яких вітчизняних АЦСК.

2019 року впроваджено модуль «Портрет клієнта 360» системи CRM від компанії Terrasoft, який став реальним інструментом організації роботи для опрацювання та адаптації нової технології та принципів роботи з продажу продуктів, послуг та сервісів клієнтам корпоративного бізнесу та ключовим елементом для реалізації ефективної системи мотивації співробітників банку, задіяних в процесі залучення та обслуговування клієнтів.

30 жовтня 2019 року банк підписався на сервіс S.W.I.F.T. GPI, який буде впроваджено в 2020 році. Цей сервіс дозволить банку мати повну інформацію про всі етапи проходження міжнародних платежів через низку банків-кореспондентів, включаючи інформацію про зарахування коштів на рахунок бенефіціара, та комісії, що були утримані на кожному етапі проходження. Підписка на S.W.I.F.T. GPI надає банку можливість покращити взаємодію з клієнтами та пропонувати їм ексклюзивні послуги при здійсненні міжнародних платежів.

Процесингова система Way4 забезпечує надійне безвідмовне функціонування карткового процесингу в режимі 24x7 у взаємодії з такими МПС як Visa, Mastercard, AmEx та національною платіжною системою «Простір». В системі, яка повністю відповідає стандартам PCI DSS, реалізовано крім базової функціональності карткового процесингу також сучасні технології GooglePay/ApplePay для карток Visa Банку, Retail with CashBack, PIN Delivery by SMS. Впроваджено платформу 3D Secure 1.0/2.1 для додаткового рівня безпеки при онлайн розрахунках за картками MasterCard. Пройдено сертифікацію MABU (Mastercard Automatic Billing Updater) – зменшення відмов у проведенні транзакцій. Здійснено сертифікацію AmEx з прийому BIN 34. Процесингова система обслуговує не лише Укресімбанк, а і низку банків-афіліатів, які не мають власної процесингової системи.

Впроваджено оновлений зовнішній Сайт банку із запровадженням сучасних технологічних рішень та зміною концепції подання інформації.

Впроваджено промислову систему "AutoAudit" для забезпечення роботи внутрішніх аудиторів з метою централізованого накопичення відповідної інформації та суттєвого покращення організації процесів проведення внутрішнього аудиту.

Впроваджено централізований контрольований друк у Головному банку та у всіх філіях з використанням технологій компанії Canon та з використанням авторизації по електронній перепустці банку. Це зменшило використання паперу на друк загалом до 40%.

Практично всі фізичні сервери переведені в віртуальне середовище VMware. Це надало можливість раціонально використовувати серверні потужності та дозволило віртуалізованим серверам працювати у відмовостійкій конфігурації. Впроваджено систему захисту серверів Trend Micro Deep Security, яка зокрема дозволяє автоматично застосувати «віртуальне виправлення» для усунення вразливостей на серверах.

В АТ «Укресімбанк» використовуються сучасні засоби захисту електронної інформації від мережових атак, вірусних атак, захист від СПАМа, і т.п.

Винагороди 2019

Нагорода Mastercard «За віртуозну медіацію гравців фінансового ринку»

Платіжна система Mastercard вкотре відзначила Укресімбанк як надійний розрахунковий банк.

Нагорода від Citibank за якість міжнародних платежів у доларах США

Citibank (м. Нью-Йорк, США) нагородив Укресімбанк відзнакою Straight Through Processing Excellence Award за проведення міжнародних платежів у доларах США.

«Рейтингу фінансового здоров'я банків»

Укресімбанк став одним з лідерів «Рейтингу фінансового здоров'я банків» у групі найбільших представників банківського сектору, складеного аналітичною компанією «Міжнародний центр перспективних досліджень» спільно з експертами Незалежної асоціації банків України. Зокрема, державний банк посів друге місце за показником надійності.

«Фінансовий Оскар». Рейтинг журналу «Бізнес»

Укресімбанк здобув перемогу у номінаціях «Підтримка експорту», «Екобанк», «Корпоративний партнер».

Рейтинг «Банки та фінансові установи України – 2018». Проект Асоціації Українських банків та Видавничого дому «Україна Бізнес»

Укресімбанк отримав нагороду за перемогу в номінації «Кращий банк по роботі з ринком лізингу» в рейтингу «Банки та фінансові установи України – 2018».

Нагорода Deutsche Bank за якість розрахунків у євро

За результатами проведення міжнародних платежів у 2018 році Укресімбанк отримав престижну нагороду Operational Excellence Award від глобальної фінансової установи Deutsche Bank. Зокрема, високою оцінкою були відзначені розрахунки в євро, рівень автоматичної обробки яких сягає 100%.

Агентство Fitch Ratings здійснило позитивні рейтингові дії щодо Укресімбанку

Міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings 24 вересня 2019 року підвищило акціонерному товариству «Державний експортно-імпортний банк України» (Укресімбанк) довгостроковий рейтинг дефолту емітента в іноземній валюті та у національній валюті (IDRs) до «В» з «В-», прогноз переглянуто із «стабільного» на «позитивний», та покращило рейтинг підтримки до «4» із «5».

Рейтинг найнадійніших банків України у 2019 році за версією журналу «Фарінуер»

У новому рейтингу за 2019 рік Укресімбанк увійшов до трійки найнадійніших банків для приватних клієнтів та юридичних осіб, а також тих, яким довіряють страхові компанії.

«Банки 2019 року». Медіа-агентство «Фінансовий клуб»

Укресімбанк було відзначено в номінаціях «Заощадливий банк для бізнесу» (абсолютний приріст гривневих депозитів юридичних осіб за січень-листопад 2018 року) і «Валютний банк для бізнесу» (абсолютний приріст валютних кредитів юридичних осіб за січень-листопад 2018 року).

«Рейтинг фінансового здоров'я банків»

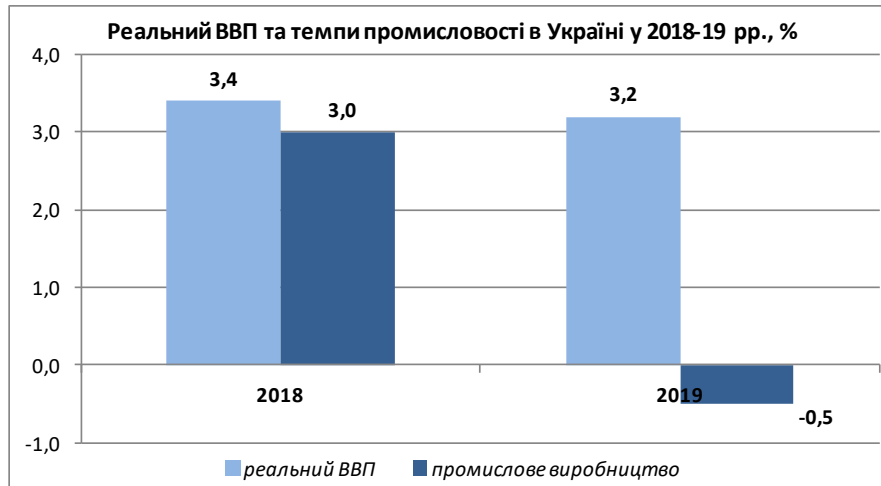
Укресімбанк став одним з лідерів «Рейтингу фінансового здоров'я банків» у групі найбільших представників банківського сектору, складеного аналітичною компанією «Міжнародний центр перспективних досліджень» спільно з експертами Незалежної асоціації банків України. Зокрема, державний банк посів друге місце за показником надійності.

Характер бізнесу (опис зовнішнього середовища, в якому здійснює діяльність банк, короткий опис діючої бізнес-моделі, основні продукти та послуги)

Опис зовнішнього середовища

Продовження поміркованої фіскальної та жорсткої монетарної політики Урядом і Національним банком сприяли збереженню макрофінансової стабільності та суттєвому зниженню інфляції, незважаючи на ризики «політичної

турбулентності» в умовах проведення подвійних виборів у 2019 році в Україні. При цьому консолідація влади сприяла підвищенню довіри з боку зовнішніх інвесторів, що разом із підключенням України до системи міжнародного депозитарію «Clearstream» зумовили суттєве збільшення попиту на державні боргові цінні папери (ОВДП), деноміновані в національній валюті з боку нерезидентів. Значні обсяги надходження валюти за фінансовим рахунком та переказів коштів від трудових мігрантів на фоні продовження росту показників експорту товарів і послуг сприяли зміцненню обмінного курсу гривні, не зважаючи на успішно здійснені пікові виплати за зовнішнім державним боргом.

Джерело: Держстат,

Збереження високого споживчого (підтриманого ростом доходів населення) та інвестиційного попиту разом із рекордним урожаєм зернових зумовили продовження відновлення економіки України. Проте, у 2019 році відзначалось падіння обсягів виробництва та реалізації промислової продукції, а також сповільнення темпів виробництва сільськогосподарської продукції. Натомість високий внутрішній попит генерував високі показники зростання в будівництві, торгівлі та окремих галузях сфери послуг. Загалом зростання ВВП за результатами 2019 року сповільнилось до 3,2%.

Після звітної дати Правлінням Національного банку України були ухвалені рішення щодо зниження облікової ставки з 13,5% річних, встановленої з 13 грудня 2019 року, до 11% річних з 31 січня 2020 року, до 10% річних з 13 березня 2020 року та до 8% річних з 24 квітня 2020 року відповідно. Національний банк продовжував пом'якшення монетарної політики та підтримання економіки в Україні в умовах охолодження світової економіки.

Водночас, очікується, що поширення пандемії коронавірусу (COVID-19), яке почалося у 2020 році, призведе до рецесії світової економіки та значного сповільнення економічної активності в Україні. Введення Урядом тимчасового обмеження ділової та соціальної активності у березні 2020 року в поєднанні з суттєвим зниженням світового попиту, а також переоцінкою інвесторами ризиків країн, що розвиваються, може негативно позначитися на показниках економіки та зовнішньої торгівлі України, ускладнити залучення фінансування, негативно вплинути на банківську систему країни та призвести до подальшої девальвації національної валюти по відношенню до основних валют. Так, офіційний обмінний курс гривні до долара США Національного банку України знизився на 14,6% з 23,6862 гривень за долар США на 1 січня 2020 року до 27,1441 гривень за долар США на 27 квітня 2020 року.

Такі фактори, як зниження рівнів ліквідності та прибутковості корпоративного сектору, у тому числі внаслідок тимчасового обмеження ділової активності, та девальвація гривні по відношенню до іноземних валют можуть негативно вплинути на якість обслуговування кредитного портфелю Банку. Керівництво Банку аналізує кредити на предмет знецінення з урахуванням вище зазначених факторів ризику та відображатиме зміни у резервах під очікувані кредитні ризики, якщо такі необхідні, у наступних звітних періодах. При цьому при розрахунку очікуваних кредитних збитків станом на 31 грудня 2019 року Банк застосовував моделі, що містять макроекономічні прогнози, наявні на цю дату.

Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від зниження темпів розповсюдження пандемії та успішності дій, яких вживає Уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Негативний розвиток ситуації навколо поширення пандемії коронавірусу (COVID-19) може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

Основні макроекономічні показники у 2018-2019 роках

<i>Показники</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
Реальний ВВП, зміна у %	3,4	3,2
ІСЦ, зміна у % (до грудня п.р.)	9,8	4,1
Промислове виробництво, зміна у %	3,0	-0,5
Частка безробітного населення, % (за методологією МОП)	9,1	8,6
Міжнародні резерви НБУ, млрд. дол. США	20,8	25,3
Офіційний курс гривні до дол. США, грн. / дол. США	27,69	23,69

Джерело: Держстат, Національний банк України

Згідно даних НБУ за 2019 рік позитивне сальдо зведеного платіжного балансу країни склало майже 6,0 млрд. дол. США завдяки суттєвим надходженням за фінансовим рахунком, у тому числі майже 4,4 млрд. дол. США портфельних інвестицій для придбання гривневих державних облігацій (ОВДП). При цьому чиста купівля валюти Національним банком у 2019 році сягнула 7,9 млрд. дол. США, що є найвищим показником за останні 14 років. За таких умов, не зважаючи на продовження росту від'ємного сальдо зовнішньої торгівлі товарами й послугами за підсумками 2019 року Національному банку вдалося наростити міжнародні резерви на 22% до 25,3 млрд. дол. США (у еквіваленті).

Платіжний баланс України у 2018-2019 роках, млн. дол. США

<i>Статті платіжного балансу:</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>
<u>A. Рахунок поточних операцій</u>	(4 367)	(1 322)
<u>B. Рахунок операцій з капіталом</u>	37	38
<u>C. Фінансовий рахунок</u>	(7 207)	(7 264)
<u>D. Зведений баланс (= A + B – C)</u>	2 877	5 980

Джерело: Національний банк України

Зниження фундаментального інфляційного тиску дозволило Національному банку поступово пом'якшувати монетарну політику з метою підтримки економічного зростання. Для цього протягом 2019 року НБУ 5 разів послідовно знижував облікову ставку (з 18,0% до 13,5%). За таких умов згідно даних Нацбанку протягом 2019 року грошова база (резервні кошти) виросла на 9,6%, широка грошова маса (M3) – на 12,6%.

Діюча бізнес-модель

Бізнес-модель банку передбачає:

- фокусування на продовженні програм з МФО в рамках кредитування експортно-орієнтованих підприємств;
- розширення периметру комерційних банків, яким надається фінансування в рамках програм МФО;
- фокусування на існуючих та залученні нових клієнтів для обслуговування експортно-імпортерських операцій, а також консультаційної підтримки;
- розвиток бази корпоративних клієнтів;
- збереження роздрібних клієнтів зі значними залишками коштів.

11 вересня 2019 року Уряд затвердив Основні напрями діяльності акціонерного товариства «Державний експортно-імпортерський банк України» на 2019 – 2023 роки. Прийняття постанови забезпечить належне функціонування та ефективне управління державним банком, захист прав вкладників, кредиторів та держави як акціонера.

Документ розроблено на основі Зasad стратегічного реформування державного банківського сектору, напрацьованих Мінфіном спільно з міжнародними фінансовими інституціями та схвалених Урядом 21 лютого 2018 року. Основні напрями діяльності спрямовані на зміцнення сильних сторін та позиції банку на ринку з використанням нових можливостей у сфері бізнесу і забезпеченням сталого рівня прибутковості.

Ековідповідальність

Банк сприяє підвищенню енергоефективності економіки України та визначає фінансування проектів у сфері захисту навколишнього середовища та впровадження енергозберігаючих технологій як один з важливих напрямів діяльності. Укреслібанк дотримується політики відповідального фінансування та приділяє велику увагу екологічній складовій, зокрема:

- застосовує процедури оцінки екологічних та соціальних ризиків до кредитних проектів;
- не фінансує соціально небезпечні та екологічно шкідливі виробництва;

- реалізує ініціативи, спрямовані на зменшення негативного впливу діяльності на навколишнє середовище тощо.

Система екологічного та соціального менеджменту інтегрована в кредитну діяльність банку. Оцінка екологічних та соціальних ризиків проводиться на етапі аналізу кредитних проєктів, а моніторинг таких ризиків здійснюється на етапі їх супроводження. На регулярній основі проводяться дистанційні навчальні курси для забезпечення належної обізнаності співробітників банку із діючою системою оцінки ризиків.

Банк постійно проводить навчальні семінари для представників підприємств різних галузей економіки та бере участь у представницьких заходах задля популяризації програм енергоефективності та заохочення інвестицій у цю сферу.

Основні продукти та послуги

Основними продуктами та послугами банківської установи є:

- кредити;
- депозити;
- розрахунково-касове обслуговування;
- операції з використанням платіжних карток;
- операції з цінними паперами;
- документарні операції;
- факторинг;
- послуги з використанням дистанційних систем обслуговування («Клієнт-банк», інтернет-банкінг, мобільний банкінг).

Цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей (інформація щодо пріоритетів дій для досягнення результатів, висвітлення діяльності у сфері досліджень і розроблень)

Стратегічні цілі та пріоритети банку на 2019 - 2023 роки це, зокрема:

- Стати провідним банком з експортно-імпортного фінансування та корпоративного кредитування в Україні, зокрема, шляхом утримання існуючих та залучення нових клієнтів для обслуговування експортно-імпортних операцій, а також консультативної підтримки;
- Забезпечити діяльність банку як провідного постачальника в українському фінансовому секторі широкого спектру корпоративних банківських послуг для державних підприємств (ДП), великих, середніх та малих підприємств (МСП), орієнтованих на зовнішньоекономічну діяльність, керуючись довгостроковою, затвердженою та орієнтованою на прибуток стратегією;
- Зменшити обсяг кредитного портфелю в нестратегічних секторах;
- Сформувати стійкі механізми фінансування операцій банку з урахуванням поточної ситуації на кредитному та грошовому ринках і пріоритету зниження вартості кредитних ресурсів та інших боргових інструментів, які буде пропонувати банк;
- Вивчення можливості залучення міnorитарних інвестицій від стратегічної міжнародної фінансової установи.

Після визначення Кабінетом Міністрів України основних (стратегічних) напрямів діяльності державного банку у вересні 2019 року, оновлений склад Наглядової ради «Укресімбанку» наразі забезпечує розроблення та затвердження нової стратегії розвитку банку, що у довгостроковій перспективі передбачатиме збільшення його ринкової вартості.

Ключові фінансові ресурси, їх використання для досягнення цілей (структура капіталу, фінансові механізми, ліквідність та грошові потоки)

АТ «Укресімбанк» з 2016 року визначається НБУ системно важливим банком, що відповідає високому статусу банку у банківській системі України і водночас висуває окремі підвищені вимоги для забезпечення запасу міцності.

Зокрема, по-перше, з 1 січня 2020 року системні банки мають виконувати посилені значення нормативів:

- Нормативу миттєвої ліквідності (Н4) – не менше ніж 30%.
- Максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) – не більше ніж 20%.

По-друге, такі банки мають сформувати додатково до нормативного значення достатності основного капіталу буфер системної важливості, який почне діяти з 1 січня 2021 року. Буфер системної важливості для Укресімбанку має становити 1,5%.

По-третє, ці банки повинні мати план відновлення діяльності згідно до вимог Національного банку, який сприятиме швидкій стабілізації роботи цих установ в умовах кризи.

Укресімбанк у звітному році мав достатній рівень власного капіталу, успішно використовував диверсифіковані джерела фондування для створення надійного запасу ліквідності, вчасно і в повному обсязі забезпечив погашення залучених ресурсів.

Власний капітал Банку сформований переважно за рахунок статутного капіталу, розмір якого склав 38,73 млрд. грн. станом на 31 грудня 2019 року. Протягом звітного періоду додаткової емісії акцій чи поповнення капіталу іншими способами не відбувалося.

Структура капіталу Укресімбанку

<i>тис. грн.</i>			
Капітал	31.12.18	31.12.2019	Зміни
Статутний капітал	38 730 042	38 730 042	0
Резерв переоцінки	-816 406	337 779	1 154 185
Результат від операцій з акціонером	635 104	635 104	0
Непокритий збиток	-30 260 073	-30 948 626	-688 553
Резервні та інші фонди	162 926	162 926	0
Усього капітал	8 451 593	8 917 225	465 632

Зобов'язання Укресімбанку зменшилися на -21,8 млрд. грн. (або -14%). Одним з ключових факторів зменшення стала переоцінка зобов'язань в іноземній валюті, зумовлена ревальвацією гривні до долара США та євро.

У звітному році Банк здійснив планове погашення емітованих єврооблігацій (в сумі 445 млн. дол. США) відповідно до договірних термінів, що в цілому сприяло зниженню вартості залучених ресурсів.

Протягом року Банк нарощував обсяги фондування від ЄБРР та інших міжнародних фінансових організацій. У четвертому кварталі 2019 року Банк залучив на міжнародному ринку капіталу кошти на умовах субординованого боргу на суму 100 млн. дол. США з терміном 10 років.

На внутрішньому ринку Банк нарощував ресурсну базу за рахунок коштів клієнтів, насамперед у національній валюті.

Зобов'язання Банку

<i>тис. грн.</i>				
Зобов'язання	на 31.12.2018	на 31.12.2019	Зміни	
			абс.	%
Заборгованість перед кредитними установами	24 405 913	21 825 762	-2 580 151	-11%
Заборгованість перед клієнтами	82 163 124	77 125 819	-5 037 305	-6%
Емітовані єврооблігації	42 541 905	26 553 076	-15 988 829	-38%
Субординований борг	3 584 690	5 429 914	1 845 224	51%
Інші зобов'язання	496 248	494 528	-1 720	0%
Усього зобов'язання	153 191 880	131 429 099	-21 762 781	-14%

Найвагомішою статтею в зобов'язаннях Банку залишаються кошти клієнтів, частка яких протягом 2019 року збільшилась з 54% до 59%. Питома вага субординованого боргу за звітний рік зросла з 2% до 4% (+100 млн. дол. США).

Основні зміни в зобов'язаннях

Залучені ресурси Банк спрямовує на фінансування реального сектору економіки України:

- надає довгострокові кредити позичальникам різних галузей (сільського господарства, торгівлі, хімічної промисловості, паливно-енергетичного комплексу, нерухомості, машинобудування, металургії, транспорту та інших);
- реалізує програми міжнародних фінансових організацій;
- здійснює підтримку експортерів;
- сприяє підвищенню енергоефективності вітчизняних підприємств.

Упродовж 2019 року Укресімбанк активно впроваджував державні заходи, націлені на поживлення розвитку економіки України, брав участь у спільних з МФО експортно-орієнтованих проектах, програмах енергоефективності, енергозбереження та модернізації вітчизняних підприємств:

- Одержано синдикований кредит на суму до 80 млн. євро, організований ЄБРР для фінансування проектів відновлюваних джерел енергії та енергоефективності.
- Розпочато спільну реалізацію нової кредитної програми «EU4Business»-ЄБРР в національній валюті на підтримку малих та середніх підприємств в рамках Угоди про поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі ЄС з Україною. Сума фінансування становить гривневий еквівалент 25 млн. дол. США.
- Укладено чергову Угоду про співробітництво з державною експортно-кредитною агенцією Китаю (SINOSURE) із загальним лімітом фінансового страхування 500 млн. дол. США. Ціль — розвиток міжнародної торгівлі та підтримки ключових галузей економіки України.
- Продовжено реалізацію програми «Білоруський імпорт», в рамках якої українські підприємства різних галузей економіки можуть одержати позику на придбання техніки й обладнання білоруського виробництва з компенсацією кредитної ставки.
- АТ «Укресімбанк» вдруге виступило координатором спільного проекту України та Європейського інвестиційного банку (ЄІБ), спрямованого на підтримку підприємств МСБ у аграрній галузі економіки.

Банк може час від часу розглядати можливість зворотного викупу емітованих єврооблігацій, залежно від обставин, шляхом прямого викупу з ринку або в інший спосіб з огляду на ринкову ціну та ринкову ліквідність.

Активи Укресімбанку протягом 2019 року скоротилися на -13%. Поряд із від'ємною переоцінкою валютної частини, зменшення активів пов'язано зі скороченням кредитного портфеля внаслідок планових концентрованих погашень крупних корпоративних клієнтів, а також з частковим погашенням портфелю ОВДП згідно з договірними термінами.

Вивільнену ліквідність Банк спрямував на погашення єврооблігацій, а також створював надійний запас ліквідності, розміщуючи вільні кошти на коррахунках та у депозитних сертифікатах НБУ.

Невід'ємною складовою політики Банку в сфері кредитування була мінімізація ризиків, поліпшення якості кредитного портфеля і обслуговування клієнтів, забезпечення належного рівня дохідності наданих позик.

Активи Банку

Активи	на 31.12.2018	на 31.12.2019	Зміни	
			абс.	%
Грошові кошти та їх еквіваленти	18 545 858	33 469 935	14 924 077	80%
Кредити клієнтам	72 496 358	53 285 804	-19 210 554	-26%
Інвестиційні цінні папери	62 492 511	48 365 848	-14 126 663	-23%
Інші активи	8 108 746	5 224 737	-2 884 009	-36%
Усього активи	161 643 473	140 346 324	-21 297 149	-13%

тис. грн.

Питома вага високоліквідних активів (грошові кошти та їх еквіваленти) за звітний рік зросла на 12,4 п.п. до 24%, а найризикованіших (кредити клієнтам) — знизилася на -7 п.п. до 38%.

Основні зміни в структурі активів

Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку (фінансові та нефінансові показники, що дають можливість зрозуміти основні тенденції та чинники, що впливають на бізнес, результати діяльності банку, їх зв'язок із цілями керівництва та стратегіями для досягнення цих цілей, аналіз значних змін у фінансовому стані, ліквідності та результатах діяльності, причини змін показників протягом звітного періоду, намір реалізації стратегії банку в довгостроковій перспективі)

Укресімбанк дотримується послідовної, зваженої та консервативної політики в частині формування активів, своєчасно і в повній мірі відображає відрахування у резерви за кредитами клієнтів. Банк дбає про збалансовану структуру активів, оптимальну для надійного виконання клієнтських операцій та фінансування реального сектору економіки. Рівень ліквідності залишається незмінно достатнім для виконання усіх зобов'язань.

У частині стратегічної трансформації бізнес-моделі банк здійснював планомірний вихід з роздрібного ринку (що відповідає Стратегічним напрямкам діяльності банку, розробленим КМУ, і Засадам стратегічного реформування державного банківського сектора).

З цією метою в останні роки банк:

- оптимізував роздрібну мережу і відповідну чисельність персоналу;
- переглянув роздрібний продуктивний ряд, відмовившись від низькоефективних роздрібних продуктів;
- в роздрібному бізнесі перефокусувався на сегмент великих роздрібних клієнтів.

При цьому Банк традиційно залишався зосереджений:

- в активах - на кредитуванні великих корпоративних клієнтів (близько 96% кредитного портфеля), а також вкладеннях в цінні папери (ОВДП) та депозитні сертифікати НБУ;
- в зобов'язаннях - на диверсифікованих джерелах фондування (фізичні та юридичні особи, зовнішні запозичення, довгострокові ресурси МФО).

Укресімбанк за підсумками звітного року забезпечив прибуткову діяльність і дотримався усіх нормативних значень, ввійшовши до трійки найбільших банків за активами, кредитами клієнтам і зобов'язаннями.

У 2019 році Банк перерахував до Державного бюджету України дивіденди у сумі 767,1 млн. грн.

Результати діяльності АТ «Укресімбанк»

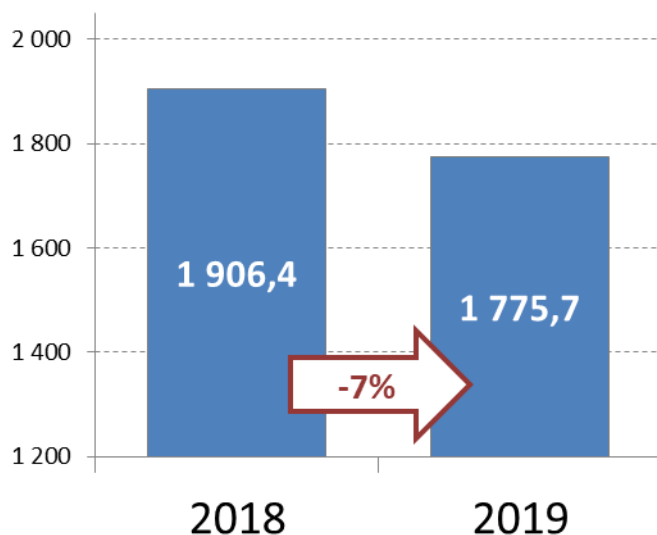
За 2019 рік АТ «Укресімбанк» консолідовано отримав 65,3 млн. грн. чистого прибутку, порівняно з 804,8 млн. грн. у попередньому році. Основними причинами зменшення обсягу прибутку стали скорочення чистого процентного доходу, збільшення операційних витрат, зростання витрат на формування резервів за кредитними операціями та амортизація відстроченого податкового активу.

тис. грн.

Показник	За 2018 рік	За 2019 рік	Зміни		Структура, %	
			абс.	%	2018	2019
Чистий процентний дохід	1 906 362	1 775 668	-130 694	-7%	59%	58%
Процентний дохід	11 747 735	11 568 804	-178 931	-2%	100%	100%
кредити клієнтів	7 445 158	7 230 491	-214 667	-3%	63%	62%
цінні папери	4 132 600	3 566 198	-566 402	-14%	35%	31%
заборгованість кредитних установ	158 740	349 279	190 539	120%	2%	3%
за фінансовим лізингом	11 237	422 836	411 599	3663%	0,1%	4%
Процентні витрати	-9 841 373	-9 793 136	48 237	0%	100%	100%
заборгованість перед клієнтами	-3 837 274	-4 537 990	-700 716	18%	39%	46%
емітовані єврооблігації	-4 184 372	-3 469 631	714 741	-17%	43%	35%
заборгованість перед кредитними установами	-1 503 708	-1 444 093	59 615	-4%	15%	15%
субординований борг	-316 019	-339 913	-23 894	8%	3%	4%
інші процентні витрати	0	-1 509	-1 509	-	0%	0,02%
Чистий непроцентний дохід	1 311 169	1 298 015	-13 154	-1%	41%	42%
Чистий комісійний дохід	627 473	651 788	24 315	4%	20%	21%
комісійний дохід	997 821	1 082 054	84 233	8%	31%	35%
комісійні витрати	-370 348	-430 266	-59 918	16%		
Результат від торгових операцій	478 238	541 344	63 106	13%	15%	18%
Інші доходи	205 458	104 883	-100 575	-49%	6%	3%
Чистий операційний дохід	3 217 531	3 073 683	-143 848	-4%	100%	100%
Операційні витрати	-2 150 269	-2 380 836	-230 567	11%	100%	100%
Витрати на персонал	-1 334 023	-1 520 639	-186 616	14%	62%	64%
Амортизація за знос	-100 519	-111 058	-10 539	10%	5%	5%
Інші операційні витрати	-715 727	-749 139	-33 412	5%	33%	31%
Операційний прибуток	1 067 262	692 847	-374 415	-35%		
Результат переоцінок	-952 223	2 921 018	3 873 241	-		
Витрати на резервування та модифікацію активів	794 928	-2 979 287	-3 774 215	-		
Прибуток до оподаткування	909 967	634 578	-275 389	-30%		
Витрати з податку на прибуток	-105 136	-569 298	-464 162	441%		
Чистий прибуток	804 831	65 280	-739 551	-92%		

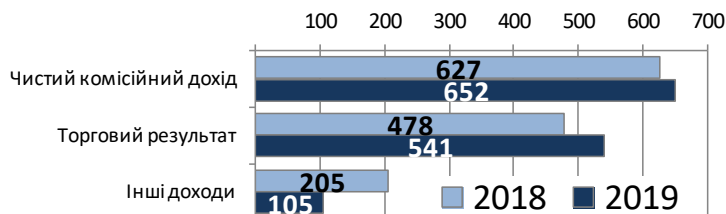
Чистий процентний дохід Банку за звітний рік зменшився на -130,7 млн. грн. (або -7%), що пов'язано із скороченням обсягів кредитного портфеля та портфеля цінних паперів. Водночас погашення частини портфеля емітованих єврооблігацій сприяло зменшенню відповідних процентних витрат.

Чистий процентний дохід, млн. грн.

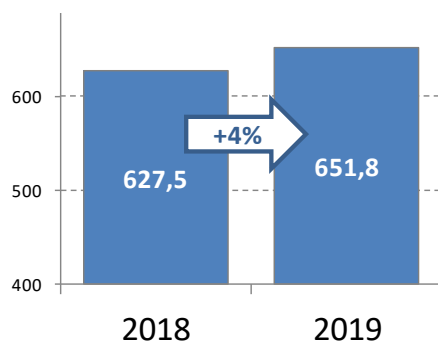

У частині непроцентних доходів відбулося збільшення чистого комісійного доходу (+24,3 млн. грн. або +4%) та торгового результату (+63,1 млн. грн. або +13%). Приріст частково нівелювало скорочення **інших доходів** через відсутність разових та нерегулярних надходжень, які мали місце в попередньому році (на -100,6 млн. грн. або -49%).

Чистий непроцентний дохід, млн. грн.

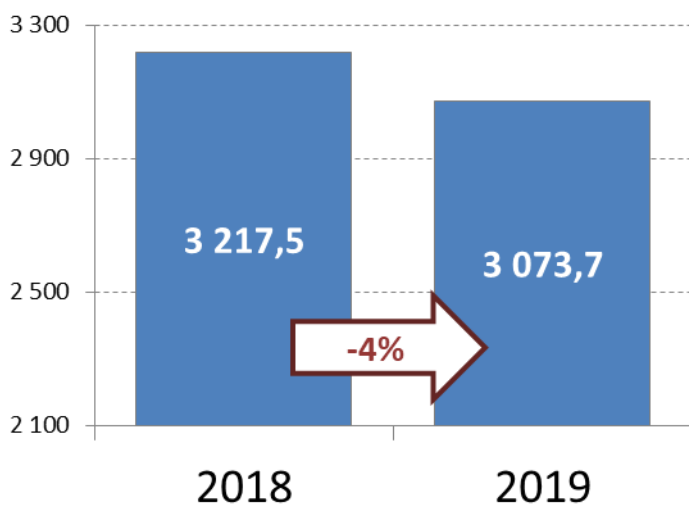

Чистий комісійний дохід, млн. грн.

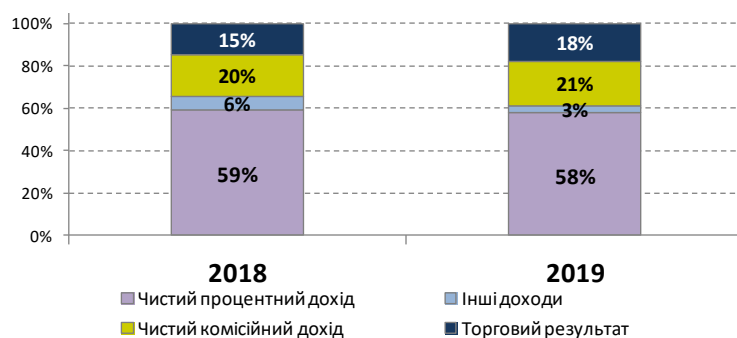
Найвищу позитивну динаміку комісійного доходу демонстрували позабалансові операції (аваль векселів, надання непокритих гарантій) та розрахунково-касові (еквайринг за платіжними картами, розрахунки картами в торговельній мережі, дистанційне обслуговування).

Чистий операційний дохід, млн. грн.

Банк має в цілому стабільну структуру операційних доходів, яка відображає структуру та особливості його операцій.

Складові чистого операційного доходу

У структурі чистого операційного доходу Банку традиційно переважають доходи від процентних операцій. Одним з пріоритетів Банку є зниження залежності від ризикових (процентних) операцій на користь непроцентних за рахунок вдосконалення сервісу, у тому числі запровадження інноваційних продуктів і технологій, покращення якості надання послуг, спрощення й уніфікації способів їх одержання.

Ключові показники діяльності (показники ефективності, які використовує керівництво для оцінки результатів діяльності банку відповідно до встановлених цілей, аналіз значних змін у фінансовому стані, ліквідності та результатах діяльності порівняно із цільовими показниками, їх зміни протягом звітного періоду)

Для оцінки фінансового стану і прибутковості діяльності Укресімбанк застосовує показники (коефіцієнти) ліквідності, достатності капіталу, рентабельності та ефективності.

Показники ефективності	2018 рік	2019 рік	Зміни
Коефіцієнт ліквідності, %	11,5%	23,8%	12,3%
Коефіцієнт адекватності капіталу, %	12,8%	19,5%	6,7%
Коефіцієнт достатності капіталу 1 рівня, %	9,8%	12,0%	2,2%
Коефіцієнт покриття кредитного портфеля коштами клієнтів, %	113,3%	144,7%	31,4%
Чиста процентна маржа, %	1,21%	1,24%	0,03%
Рентабельність активів, %	0,48%	0,04%	-0,44%
Рентабельність капіталу, %	7,1%	0,8%	-6,3%
Операційні витрати % ЧОД	66,8%	77,5%	10,7%

Інформація про укладення деривативів або вчинення правочинів щодо похідних цінних паперів емітентом

Банк не проводив операції з валютними деривативами, а також операції в іноземній валюті з іншими похідними фінансовими інструментами, базовим активом яких є валютні цінності, курси валют, процентні ставки, індекси.

Звіт про корпоративне управління

1. Мета впровадження діяльності Банку.

Метою діяльності Банку є створення сприятливих умов для розвитку економіки та підтримки вітчизняного товаровиробника, обслуговування експортно-імпорتنих операцій, кредитно-фінансова підтримка процесів структурної перебудови, зміцнення та реалізація виробничого і торгового потенціалу галузей економіки та підприємств, що є експортоорієнтованими або провадять діяльність, пов'язану з виробництвом імпортозамінної продукції, а також отримання прибутку в інтересах Банку та його акціонера шляхом:

- залучення зовнішніх і внутрішніх кредитних ресурсів та інвестицій;
- отримання та надання кредитів від імені та за дорученням Кабінету Міністрів України або іншого уповноваженого державою згідно із законодавством органу, обслуговування відповідної частки державного зовнішнього боргу України за кредитами, залученими державою або під державні гарантії, в рамках виконання Банком агентських функцій;
- фінансування та гарантування експортно-імпорتنих операцій підприємств;
- надання кредитно-фінансової підтримки суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності з метою просування товарів вітчизняного виробництва на зарубіжні ринки;
- здійснення комплексу заходів щодо фінансування інвестиційних проєктів, зокрема за рахунок бюджетних і позичкових коштів, коштів суб'єктів підприємницької діяльності, іноземних інвестицій та кредитів, супроводження інвестиційних проєктів та контролю за раціональним використанням залучених ресурсів;
- надання банківських послуг, здійснення операцій на грошовому, валютному та фондовому ринку, зокрема у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями, урядовими, неурядовими організаціями та кредитно-фінансовими установами іноземних держав з питань залучення фінансових ресурсів в економіку України;
- провадження інших видів діяльності та здійснення інших операцій відповідно до законодавства, ліцензій, дозволів, наданих Національним банком або іншими уповноваженими органами, та положень Статуту.

2. Інформація щодо дотримання/недотримання принципів чи кодексу корпоративного управління (з посиланням на джерело розміщення їх тексту), відхилення та причини такого відхилення протягом року.

У 2019 році Кодекс (принципи) корпоративного управління Банку знаходився в стадії розробки. Протягом 2019 року Правління в своїй діяльності керувалася положеннями Закону про банки, іншими нормативно-правовими актами, Статутом та Положенням про Наглядову раду та Положенням про Правління відповідно.

У випадках не врегульованих законодавством, Статутом, Положенням про наглядову раду, Положенням про Правління, Наглядова рада та Правління скеровують власну діяльність відповідно до таких настанов та рекомендацій:

- Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України, схвалених рішенням Правління Національного банку України від 03 грудня 2018 року № 814 (далі – Методичні рекомендації НБУ);

- Принципів корпоративного управління, затверджених рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22 липня 2014 року № 955;

- документу Базельського комітету з банківського нагляду «Принципи корпоративного управління в банках» від липня 2015 року.¹

3. Інформація щодо власників істотної участі (в тому числі осіб, що здійснюють контроль за фінансовою установою), їх відповідність встановленим законодавством вимогам та зміну їх складу за рік

Станом на 31 грудня 2019 року 100% статутного капіталу Банку належить державі в особі Кабінету міністрів України. Адреса: 01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2.

4. Інформація про проведені загальні збори акціонерів Банку та загальний опис прийнятих на зборах рішень.

Згідно статті 7 Закону України «Про банки і банківську діяльність», єдиним акціонером державного банку є держава. Функції з управління корпоративними правами держави у державному банку здійснює Кабінет Міністрів України. Орган, що здійснює управління корпоративними правами держави у державному банку, також виконує функції вищого органу управління державного банку.

Рішення вищого органу оформлюються актами Кабінету Міністрів України, проекти яких готуються і вносяться на розгляд Кабінету Міністрів України центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, і не підлягають погодженню з іншими заінтересованими органами.

5. Порядок призначення та звільнення посадових осіб Банку.

Наглядова рада Банку

Наглядова рада є колегіальним органом управління Банку, що в межах своєї компетенції здійснює управління Банком, контролює та регулює діяльність правління Банку з метою виконання стратегії розвитку Банку, а також здійснює захист прав вкладників, кредиторів та держави як акціонера Банку.

Члени Наглядової ради призначаються Кабінетом Міністрів України як вищим органом управління Банку у порядку, визначеному законодавством, зокрема:

- один представник держави у Наглядовій раді призначається Кабінетом міністрів України як вищим органом управління за поданням Президента України, один - за поданням Кабінету міністрів України та один - за поданням Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики;

- незалежні члени Наглядової ради призначаються Кабінетом міністрів України як вищим органом управління Банку на підставі подання конкурсної комісії, утвореної Кабінетом міністрів України.

З огляду на особливу роль наглядової ради державного банку у новій системі корпоративного управління, Законом було встановлено особливу процедуру визначення та призначення членів наглядової ради державного банку.

Задля забезпечення незалежності діяльності наглядових рад державних банків, Закон обмежив право вищого органу щодо припинення повноважень членів наглядових рад з власної волі двома випадками, а саме: через повторне несхвалення вищим органом стратегії розвитку державного банку, затвердженої наглядовою радою державного банку, та невиконання стратегії та/або бізнес-плану розвитку державного банку, що підтверджується результатами щорічного оцінювання в порядку, визначеному вищим органом.

Усі інші підстави припинення повноважень членів наглядових рад вищим органом базується на юридичних фактах, що виникли не з ініціативи вищого органу, в тому числі встановлення факту невідповідності члена наглядової ради державного банку вимогам до членів наглядової ради; на вимогу не менше ніж п'яти членів наглядової ради державного банку або Національного банку України в разі, якщо член наглядової ради державного банку неналежним чином виконує свої посадові обов'язки або не відповідає вимогам щодо професійної придатності та ділової репутації.

¹ [Українською, англійською.](#)

Правління Банку

Постійно діючим виконавчим органом Банку є правління, що здійснює поточне управління його діяльністю, має діяти в інтересах Банку та уникати конфлікту інтересів і несе відповідальність за ефективність його роботи згідно зі Статутом та Положенням про правління. Членами правління можуть бути тільки працівники Банку.

До складу правління входять голова правління, заступники голови та інші члени правління. Кількісний склад правління становить не менш як вісім осіб.

Голова правління та інші члени правління призначаються на посаду та звільняються з посади наглядовою радою за пропозицією комітету наглядової ради з питань призначень та винагород посадовим особам.

Кандидати на посади голови правління та інших членів правління визначаються на умовах конкурсного відбору, в тому числі з працівників Банку, в порядку, встановленому наглядовою радою.

Національний банк у встановленому ним порядку погоджує на посади голови та інших членів правління.

Голова правління вступає на посаду після його погодження Національним банком.

Підстави припинення повноважень голови та інших членів правління, в тому числі дострокового припинення, встановлюються законом.

Правління очолює голова правління, який керує роботою правління та має право представляти Банк без доручення.

Головний бухгалтер

Відповідно до Статуту Банку, Голова Правління Банку призначає на посаду та звільняє з посади працівників згідно з номенклатурою посад.

6. Повноваження посадових осіб Банку.

Повноваження посадових осіб Банку викладено у Статуті Банку, Положеннях про Наглядову раду та Правління Банку, що розміщені в безоплатному доступі на офіційному сайті Банку за посиланням – <https://www.eximb.com/ua/bank/corp-management.html>.

Крім цього, у Банку діє наказ про персональний розподіл функцій між членами Правління.

7. Інформація щодо складу Наглядової ради Банку та його зміну за рік, у тому числі утворені нею комітети, а також інформація про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень.

Історично, до призначення нового складу Наглядової ради у відповідності до вимог статті 7 Закону, повноцінне виконання обов'язків Наглядової ради щодо забезпечення ефективної організації корпоративного управління в Банку було неможливим у зв'язку з відсутністю кворуму в Наглядовій раді Банку. Зокрема, в період з листопада 2018 року по червень 2019 року засідання Наглядової ради не проводились.

Новий склад Наглядової ради було сформовано лише 5 липня 2019 року, а 8 липня 2019 року було проведене перше засідання.

Станом на кінець 2019 року Наглядова рада Банку складалася з 8 (восьми) членів, п'ятеро з яких були незалежними членами наглядової ради, а троє – представниками держави. Персональний склад Наглядової ради станом на кінець 2019 року був наступним:

- Гордієнко Оляна Павлівна, незалежний Член Наглядової ради;
- Коновець Сергій Олександрович, незалежний Член Наглядової ради;
- Шинцло Дімітрі, незалежний Член Наглядової ради;
- Меню Домінік, незалежний Член Наглядової ради;
- Ласло Урбан, незалежний Член Наглядової ради;
- Страхова Вікторія Костянтинівна, член Наглядової ради, представник держави від Президента України;
- Буца Юрій Богданович, член Наглядової ради, представник держави від Кабінету Міністрів України;
- Каплюк Дмитро Євгенійович, член Наглядової ради, представник держави від Верховної Ради України.

Виконуючою обов'язки голови Наглядової ради станом на 7 січня 2020 року була Оляна Гордієнко.

За 2019 рік в персональному складі Наглядової ради відбулися наступні зміни:

- відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування фінансового сектору в Україні» (дата набрання чинності – 10 листопада 2018 року), припинено повноваження Голови та членів наглядової ради Банку Гребі Романа Володимировича, Шевальова

Артема Валентиновича, Волошина Вячеслава Едуардовича, Паракуди Олега Васильовича, Батюка Олега Володимировича, Балченка Сергія Олексійовича, Смовженко Тамари Степанівни, Денисенка Віталія Миколайовича та Перевезенцева Олексія Юрійовича, у зв'язку зі спливом терміну повноважень;

- відповідно до Розпорядження Кабінету міністрів України від 22 травня 2019 року № 336-р (набрало чинності з 14 червня 2019 року), призначено членів наглядової ради Банку Торстена Пауля, Фішера Стівена, Чічло Дімітрі, Гордієнко Оляну Павлівну, Меню Домініка, Коновця Сергія Олександровича, Шульгу Алау Анатоліївну та Буцу Юрія Богдановича;
- відповідно до Розпорядження Кабінету міністрів України від 05 липня 2019 року № 518-р, призначено членом наглядової ради Банку Страхову Вікторію Костянтинівну;
- відповідно до Розпорядження Кабінету міністрів України від 29 вересня 2019 року № 877-р, припинено повноваження члена наглядової ради Банку Торстена Пауля;
- відповідно до Розпорядження Кабінету міністрів України від 03 листопада 2019 року № 1025-р, припинено повноваження члена наглядової ради Банку Шульги Алау Анатоліївни;
- відповідно до Розпорядження Кабінету міністрів України від 20 листопада 2019 року № 1077-р, призначено незалежним членом наглядової ради Банку Ласло Урбана;
- відповідно до Розпорядження Кабінету міністрів України від 27 листопада 2019 року № 1119-р, призначено членом наглядової ради Банку Каплюка Дмитра Євгенійовича;
- відповідно до Розпорядження Кабінету міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1404-р, припинено повноваження члена наглядової ради Банку Фішера Стівена.

Усі члени Наглядової ради Банку відповідають кваліфікаційним вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності, мають значний управлінський та професійний досвід, розуміння фінансового аналізу і аспектів ризику в роботі Банку.

Ділова репутація та професійна придатність членів Наглядової ради, а для незалежних членів – відповідність вимогам законодавства щодо незалежності, оцінювались в процесі призначення членів Наглядової ради на посади, а також при погодженні їх на посади членів Наглядової ради Банку Національним Банком України.

Відбір претендентів на посади незалежних членів Наглядової ради здійснювався на умовах прозорого конкурсу кадровими агентствами, що мають міжнародний досвід надання послуг з добору керівного складу банків. Переможців визначено за результатами співбесід та їх оцінки відповідно до встановлених критеріїв конкурсною комісією, до складу якої увійшли представники від профільного Комітету Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України.

Кабінет Міністрів України погодив кандидатури незалежних членів та представників держави у Наглядовій раді Банку.

Незалежні члени Наглядової ради відповідають встановленим законодавством вимогам щодо їх незалежності.

Кількісний склад Наглядової ради Банку станом на кінець 2019 року становить 8 осіб, що відповідно до частини 29 статті 7 Закону про банки, дозволяє Наглядовій раді проводити правомочні засідання.

Наглядова рада, для забезпечення повного формування її кількісного складу, потребує призначення ще одного незалежного члена.

Наглядовою радою створені усі комітети, обов'язкові до створення відповідно до частини 32 статті 7 Закону про банки, а саме: комітет з питань аудиту, комітет з питань ризиків та комітет з питань призначень та винагород.

На виконання вимог Закону про банки очільниками комітету з питань ризиків та комітету з питань призначень та винагород є незалежні члени Наглядової ради, так, головою комітету з питань ризиків є Домінік Меню, а головою комітету з питань призначень та винагород Гордієнко Оляна Павлівна. На виконання вимог Закону про банки, більшість членів кожного з комітетів наглядової ради з питань призначень та винагород та з питань ризиків є незалежними. Всі члени комітету з питань аудиту є незалежними.

Окрім цього, з метою забезпечення ефективної діяльності Наглядової ради Банку та виконання основних напрямів діяльності Банку на 2019-2023 роки, схвалених Розпорядженням Кабінету Міністрів України, додатково створено комітет з питань стратегії, комітет з питань інформаційних технологій та операційної діяльності, комітет з питань управління та комплаєнсу та комітет з питань врегулювання проблемної заборгованості.

Комітети надають Наглядовій раді допомогу в здійсненні її повноважень через попереднє вивчення та підготовку до розгляду на засіданні питань, що належать до компетенції Наглядової ради. Функції комітетів Наглядової ради визначені згідно законодавства в положеннях про комітети наглядової ради, які затверджуються Наглядовою радою.

Наглядова рада розпочала роботу у відповідності до оновленої статті 7 Закону про банки у липні 2019 року.

Зусилля Наглядової ради в 2019 році були зосереджені на повноцінному запуску та налагодженні її роботи та внутрішніх процесів, а також на організації роботи за стратегічно-важливими напрямками діяльності банку та вирішенні невідкладних питань в межах своєї компетенції.

За менш ніж 6 місяців діяльності в 2019 році, Наглядова рада провела 18 засідань та, серед іншого:

- налаштувала процеси внутрішньої комунікації між членами Наглядової ради;
- налаштувала важливі комунікації з членами правління та підрозділами контролю;
- утворила комітети Наглядової ради, затвердила їх положення і повноцінно запустила їх роботу;
- запустила процес оновлення складу Правління;
- активно працювала над розробкою стратегії розвитку Банку;
- затвердила ряд внутрішніх документів Банку, зокрема з питань управління ризиками та внутрішнього контролю.

Протягом 2019 року Наглядова рада, окрім іншого, прийняла рішення з наступних стратегічних питань діяльності та розвитку Банку:

- Створено 7 (сім) комітетів наглядової ради;
- Затверджено Положення про комітет з питань аудиту, Положення про комітет з питань ризиків, Положення про комітет з питань призначень та винагород, Положення про комітет з питань стратегії та Положення про комітет з питань управління та комплаєнсу, а також внесено та затверджено зміни до Положення про Правління Банку з метою приведення його у відповідність до законодавства, положення про Наглядову раду та статуту Банку;
- На основі рекомендацій Комітету з питань призначень та винагород Наглядової ради затверджено положення про порядок проведення конкурсного відбору голови та членів Правління Банку та було розпочато конкурсний відбір кандидатів на посаду голови Правління та підготовчі дії щодо конкурсних відборів інших членів правління;
- Затверджено бюджет Банку на 2019 рік;
- Погоджено залучення Банком коштів на умовах субординованого боргу в обсязі до 150 мільйонів доларів США шляхом випуску єврооблігацій на міжнародних ринках капіталу або укладання двосторонніх кредитних угод (bilateral loans) з банком-кредитором, міжнародною фінансовою організацією;
- З метою розробки стратегії розвитку Банку відповідно до основних (стратегічних) напрямів діяльності, визначених Кабінетом Міністрів України в якості вищого органу управління Банку у вересні 2019 року та на основі рекомендацій Комітету з питань стратегії наглядової ради, було затверджено умови договору з консалтинговою фірмою для надання фахових консультацій щодо розробки стратегії розвитку Банку та, разом з визначеним консультантом, було розпочато активну розробку стратегії розвитку Банку;
- В рамках забезпечення функціонування та контролю ефективності системи управління ризиками на основі рекомендацій Комітету з питань ризиків було розглянуто організаційну структуру системи управління ризиками Банку, ряд внутрішніх документів та форм управлінської звітності з питань ризиків, також було встановлено ліміти (граничні суми) з проведення активних операцій;
- Затверджено план проведення внутрішніх аудитів Банку у четвертому кварталі 2019 року та було проведено і затверджено результати конкурсного відбору аудиторської фірми для проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку за 2019 та 2020 роки, а також було проведено та затверджено результати конкурсу з відбору кваліфікованого незалежного експерта (групи експертів) для надання послуг з зовнішньої оцінки функцій внутрішнього аудиту Банку, як вимагається Постановою Національного банку України № 311 від 10 травня 2016 року;
- Внесено зміни в положення про службу внутрішнього аудиту Банку та затверджено нову редакцію;
- Затверджено порядок проведення конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності для здійснення оцінки майна Банку та умови договору добровільного страхування відповідальності директорів та вищих посадових осіб Банку.

Наглядовою радою було утворено 7 (сім) комітетів, що займаються попереднім вивченням делегованих їм питань в межах компетенції Наглядової ради та їх підготовкою до розгляду Наглядовою радою на засіданні, зокрема:

- Комітет з питань аудиту;
- Комітет з питань призначень та винагород;
- Комітет з питань ризиків;
- Комітет з питань стратегії;
- Комітет з питань інформаційних технологій та операційної діяльності;
- Комітет з питань управління та комплаєнсу;
- Комітет з питань врегулювання проблемної заборгованості.

Комітет з питань аудиту

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо забезпечення функціонування та здійснення контролю за ефективністю функціонування системи внутрішнього контролю та функцій внутрішнього аудиту в Банку, дотриманням політик внутрішнього аудиту та проведенням зовнішнього аудиту.

Склад комітету

Голова комітету - Сергій Коновець

Члени комітету - Дімітрі Шишло, Стівен Фіппер (членство в комітеті якого припинено у зв'язку із припинення його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1404-р), Оляна Гордієнко (членство в комітеті якої припинено відповідно до рішення наглядової ради від 6 грудня 2019 року на підставі заяви Оляни Гордієнко та у зв'язку з оновленням структури, розміру та персональних складів комітетів наглядової ради) та Домінік Меню.

Кількість проведених засідань - за 2019 рік комітет провів 9 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- підготовка та надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження Положення про Комітет;
- надання рекомендацій щодо порядку проведення конкурсу з відбору суб'єктів аудиторської діяльності, які можуть бути призначеними для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку;
- проведення конкурсу з відбору суб'єктів аудиторської діяльності, які можуть бути призначеними для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку;
- надання рекомендацій щодо плану роботи підрозділу внутрішнього аудиту;
- проведення відбору зовнішньої аудиторської компанії для проведення оцінки діяльності внутрішнього аудиту;
- обговорення результатів останніх перевірок НБУ з окремих питань діяльності Банку та контролю внутрішнього аудиту за усуненням виявлених недоліків;
- надання рекомендацій щодо бюджету Наглядової ради; та надання рекомендацій щодо реорганізації підрозділу внутрішнього аудиту Банку

Комітет з питань ризиків

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо здійснення нагляду за адекватністю та ефективністю функціонування системи управління ризиками в Банку

Склад комітету

Голова комітету - Домінік Меню

Члени комітету - Дімітрі Шишло, Стівен Фіппер (членство в комітеті якого припинено у зв'язку із припинення його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1404-р), Алла Шульга (членство в комітеті якої припинено у зв'язку із припинення її повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2019 року № 1025-р), Торстен Пауль (членство в комітеті якого припинено у зв'язку із припинення його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2019 року № 877-р), Вікторія Страхова, Ласло Урбан та Дмитро Каплюк.

Кількість проведених засідань - за 2019 рік комітет провів 12 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- підготовка та надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження Положення про Комітет;
- обговорення та розгляд внутрішньої звітності Банку з питань ризиків за третій квартал 2019 року щодо ключових показників ризиків, кредитних ризиків, кредитного портфелю, ризику ліквідності, процентного ризику банківської книги, ринкових ризиків та операційного ризику;
- розробка та надання Наглядовій раді рекомендації щодо затвердження певних внутрішніх документів стосовно управління ризиками та комплаєнс-контролю в Банку;
- розробка та надання Наглядовій раді рекомендації щодо форм управлінської звітності щодо кредитного ризику, ризику ліквідності, ризику банківської книги та ринкових ризиків, операційного ризику та щодо результатів стрес-тестування та капіталу;
- розробка та надання Наглядовій раді рекомендації щодо порядку проведення конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності для здійснення оцінки майна Банку;
- надання Наглядовій раді рекомендації щодо створення/структури постійно діючого підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнсу) та щодо затвердження організаційної структури системи управління ризиками (структури підрозділу з управління ризиками);
- надання Наглядовій раді рекомендації щодо деяких активних операцій Банку;
- аналіз кредитного портфелю Банку, зокрема портфелі 100 найбільших клієнтів, а також 100 найбільших проблемних кредитів та тих, що підпадають під списання, з метою розробки стратегії та оперативного плану роботи з наявними проблемними активами для ефективної роботи та максимізації вартості портфелю «непрацюючих кредитів».

Комітет з питань призначень та винагород

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо здійснення контролю за ефективністю управління призначеннями та винагородами в Банку.

Склад комітету:

Голова комітету - Оляна Гордієнко

Члени комітету - Стівен Фішер (членство в комітеті якого припинено у зв'язку із припинення його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1404-р), Алла Шульга (членство в комітеті якої припинено у зв'язку із припинення її повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2019 року № 1025-р), Торстен Пауль (членство в комітеті якого припинено у зв'язку із припинення його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2019 року № 877-р), Сергій Коновець, Вікторія Страхова, Ласло Урбан та Дмитро Каплюк.

Кількість проведених засідань - за 2019 рік комітет провів 9 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- підготовка та надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження Положення про Комітет;
- обрання корпоративного секретаря;
- надання Наглядовій раді рекомендації щодо затвердження положення про порядок проведення конкурсного відбору голови та членів правління Банку;
- проведення прозорого конкурсного відбору міжнародної рекрутингової компанії для надання послуг з добору керівників та надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження результатів такого конкурсу;
- здійснення підготовчих дій/проведення конкурсних відборів кандидатів на посаду Голови Правління;
- здійснення підготовчої роботи щодо питання відбору/призначення керівників підрозділів управління ризиками, контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту Банку;
- здійснення підготовчої роботи щодо внесення змін в організаційну структуру Банку щодо створення постійно діючого підрозділу з управління ризиками, підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс), проектного офісу та підпорядкування цих підрозділів Наглядовій раді Банку; та
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо розміру, структури та персонального складу комітетів Наглядової ради, з метою підвищення ефективності роботи відповідних комітетів Наглядової ради та кращого застосування набору навичок та знань кожного члена Наглядової ради.

Комітет з питань стратегії

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо стратегічного управління Банком та контролю за реалізацією стратегії розвитку та бізнес-плану розвитку Банку.

Склад комітету

Голова комітету - Стівен Фішер (головування в комітеті якого припинено у зв'язку із припинення його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року №1404).

Члени комітету - Юрій Буца, Дімітрі Шипло, Сергій Коновець, Вікторія Страхова (членство в комітеті якої припинено відповідно до рішення наглядової ради від 6 грудня 2019 року на підставі заяви Вікторії Страхової та у зв'язку з оновленням структури, розміру та персональних складів комітетів наглядової ради, Торстен Пауль (членство в комітеті якого припинено у зв'язку із припинення його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2019 року № 877-р), Ласло Урбан та Оляна Гордієнко.

Кількість проведених засідань - за 2019 рік комітет провів 7 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- підготовка та надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження Положення про Комітет;
- аналіз основних (стратегічних) напрямків діяльності Банку, схвалених Кабінетом Міністрів України 11 вересня 2019 року;
- проведення конкурсного відбору консалтингової фірми для надання фахових консультацій щодо розробки стратегії розвитку Банку та надання рекомендацій Наглядовій раді щодо затвердження результатів такого конкурсу;
- розробка стратегії розвитку Банку разом з обраною консалтинговою фірмою;
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо бюджету Банку на 2019 рік (бізнес-плану (що включає бюджет) Банку на 2019 рік);
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо схвалити залучення Банком коштів на умовах субординованого боргу в обсязі до 150 мільйонів доларів США шляхом випуску єврооблігацій на міжнародних ринках капіталу; та
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо бізнес-плану Банку на 2020-2029 роки, що містить програму капіталізації Банку на 2020-2029 роки, та рекомендовано його до затвердження Наглядовою радою Банку.

Комітет з питань управління та комплаєнсу

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень по забезпеченню ефективної організації корпоративного управління в Банку.

Склад комітету

Голова комітету - Юрій Буца

Члени комітету - Оляна Гордієнко, Домінік Меню, Ласло Урбан та Вікторія Страхова.

Кількість проведених засідань з визначенням рівня присутності кожного члена на таких засіданнях.

Кількість проведених засідань - за 2019 рік комітет провів 6 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- підготовка та надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження Положення про Комітет;
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо затвердження змін до Положення про Правління Банку (з метою врегулювання питання проведення засідань Правління з використанням засобів електронного зв'язку);
- забезпечення перегляду та актуалізації Положення про Правління, включаючи приведення його у відповідність до законодавства, положення про Наглядову раду, статуту Банку;
- забезпечення внесення змін до організаційної структури Банку в частині створення Служби корпоративного секретаря (та його структури); та
- надання рекомендації наглядовій раді щодо організації правового забезпечення її діяльності.

Комітет з питань інформаційних технологій та операційної діяльності

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у здійсненні моніторингу ефективності бізнес-процесів, операцій, інформаційних технологій та інформаційної безпеки Банку з метою реалізації стратегії Банку.

Склад комітету

Голова комітету - Дмитрі Шипіло

Члени комітету - Домінік Меню, Юрій Буца, Сергій Коновець, Дмитро Каплюк, Вікторія Страхова, Алла Шульга (членство в комітеті якої припинено у зв'язку із припинення її повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2019 року № 1025-р).

Кількість проведених засідань - за 2019 рік комітет провів 5 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету:

- підготовка проекту Положення про Комітет для надання Наглядовій раді відповідних рекомендацій щодо його затвердження;
- огляд основних викликів у сфері інформаційних технологій та операційного управління, а також огляд інформаційних систем та процесу схвалення кредитів в Банку, з метою підвищення ефективності бізнес-процесів, операцій, інформаційних технологій та інформаційної безпеки Банку;
- розгляд питання надання рекомендацій щодо доцільності переходу Банку на електронний документообіг та впровадження цифрових технологій;
- надання рекомендацій щодо завершення міграції з системи Grant на централізовану автоматизовану банківську систему Б2, розробки плану дій щодо завершення такої міграції;
- комплексний розгляд питання нової організаційної структури Банку;
- надання рекомендації щодо необхідності розпочати процес інвентаризації активів ІТ та створення CMDB відповідно до ІТІЛ стандартів та розпочати розробку плану безперервної діяльності Банку з основним акцентом на системах відновлення ділової активності; розробка та надання рекомендацій щодо порядку проведення конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності для здійснення оцінки майна Банку.

Комітет з питань врегулювання проблемної заборгованості

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо створення та забезпечення функціонування в Банку ефективного процесу управління проблемними активами.

Склад комітету

Голова комітету - Ласло Урбан

Члени комітету - Стівен Фішер (членство в Комітеті якого припинено у зв'язку із припинення його повноважень як члена Наглядової ради на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1404-р), Домінік Меню, Вікторія Страхова, Дмитро Каплюк, Оляна Гордієнко.

Кількість проведених засідань - комітет у 2019 році засідань не проводив, оскільки комітет з питань врегулювання проблемної заборгованості був створений лише у кінці 2019 року (відповідно до рішення Наглядової ради від 6 грудня, протокол засідання Наглядової ради № 14 від 9 грудня 2019 року).

Ключова діяльність комітету:

Незастосовна, оскільки комітет засідань не проводив.

8. Інформація щодо складу виконавчого органу Банку та його зміну за рік, у тому числі утворені ним комітети, а також інформація про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень.

Постійно діючим виконавчим органом Банку є правління, що здійснює поточне управління його діяльністю, має діяти в інтересах Банку та уникати конфлікту інтересів і несе відповідальність за ефективність його роботи згідно з Статутом та положенням про правління Банку. Членами правління можуть бути тільки працівники Банку.

До складу правління входять голова правління, заступники голови та інші члени правління. Кількісний склад правління становить не менш як вісім осіб.

Голова та інші члени правління повинні відповідати вимогам Закону України "Про банки і банківську діяльність" та нормативно-правових актів Національного банку щодо професійної придатності та ділової репутації.

Порядок скликання і проведення засідань, голосування, прийняття і оформлення рішень правління визначаються Статутом та положенням про правління Банку.

Правління здійснює керівництво поточною діяльністю Банку, формуванням фондів і несе відповідальність за ефективність його роботи згідно з Статутом та положенням про правління Банку.

Правління діє від імені Банку відповідно до компетенції, передбаченої законодавством та Статутом, на підставі положення, що затверджується наглядовою радою. Правління підзвітне і підконтрольне наглядовій раді.

Правління очолює голова правління, який керує роботою правління та має право представляти Банк без доручення.

Під час виконання своїх обов'язків члени правління зобов'язані діяти в інтересах та на користь Банку, клієнтів Банку, дотримуватися вимог законодавства, положень Статуту та інших документів Банку і зобов'язані ставити інтереси Банку вище власних.

Засідання правління проводяться у разі потреби, але не рідше одного разу на місяць.

Правління має право приймати рішення, якщо на його засіданні присутні не менш як дві третини його членів від фактично призначеного складу правління.

Рішення правління приймаються простою більшістю голосів його членів, які беруть участь у його засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуєчого на засіданні правління.

Протягом 2019 року Правління банку працювало у наступному складі:

- Грищенко Олександр Вікторович, Голова Правління;
- Белінський Олег Віталійович, заступник Голови Правління, член Правління;
- Котов Володимир Михайлович, заступник Голови Правління, член Правління;
- Монастирська Світлана Миколаївна, член Правління, заступник Голови Правління;
- Миськів Сергій Миколайович, член Правління, заступник Голови Правління;
- Алексеева Ольга Миколаївна, член Правління;
- Руда Вікторія Олександрівна, член Правління;
- Соколов Олександр Володимирович, член Правління;
- Щур Олександр Володимирович, член Правління.

Протягом 2019 року змін у складі Правління Банку не відбувалось.

У 2019 році було проведено 72 засідання Правління Банку. Засідання відбувалися за наявності кворуму, визначеного відповідно до вимог Статуту (присутні не менш як дві третини його членів від фактично призначеного складу Правління Банку).

На розгляд Правління виносилися питання, які відповідно до Статуту Банку належать до компетенції Правління. Серед основних питань, які розглядалися Правлінням:

- підготовка і винесення на розгляд Наглядової ради питань, які відповідно до чинного законодавства та Статуту Банку підлягають розгляду та вирішенню Наглядовою радою: розгляд річної фінансової звітності/консолідованої річної фінансової звітності разом із висновками зовнішнього аудиту, бізнес-плану розвитку Банку;
- схвалення граничних розмірів ключових показників ризику, питання щодо результатів стрес-тестування чутливості до ризиків, розгляду управлінської звітності за кредитними ризиками, складеної за результатами кварталу, затвердження переліку пов'язаних з банком осіб;
- затвердження найважливіших правил, процедур, внутрішніх положень;
- прийняття рішень про надання благодійної допомоги;
- надання згоди на призначення, звільнення, переведення керівних працівників структурних підрозділів Головного банку, філій;
- затвердження рішень Кредитного комітету та Комітету з управління проблемними активами;
- розгляд питань, пов'язаних зі здійсненням заходів з дотримання вимог чинного законодавства України у сфері фінансового моніторингу;
- інші питання, розгляд яких відповідно до Статуту Банку належить до компетенції Правління.

Відповідно до Статуту Правлінням Банку створено та протягом 2019 року працювали наступні комітети:

- Кредитний комітет;
- Комітет роздрібного бізнесу;
- Комітет з управління проблемними активами;
- Комітет з управління активами та пасивами;
- Тарифний комітет;
- Комітет з питань інформаційної безпеки;
- Тендерний комітет.

Кредитний комітет

Протягом 2019 року у складі Кредитного комітету працювали:

- Руда В.О. член Правління – Голова Кредитного комітету;
- Миськів С.М. член Правління – заступник Голови Правління – заступник Голови Кредитного комітету (у разі тимчасової відсутності члена Правління – Голови Кредитного комітету Рудої В.О. виконував функції Голови Кредитного комітету);
- Коруна Т.В. начальник Управління кредитного ризик-аналізу – заступник Голови Кредитного комітету (у разі тимчасової відсутності члена Правління – Голови Кредитного комітету Рудої В.О. та члена Правління – заступника Голови Правління – заступника Голови Кредитного комітету Миськіва С.М. виконувала функції Голови Кредитного комітету);
- Волощенко В.А. керівник напряму економічної безпеки та інформаційного забезпечення Управління економічної безпеки – член Кредитного комітету;
- Москаленко О.Ю. начальник Юридичного управління – член Кредитного комітету;
- Нечипоренко П.О. начальник Управління по роботі із заставним забезпеченням – член Кредитного комітету;
- Батраков Р.А. начальник Управління по роботі з підприємствами промисловості та енергетики – член Кредитного комітету;
- Зенкін Б.М. начальник Управління корпоративного бізнесу – член Кредитного комітету.

Кредитний комітет діяв згідно з Положенням про Кредитний комітет у редакції, затвердженій рішенням Правління Банку від 25 серпня 2010 року (протокол №25) та введений в дію наказом від 31 серпня 2010 року №416.

Засідання Кредитного комітету, як правило, проводилися двічі на тиждень.

До основних функцій Кредитного комітету відносяться питання щодо управління кредитним портфелем банку корпоративних клієнтів, оцінки індивідуальних та портфельних ризиків з кредитування.

Щомісяця, на Кредитному комітеті розглядалися та затверджувалися обсяги резерву за МСФЗ та розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями відповідно до вимог НБУ.

Щоквартально Кредитним комітетом підтверджувалися зведені переліки банків-контрагентів, на які встановлені загальні ліміти прийняття ризиків для здійснення міжбанківських операцій. За результатами щомісячного моніторингу фінансового стану банків-контрагентів, а також у разі виявлення будь-якої додаткової інформації про суттєві зміни у діяльності банків-контрагентів, на розгляд Кредитного комітету виносилися питання щодо затвердження/перегляду/скасування лімітів прийняття АТ «Укресімбанк» ризиків від банків-контрагентів.

У 2019 році було проведено 98 засідань Кредитного комітету, на яких було розглянуто та прийнято рішень по 1 086 питаннях. Основна частина рішень стосувалися таких питань як зміна умов проведення активних операцій, проведення нових активних операцій з корпоративними клієнтами, встановлення та перегляд умов проведення міжбанківських операцій з кредитним ризиком, звіти структурних підрозділів банку про стан кредитних операцій, вдосконалення нормативних документів, що визначають кредитні процедури, тощо.

Комітет роздрібного бізнесу

Протягом 2019 року у складі Комітету роздрібного бізнесу (далі – КРБ) працювали:

- Монастирська С.М. член Правління - заступник Голови Правління – Голова КРБ (протягом 2019 року перебувала у відпустці для догляду за дитиною);
- Козлов А.В. директор з управління ризиками (на період відпустки для догляду за дитиною члена Правління – заступника Голови Правління Монастирської С.М. призначено членом КРБ та покладено виконання функцій Голови КРБ);
- Леуш Б.Б. керівник напрямку оцінки кредитних ризиків підприємств малого та середнього бізнесу та індивідуальних позичальників Управління кредитного ризик-аналізу – заступник Голови КРБ (у разі відсутності Голови КРБ з причин, передбачених чинним законодавством України: відрядження, відпустка, тимчасова непрацездатність, припинення трудових відносин тощо, виконує функції Голови КРБ);
- Грецька В.О. начальник Управління організації та супроводження роздрібного бізнесу – заступник Голови КРБ (у разі відсутності Голови КРБ та члена КРБ Леуша Б.Б. з причин, передбачених чинним законодавством України: відрядження, відпустка, тимчасова непрацездатність, припинення трудових відносин тощо, виконує функції Голови КРБ);
- Гузій В.Ю. керівник напрямку безпеки регіональної мережі банку Управління економічної безпеки – член КРБ;
- Гриненко І.В. керівник напрямку правового забезпечення роздрібного бізнес-напрямку Юридичного управління – член КРБ;
- Дєдаков В.О. начальник Управління малого та середнього бізнесу – член КРБ;
- Скакун Р.А. керівник напрямку аналітичної інформації Управління корпоративного бізнесу – член КРБ;
- Скринський С.В. керівник напрямку оцінки застави клієнтів МСБ та індивідуальних позичальників Управління по роботі із заставним забезпеченням – член КРБ.

У 2019 році було проведено 56 засідань Комітету роздрібного бізнесу, на яких було розглянуто та прийнято рішень по 466 питанням.

Основна частина прийнятих рішень стосувалась таких питань, як проведення нових активних операцій з індивідуальними позичальниками та позичальниками СМБ, зміна умов кредитування, вдосконалення нормативних документів, що визначають кредитні процедури, звітної інформації про аналіз стану та якості кредитного портфеля, результати контролю за дотриманням лімітів кредитування, коефіцієнтів покриття забезпеченням за кредитними операціями в іноземній валюті, тощо.

Комітет з управління проблемними активами

Протягом 2019 року у складі Комітету з управління проблемними активами (далі – КУПА) працювали:

- Котов В.М. заступник Голови Правління, член Правління – Голова КУПА;
- Козлов А.В. директор з управління ризиками – заступник Голови КУПА;
- Дрозд К.С. керівник напрямку оцінки кредитних ризиків за проблемними активами Управління кредитного ризик-аналізу – член КУПА;
- Бесєдін В.І. керівник напрямку претензійно-позовної роботи та захисту інтересів банку в судах Юридичного управління – член КУПА;
- Ананченко А.М. начальник Фінансового управління – член КУПА;
- Ліщенко В.М. головний спеціаліст-аналітик Управління економічної безпеки – член КУПА;
- Марчук О.Г. начальник Управління по роботі з проблемними активами – член КУПА;
- Віжунов О.В. начальник Управління по роботі з непрофільними активами – член КУПА (27 березня 2019 року виведений зі складу Комітету);
- Денисов С.М. керівник напрямку стягнення проблемної заборгованості клієнтів малого і середнього бізнесу та фізичних осіб Головного банку Управління по роботі з проблемними активами – член КУПА.

КУПА здійснював свою діяльність згідно з Положенням про Комітет з управління проблемними активами у редакції, затвердженій рішенням Правління Банку від 29 березня 2017 року (Протокол №15) та введений в дію наказом від 28 квітня 2017 року №179.

У своїй діяльності КУПА визначав умови здійснення заходів, спрямованих на погашення заборгованості за кредитними операціями, яка визнана проблемною (надалі – Проблема заборгованість), а також можливість та умови здійснення

заходів з управління майном Банку, що не використовується в процесі здійснення банківських операцій та не забезпечує технологічного здійснення банківських функцій (надалі – Непрофільні активи).

У 2019 році було проведено 33 засідання КУПА, на яких було розглянуто та прийнято рішень з 97 питань, які стосувалися затвердження плану заходів з погашення проблемної заборгованості, заходів з погашення проблемної заборгованості та збереження предмету забезпечення (згода на розстрочення виконання рішення суду про стягнення заборгованості, подання позовів та оскарження рішень, пред'явлення наказів про стягнення заборгованості, накладення арештів, тощо), надання згоди ліквідатору та майновому поручителю на продаж заставного майна, охорони та моніторингу збереження предмету забезпечення за Проблемною заборгованістю, авансування та відшкодування витрат ліквідатора, звітної інформації, тощо.

Комітет з управління активами та пасивами

Станом на 01 січня 2020 року до складу Комітету з управління активами та пасивами (далі – КУАП) входить 12 осіб:

- Маноха С.О. керівник Групи радників Голови Правління банку – Голова КУАП;
- Монастирська С.М. член Правління - заступник Голови Правління – заступник Голови КУАП, у разі тимчасової відсутності Голови КУАП виконує функції Голови КУАП (протягом 2019 року перебувала у відпустці для догляду за дитиною);
- Руда В.О. член Правління (член КУАП, якого на період відпустки у зв'язку з вагітністю, пологами і для догляду за дитиною члена Правління – заступника Голови Правління, Монастирської С.М. призначено заступником Голови КУАП, який виконує функції Голови КУАП у разі тимчасової відсутності Голови Комітету);
- Белінський О.В. заступник Голови Правління, член Правління – заступник Голови КУАП (у разі тимчасової відсутності Голови Комітету, заступника Голови Комітету Монастирської С.М. та члена Комітету Рудої В.О., у період її призначення заступником Голови Комітету, виконує функції Голови Комітету);
- Алексеева О.М. член Правління – член КУАП;
- Щур О.В. член Правління – член КУАП;
- Максютя С.А. фінансовий директор – член КУАП;
- Щупіленко Ю.І. начальник Управління планування та аналізу – член КУАП;
- Опедіпа Н.М. начальник Управління контролю ризиків та методології ризик-менеджменту – член КУАП;
- Секун О.В. начальник Управління казначейства – член КУАП;
- Сокирко С.С. начальник Управління активів та пасивів – член КУАП;
- Грещак В.О. начальник Управління організації та супроводження роздрібного бізнесу – член КУАП.

КУАП здійснював свою діяльність згідно з Положенням про Комітет з управління активами та пасивами у редакції, затвердженій рішенням Правління Банку від 28 лютого 2013 року (Протокол №13) та введений в дію наказом від 06 березня 2013 року №85.

Засідання КУАП, як правило, проводилися два рази на місяць.

КУАП забезпечував оптимізацію загальної структури активів і пасивів, дотримання показників ризику ліквідності, ризику достатності капіталу, процентного, валютного і ринкового ризиків у діапазонах, визначених Політикою управління ризиками АТ «Укресібанку».

У межах делегованих Правлінням Банку повноважень КУАП, частину своїх повноважень делегував Підкомітету з управління активами та пасивами (надалі – Підкомітет), зокрема, щодо прийняття рішень, в межах визначених параметрів, по встановленню індивідуальних умов залучення коштів на вклади, поточні рахунки та депозитні лінії, встановлення процентних ставок за короткостроковимикладами, встановлення умов проведення регіональних акцій на залучення строкових коштів фізичних осіб.

У 2019 році було проведено 56 засідань КУАП, на яких було розглянуто та прийнято рішення по 267 питанням, та було проведено 67 засідання Підкомітету, на яких було розглянуто та прийнято рішення по 973 питанням.

Основна частина прийнятих рішень КУАП стосувалась таких питань:

- умов залучення ресурсів на індивідуальних умовах (ставка, валюта, строк, розмір операції, умови перерахунку відсотків при достроковому розриві вкладу, тощо),
- звітної інформації,
- встановлення процентних та трансфертних ставок за активно-пасивними операціями, рекомендованого спреда та вартості процентних зобов'язань за кредитними програмами,
- встановлення лімітів на активно-пасивні операції та ризики,
- використання валютної позиції для погашення кредитної заборгованості та зниження обсягу зростання кредитної заборгованості,
- затвердження нормативних документів та змін до них в компетенції КУАП,
- акредитації страхових компаній,
- участі в аукціоні з розміщення облігацій внутрішньої державної позики.

Тарифний комітет

Протягом 2019 року Тарифний комітет (надалі – ТК) працював у такому складі:

- Белінський О.В. заступник Голови Правління, член Правління – Голова ТК;
- Монастирська С.М. член Правління - заступник Голови Правління – заступник Голови Тарифного комітету (протягом 2019 рік перебувала у відпустці для догляду за дитиною);
- Руда В.О. член Правління (на період відпустки у зв'язку з вагітністю, пологами і для догляду за дитиною члена Правління – заступника Голови Правління Монастирської С.М. призначено членом ТК та покладено виконання функцій заступника голови ТК);
- Ошедпа Н.М. начальник Управління контролю ризиків та методології ризик-менеджменту – член ТК;
- Грецька В.О. начальник Управління організації та супроводження роздрібного бізнесу – член ТК;
- Дєдков В.О. начальник Управління малого та середнього бізнесу – член ТК;
- Зенкін Б.М. начальник Управління корпоративного бізнесу – член ТК;
- Козоріз О.А. начальник Управління по роботі з фінансовими установами та торгівельного фінансування – член ТК;
- Максюта С.А. фінансовий директор – член ТК;
- Мукан С.В. керівник програм Управління планування та аналізу – член ТК (введений до складу з 04 квітня 2019 року);
- Тищенко О.Б. начальник Управління електронних банківських послуг – член ТК;
- Скакун Р.А. керівник напрямку аналітичної інформації Управління корпоративного бізнесу – член ТК;
- Некрасова Ю.Б. начальник Операційного управління – член ТК;
- Наумова О.О. виконавчий директор Управління планування та аналізу – член ТК (04 квітня 2019 року виведений зі складу ТК);
- Марущак М.В. керівник напрямку прямих продажів Управління корпоративного бізнесу – член ТК (04 квітня 2019 року виведений зі складу ТК).

ТК здійснював діяльність згідно з Положенням про Тарифний комітет у редакції, затвердженій рішенням Правління Банку від 25 вересня 2013 року (Протокол №58) та введений в дію наказом від 10 жовтня 2013 року №412.

Засідання ТК, як правило, проводяться раз на тиждень.

До основних функцій Тарифний комітет відносяться питання щодо управління тарифами комісійної винагороди на банківські послуги та аналіз співвідношення собівартості послуг та ринкової конкурентоспроможності. Тарифний комітет визначає та проводить тарифну політику Банку.

У 2019 році Тарифним комітетом було проведено 57 засідань, на яких було розглянуто та прийнято рішень по 603 питанням.

Основні рішення Тарифного комітету стосувалися таких питань як встановлення індивідуальних тарифів та акційних тарифів комісійної винагороди на банківські послуги, визначення переліку корпоративних клієнтів, зміни до базових тарифів комісійної винагороди на банківські послуги, запровадження нових тарифних пакетів та внесення змін до них, затвердження нормативних документів з питань реалізації тарифної політики та інші питання.

Комітет з питань інформаційної безпеки

Протягом 2019 року Комітет з питань інформаційної безпеки АТ «Укресімбанк» (надалі – Комітет) працював у такому складі:

- Котов В.М. заступник Голови Правління – Голова Комітету;
- Коношук В.О. начальник Управління захисту електронної інформації – заступник Голови Комітету;
- Єлагіна Ж.С. директор з комплаєнс-контролю – член Комітету;
- Бакай А.В. начальник Управління внутрішньої безпеки та охорони – член Комітету;
- Лозова О.В. начальник Управління методології банківських операцій – член Комітету;
- Некрасова Ю.Б. начальник Операційного управління – член Комітету;
- Ошедпа Н.М. начальник Управління контролю ризиків та методології ризик-менеджменту – член Комітету;
- Холодовський М.І. начальник Управління інформаційно-технологічного супроводження бізнес-процесів – член Комітету;
- Большаков Олег Михайлович керівник напрямку розвитку та підтримки факторингових та вексельних операцій Управління корпоративного бізнесу – член Комітету (14 лютого 2019 року виведений зі складу Комітету);
- Харченко Алла Борисівна начальник Управління документарного бізнесу – член Комітету (введена до складу Комітету 14 лютого 2019 року).

Комітет здійснював діяльність згідно з Положенням про Комітет з питань інформаційної безпеки у редакції, затвердженій рішенням Правління Банку від 26 жовтня 2011 року (Протокол №60) та введений в дію наказом від 21 грудня 2011 року №664.

Засідання Комітету проводяться за потреби один раз на місяць.

Комітет забезпечував процес розроблення, впровадження, функціонування, моніторингу, перегляду, підтримування та вдосконалення системи управління інформаційною безпекою.

У 2019 році Комітетом було проведено 5 засідань, на яких було розглянуто та прийнято рішення по 66 питанням.

Основна частина прийнятих рішень стосувалась таких питань як затвердження звітів за результатами оцінки ризиків інформаційної безпеки критичних бізнес-процесів, затвердження описів критичних бізнес-процесів, затвердження нормативних документів з питань системи управління інформаційною безпекою.

Тендерний комітет

Протягом 2019 року Тендерний комітет (далі – ТК) працював у наступному складі:

- Максютя С.А. фінансовий директор – Голова ТК;
- Ананченко А.М. начальник Фінансового управління – Заступник Голови ТК (у разі відсутності Голови ТК виконував його обов'язки);
- Москаленко О.Ю. начальник Юридичного управління – Член ТК;
- Савченко І.В. начальник Управління економічної безпеки, уповноважений з питань запобігання корупції – Член ТК;
- Каленська О.М. начальник Управління супроводження внутрішньобанківських операцій та податкового обліку - заступник головного бухгалтера банку – Член ТК;
- Чаддикін Д.О. керівник напрямку організації діловодства та архівної справи Управління справами – Член ТК;
- Бережна Т.В. начальник Відділу організації та супроводження закупівель – Член ТК (у разі тимчасової відсутності секретаря ТК виконує його функції);
- Член ТК, секретар ТК, головний економіст-аналітик Відділу організації та супроводження закупівель:
 - з 01 січня 2019 року по 14 листопада 2019 року – Сичкова А.А.;
 - з 15 листопада 2019 року по 31 грудня 2019 року – Воронцова Т.В.

Протягом 2019 року Тендерний комітет забезпечував господарську діяльність Банку з метою задоволення потреб Банку у товарах, роботах, послугах за допомогою конкурсного відбору пропозицій постачальників (виконавців) таких товарів/робіт/послуг та виконання вимог чинного законодавства України з питань закупівель.

Для забезпечення господарської діяльності Банку Тендерним комітетом було здійснено планування закупівель та затвердження річного плану закупівель за надпороговою та переговорною процедурами закупівель, а також зміни до нього; затвердження тендерних документів (змін до деяких з них,) за надпороговими процедурами закупівель та прийняття рішень про намір укласти договір у передбачених Порядком закупівель випадках, у тому числі за результатами проведення переговорної процедури закупівель; підготовку та розміщення відповідей на питання учасників в електронній системі закупівель ProZorro (далі – Система); розгляд вимог про усунення порушення у процесі проведення процедури закупівлі та прийняття рішень щодо них відповідно до положень Порядку закупівель; прийняття рішень про відміну процедури закупівлі у передбачених Порядком закупівель випадках. Крім того, на виконання статті 79 Господарського кодексу України підготовлено та оприлюднено на веб-порталі Уповноваженого органу (Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України) звіти про укладенні договори про закупівлю товарів, робіт і послуг за кошти Банку.

Основні рішення Тендерного комітету, що були прийняті протягом 2019 року, стосувалися затвердження планів закупівель у 2019 році, закупівель через Систему, розгляду вимог (скарг), підготовленню та розміщенню в Системі відповіді на запитання, які надходили від користувачів Системи, підготовленню та оприлюдненню на веб-порталі Уповноваженого органу (Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України) звітів про укладення договорів про закупівлю товарів, робіт і послуг за кошти Банку та інформацію про зміну істотних умов таких договорів.

9. Інформація щодо фактів порушення членами Наглядової ради та виконавчого органу Банку внутрішніх правил, що призвело до заподіяння шкоди Банку або клієнтам Банку

Фактів порушення членами Наглядової ради та правління Банку внутрішніх правил, що призвело б до заподіяння шкоди або споживачам фінансових послуг, протягом 2019 року не було.

10. Інформація щодо заходів впливу, застосовані протягом року органами державної влади до Банку, в тому числі до членів її Наглядової ради та виконавчого органу.

За рішенням органів державної влади на Банк протягом року накладено штрафних санкцій у сумі 2 188,4 тис. грн.

До членів Наглядової ради та Правління Банку заходи впливу не застосовувались. Разом з тим, протягом 2019 року, повноваження окремих членів Наглядової ради були припинені за рішенням вищого органу.

11. Інформація щодо розміру винагороди за рік членів Наглядової ради та виконавчого органу Банку.

Винагорода за 2019 рік членів Наглядової ради² та Правління АТ «Укресімбанк» в цілому склала 76 484 тис. грн.

12. Інформація про значні фактори ризику, що впливали на діяльність Банку протягом року.

Протягом 2019 року на діяльність Банку впливали такі ж фактори ризику, що й на діяльність інших банківських установ та банківської системи України в цілому. Значних факторів ризику, які б справили негативний вплив на діяльність Банку протягом 2019 року не спостерігалося.

13. Інформація про наявність у Банку системи управління ризиками та її ключові характеристики.

Банк розглядає побудову та належне функціонування комплексної та адекватної системи управління ризиками як один з ключових елементів для забезпечення стабільного розвитку та ефективної діяльності Банку, досягнення ним поточних та стратегічних цілей.

Для досягнення вищезазначеної мети Банк визначає такі основні цілі управління ризиками:

- обмеження, мінімізація та пом'якшення ризиків Банку;
- забезпечення/дотримання прийнятного рівня ризиків в рамках ризик-апетиту та лімітів, встановлених в Банку;
- забезпечення фінансової стійкості Банку та наявності необхідного рівня необтяжених високоякісних активів;
- дотримання вимог Національного банку України.

Управління ризиками в Банку здійснюється шляхом ідентифікації, оцінки, безперервного та якісного аналізу ризиків, визначення і встановлення прийнятного рівня ризику (в т.ч. лімітів для кожного виду ризиків), прогнозування ризиків, оцінки величини капіталу з урахуванням результатів оцінки та/або прогнозування ризиків (у т.ч. стрес-тестування), моніторингу та контролю ризиків, у т.ч. з урахуванням їх рівня прийнятності за кожним видом ризику, реалізацію заходів щодо пом'якшення/ зниження рівня ризиків та звітування щодо ризиків керівництву Банку, у т.ч. Наглядовій раді, Комітету з питань ризиків Наглядової ради, Правлінню та іншим колегіальним органам Банку (щоденно, щомісячно, щоквартально).

Банк організовує систему управління ризиками, яка ґрунтується на розподілі обов'язків між усіма самостійними структурними та відокремленими підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту:

- перша лінія – на рівні бізнес-підрозділів Банку та підрозділів підтримки діяльності Банку. Ці підрозділи приймають ризики та несуть відповідальність за них – безпосередньо організовують та проводять банківські операції з урахуванням рівня ризику операції, включені до процесу ідентифікації, оцінки та моніторингу ризиків, звітування за ними та, як і решта підрозділів, дотримуються вимог внутрішніх нормативних документів, зокрема, з питань управління ризиками;
- друга лінія – на рівні підрозділу з управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс). Ці підрозділи є в цілому відповідальними за управління ризиками та розробляють відповідні внутрішні нормативні документи з питань управління ризиками, включаючи методики, моделі, порядки тощо, проводять оцінку та моніторинг рівня ризиків, готують звітність за ризиками;
- третя лінія – на рівні підрозділу внутрішнього аудиту, який проводить періодичні перевірки та оцінки якості та ефективності функціонування системи управління ризиками та надає за результатами таких перевірок відповідні рекомендації щодо її подальшого удосконалення.

Управління ризиками Банку регламентується низкою нормативних документів Банку з питань управління ризиками, включаючи стратегію управління ризиками, політики управління ризиками (за різними видами ризиків), граничні розміри кредитного ризику, ліміти апетиту, відповідні методики, моделі, правила, процедури, порядки тощо, більшість з яких було актуалізовано Банком у 2019 році з урахуванням вимог постанови Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року №64.

У Банку встановлено такий перелік суттєвих ризиків:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- процентний ризик банківської книги;

² винагорода членів наглядової ради АТ «Укресімбанк» за 2019 рік складається з розміру винагороди, суми компенсаційних виплат членам наглядової ради та здійсненої АТ «Укресімбанк» від свого імені та за власний рахунок закупівлі послуг, необхідної для виконання членами наглядової ради своїх обов'язків

- ринковий ризик;
- операційний ризик;
- комплаєнс-ризик.

Основними підрозділами з ідентифікації, оцінки та моніторингу кредитного ризику, ризику ліквідності, процентного ризику банківської книги, ринкового ризику, операційного ризику є підрозділи ризик-менеджменту: Управління кредитного ризик-аналізу та Управління контролю ризиків та методології ризик-менеджменту, які наразі підпорядковуються Директору з управління ризиками; щодо комплаєнс-ризиків – Управління комплаєнс-стандартів.

Система управління ризиками Банку постійно вдосконалюється та адаптується до поточної ситуації та викликів з суворим дотриманням вимог законодавства.

Зокрема, після формування (згідно з новими вимогами Закону України «Про банки і банківську діяльність» щодо органів управління державних банків) нового складу Наглядової ради Банку ряд основоположних документів з питань управління ризиків (стратегія, політика, порядок ескалації порушень лімітів ризику, порядок визначення та роботи з пов'язаними з банком особами тощо) затверджені зазначеним органом управління, прийнято рішення про реорганізацію ризик-блоку та створення окремого Департаменту з підпорядкуванням Наглядовій раді (завершення процесу очікується у 2020 році), формалізовано звітність з питань управління ризиками, налагоджено оперативне звітування та комунікації між Наглядовою радою, правлінням, підрозділами з ризик-менеджменту та підрозділом контролю за дотриманням норм (комплаєнс) на постійній основі.

З метою розвитку системи управління ризиками, в Банку на системній основі здійснюються заходи із підвищення культури управління ризиками. Так, запроваджено систематичне навчання персоналу, забезпечується підтримка підрозділів з питань практичного застосування інструментів та механізмів ефективного управління ризиками. На регулярній основі здійснюються комунікації з питань функціонування комплексної системи управління ризиками.

14. Інформація про результати функціонування протягом року системи внутрішнього контролю, та її ключові характеристики.

У Банку запроваджено ефективну та дієву систему внутрішнього контролю (СВК).

Основною метою системи внутрішнього контролю (СВК) в АТ «Укресімбанк» є забезпечення Наглядової ради, Правління Банку обґрунтованою гарантією досягнення загальних цілей і завдань Банку, підвищення рівня організації внутрішнього контролю та покращення ефективності виконаних завдань, а також забезпечення стабільності, безпеки й результативності процесів і операцій Банку з одночасним забезпеченням ефективного проведення операцій, захисту від потенційних помилок, уникнення порушень, втрат, збитків у діяльності Банку.

Система внутрішнього контролю в Банку спрямована на:

- досягнення Банком мети діяльності, включаючи виконання запланованих показників, забезпечення ефективності й результативності здійснення операцій, ефективного управління активами і пасивами, в тому числі направлених на збереження активів;
- забезпечення стабільності, безперервності та безпеки діяльності Банку, вдосконалення процесів проведення банківських операцій, контролюючих процедур та захисту інтересів засновника, вкладників і кредиторів Банку;
- забезпечення ефективності корпоративного управління в Банку шляхом функціонування комплексної, ефективної та адекватної системи управління ризиками;
- забезпечення повноти, своєчасності та достовірності ведення бухгалтерського обліку, складання і надання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності;
- відповідність діяльності Банку законодавству України, у тому числі нормативно-правовим актам Національного банку України, стандартам професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, на внутрішнім нормативним документам Банку.

Систему внутрішнього контролю Банку побудовано з урахуванням наступних принципів:

- Дієвість та ефективність – полягає в організації постійного процесу внутрішнього контролю, інтегрованого в поточну діяльність Банку та зрозумілого на всіх рівнях працівників Банку.
- Розподіл обов'язків, що полягає в забезпеченні уникнення ситуації, за якої одна особа здійснює повний контроль над функцією або видом діяльності Банку (відокремлення функцій контролю від здійснення операцій Банку).
- Усебічність, що полягає в охопленні всіх видів діяльності Банку та всіх його Підрозділів на всіх організаційних рівнях.
- Своєчасність, що полягає в створенні системи внутрішнього контролю, яка надає можливість отримати інформацію про загрозу виникнення втрат Банку раніше, ніж такі втрати будуть понесені, з метою запобігання виникнення таких втрат Банку та застосування відповідних адекватних заходів реагування.
- Незалежність, що полягає у відокремленні функцій оцінки ефективності системи внутрішнього контролю й функцій його організації та здійснення.

- Конфіденційність - недопущення розголошення інформації особам, у яких немає повноваження щодо її отримання.

Банк забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю шляхом:

- контролю за дотриманням всіма працівниками Банку вимог чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів Банку;
- розподілу обов'язків під час здійснення діяльності Банку;
- контролю за функціонуванням системи управління ризиками;
- контролю за інформаційною безпекою та обміном інформацією;
- впровадження процедур внутрішнього контролю;
- проведення моніторингу системи внутрішнього контролю;
- впровадження процедур внутрішнього аудиту

Система внутрішнього контролю охоплює всі контрольні механізми у Банку, діє постійно і на всіх рівнях.

Нормативними документами банку встановлюються правила здійснення банківських операцій, невід'ємною частиною цих документів є контрольні процедури за всіма без виключення етапами бізнес-процесів із зазначенням періодичності та строків виконання заходів з контролю, відповідальних осіб за дотриманням контрольних процедур в залежності від виду операцій та кількості підрозділів - учасників процесу.

За результатами аудиторських перевірок у 2019 році Управлінням внутрішнього аудиту надавалися рекомендації Наглядовій раді та правлінню з питань покращення методів та засобів внутрішнього контролю, системи управління ризиками у тому числі комплаєнс. Істотні недоліки, що негативно впливали на фінансові показники у діяльності Банку зафіксовані висновками не були.

15. Інформація про результати функціонування протягом року системи внутрішнього аудиту.

Система внутрішнього аудиту Банку в цілому є ефективною і відповідає вимогам Міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту та Кодексу етики Інституту внутрішніх аудиторів.

Протягом 2019 року робота Управління проводилася згідно із планом, затвердженим Наглядовою радою АТ «Укресімбанк». Про свою роботу Управління внутрішнього аудиту щоквартально та щорічно звітує перед Наглядовою радою Банку, та раз на півріччя – перед Національним банком України.

16. Інформація про факти відчуження протягом року активів в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

Банк протягом 2019 року не відчужував активи в обсязі, що перевищує встановлений розмір у Статуті.

17. Інформація про результати оцінки активів у разі їх купівлі-продажу протягом року в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

Банк протягом 2019 року не здійснював купівлю-продаж активів в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

18. Інформація щодо операцій з пов'язаними особами, в тому числі в межах однієї промислово-фінансової групи чи іншого об'єднання, проведені протягом року. Така інформація не є комерційною таємницею.

Банк приділяє достатню увагу виявленню пов'язаних з Банком осіб, формуванню та актуалізації їх переліку з метою контролю ризиків за операціями з пов'язаними за Банком особами.

Банк щомісячно подає НБУ інформацію про пов'язаних із Банком осіб у порядку, встановленому нормативно-правовими актами НБУ.

Інформація щодо операцій з пов'язаними особами висвітлена у Примітці 29 «Операції з пов'язаними сторонами» річної фінансової звітності АТ «Укресімбанк» за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року.

19. Інформація про діяльність зовнішнього аудитора протягом 2019 року.

Зовнішнім аудитором фінансової звітності Банку за 2019 рік визначена аудиторська компанія ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги».

Загальна інформація щодо зовнішнього аудитора, призначеного протягом 2019 року (в тому числі, загальний стаж аудиторської діяльності, кількість років, протягом яких надає аудиторські послуги Банку, перелік інших аудиторських послуг, що надавалися Банку протягом 2019 року)

Загальний стаж аудиторської діяльності ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» становить більше 25 років. Протягом чотирьох останніх років ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» надає аудиторські послуги Банку. Банку не надавалися протягом 2019 року інші аудиторські послуги.

Випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій

Випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій не мали місце.

Інформація про ротацію аудиторів у Банку протягом останніх п'яти років

Протягом останніх п'яти років відбувалася ротація зовнішніх аудиторів Банку. Зокрема, у 2014-2015 роках зовнішнім аудитором Банку була визначена аудиторська компанія ТОВ Аудиторська фірма «ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)», а у 2016-2019 роках - аудиторська компанія ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги».

Інформацію щодо використаних рекомендацій органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, щодо аудиторського висновку

Протягом 2019 року Аудиторська палата України не застосовувала стягнення до зовнішнього аудитора Банку. Органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг не були виявлені факти подання недостовірної звітності Банку, що підтверджена аудиторським висновком.

Висновки комітету Наглядової ради з питань аудиту щодо незалежності проведеного зовнішнього аудиту та незалежності зовнішнього аудитора

Комітет Наглядової ради з питань аудиту не надавав зауважень щодо незалежності проведення зовнішнього аудиту.

20. Інформація про захист Банком прав споживачів фінансових послуг, зокрема:

Розгляд скарг в банку здійснюється відповідно до Закону України «Про звернення громадян», інших нормативно-правових актів України, а також внутрішніх нормативних документів Банку.

Скарги клієнтів Банку розглядаються Головою Правління банку (відповідно до Закону України «Про звернення громадян» і Статуту акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2000 року №1250), а також уповноваженими Головою Правління банку посадовими особами з правом підпису відповідей на такі скарги, а у разі незгоди громадянина з прийнятим за скаргою рішенням, вирішуються у судовому порядку.

Банком протягом звітного періоду належним чином розглянуто та задоволено 5 скарг різнопланового характеру стосовно надання банківських послуг.

У провадженні банку у 2019 році перебувало 77 судових справ порушених за позовом осіб, які звернулися як споживачі фінансових послуг. З них відмовлено в задоволенні позову по 20 справам, задоволено – 6 (з них частково - 3), 1 закрито провадження за заявою банку у зв'язку із відсутністю предмета спору (погашення заборгованості), залишено без розгляду позови по 5 судовим справам, 44 позовні заяви перебувають на розгляді в судах (з них 4 - в касаційній інстанції та 1 - на розгляді в апеляційній інстанції) та 1 позовну заяву повернуто у зв'язку із несплатою судового збору.

Голова Правління

S.B. Meisner

Звіт незалежного аудитора

Акціонеру Акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України»

Звіт щодо аудиту річної консолідованої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит річної консолідованої фінансової звітності Акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України» та його дочірніх компаній (далі «Банк»), представленої на сторінках 33–117, що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан (консолідованого балансу) на 31 грудня 2019 року, та консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати), консолідованого звіту про сукупний дохід, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі (консолідованого звіту про власний капітал) та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до річної консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, річна консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Банку на 31 грудня 2019 року, та його консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит річної консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту річної консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту - це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту річної консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту річної консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит річної консолідованої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення річної консолідованої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо річної консолідованої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Резерв під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам Питання доречності резерву під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) по кредитах клієнтам було суттєвим для нашого аудиту, оскільки є ключовою сферою застосування професійного судження управлінського персоналу. Розрахунок резервів під ОКЗ Банку є результатом застосування складних моделей з використанням певних припущень стосовно розробки моделей розрахунку ОКЗ, враховуючи різні формули та вибір вхідних даних, вибір прогнозних макроекономічних сценаріїв та їх зважування з урахуванням вірогідностей, оцінки сум та часу грошових потоків від реалізації застави тощо. Використання різних припущень може призвести до суттєво різних оцінок зменшення корисності по кредитах клієнтам. Приймаючи до уваги суттєвість залишків кредитів клієнтам та високий рівень суб'єктивності суджень, ми визначили оцінку резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам ключовим питанням аудиту.	Наші аудиторські процедури включали оцінку послідовності застосування методології, яку використовував Банк для оцінки ОКЗ у відповідності до МСФЗ (IFRS) 9 станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився зазначеною датою. Для резервів під очікувані кредитні збитки, які оцінюються на індивідуальній основі, наші аудиторські процедури включали оцінку припущень управлінського персоналу шляхом аналізу фінансового стану позичальників, прогнозів майбутніх грошових потоків та оцінки застави, які використовувалися у сценаріях для вибірки кредитів. Для резервів під очікувані кредитні збитки, які оцінюються на колективній основі, наші аудиторські процедури включали тестування дизайну та ефективності роботи внутрішніх контролів Банку щодо розрахунку резерву під ОКЗ, включаючи правильність виявлення та розрахунку критеріїв суттєвого збільшення кредитного ризику та кредитного знецінення, визначення етапів, показників ймовірності дефолту та рівня втрат у разі дефолту.

Ключове питання аудиту

Інформація щодо підходу керівництва Банку до оцінки та управління кредитним ризиком наведено у Примітці 11 та Примітці 26 до річної консолідованої фінансової звітності.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Ми залучили наших спеціалістів з управління ризиками для допомоги нам у оцінці процедури перевірки, що було здійснено спеціалістами Банку по відношенню до моделей з застосуванням прогнозованої інформації щодо макроекономічних факторів з урахуванням оновлених статистичних даних за 2019 рік. Ми також протестували вхідні дані, що використовуються в цих моделях, та їх математичну точність.

Ми проаналізували відповідні розкриття в Примітці 11 та Примітці 26 до річної консолідованої фінансової звітності щодо резерву під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам.

Оцінка справедливої вартості державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Оцінка справедливої вартості державних облігацій з індексованою вартістю та відповідних вбудованих похідних фінансових інструментів за справедливою вартістю через прибуток або збиток було одним із суттєвих професійних суджень управлінського персоналу внаслідок складності оцінок щодо застосування вхідних даних, таких як безризикова процентна ставка в національній та іноземній валюті, поточна спот ставка та волатильність курсу, та суб'єктивності оціночних підходів.

Приймаючи до уваги суттєвість залишків державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток для річної консолідованої фінансової звітності, а також суттєву невизначеність відповідних оцінок, ми визначили оцінку справедливої вартості таких активів ключовим питанням аудиту.

Примітки 12 та 27 до річної консолідованої фінансової звітності містять інформацію щодо державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Наші аудиторські процедури щодо оцінки державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток, включали опитування управлінського персоналу Банку щодо суттєвих припущень, що застосовувалися, розгляд та тестування вхідних даних, включаючи математичну точність розрахунку значень та порівняння результатів у моделях до сум визнаних у річній консолідованій фінансовій звітності.

Ми проаналізували розкриття інформації, підготовлені Банком, щодо державних облігацій за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Оцінка відстроченого податкового активу

Станом на 31 грудня 2019 року Банк має значні залишки визнаного та невизнаного відстроченого податкового активу. Визнання відстроченого податкового активу залежить від наявності майбутніх оподатковуваних прибутків. Оцінці прогнозів щодо майбутніх оподатковуваних прибутків притаманна невизначеність. Аналіз визнання та відшкодування відстроченого податкового активу був одним з значних питань нашого аудиту, оскільки залишки є суттєвими, процес оцінки є суб'єктивним та базується на припущеннях, на які впливають очікувані майбутніх ринкові та економічні умови.

Примітки 4 та 16 до річної консолідованої фінансової звітності містять інформацію щодо суджень та сум відстроченого податкового активу.

Наші аудиторські процедури включали аналіз доречності припущень управлінського персоналу щодо можливості використання відстроченого податкового активу шляхом аналізу наявності достатніх майбутніх оподатковуваних прибутків на основі бізнес плану та прогнозу. Ми обговорили відповідні судження з управлінським персоналом Банку, протестували суми визнані у податковому обліку та періоди реалізації майбутніх вирахувань. Крім того, ми врахували історичну точність оцінок управлінського персоналу шляхом порівняння бюджетних та фактичних показників. Ми також порівняли припущення використані у бізнес-плані та прогнозі із наявною інформацією з банківського ринку та прогнозами щодо української економіки в цілому.

Ми також перевірили розкриття інформації, підготовлені Банком щодо відстроченого податкового активу та представлені у річній консолідованій фінансовій звітності.

Інша інформація, що включена до Консолідованого звіту керівництва (Консолідованого звіту про управління) та Річної інформації емітента цінних паперів за 2019 рік

Інша інформація складається з Консолідованого звіту керівництва (Консолідованого звіту про управління) (що включає Звіт про корпоративне управління, але не включає консолідовану фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї), який ми отримали до дати цього звіту аудитора, та іншої інформації, що включається до Річної інформації емітента цінних паперів, яку ми очікуємо отримати після цієї дати. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо річної консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом річної консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та річною консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової ради за річну консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання річної консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання річної консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні річної консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит річної консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що річна консолідована фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї річної консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення річної консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;

- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у річній консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;
- ▶ оцінюємо загальне подання, структуру та зміст річної консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує річна консолідована фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання;
- ▶ отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації дочірніх компаній Банку для висловлення думки щодо річної консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Банку. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо Наглядовій раді разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій раді ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту річної консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт у відповідності до вимог Розділу IV параграфу 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами)

У відповідності до вимог Розділу IV параграфу 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління

Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами) («Інструкція №373»), ми звітуємо наступне:

На нашу думку, на основі проведеної роботи під час нашого аудиту річної консолідованої фінансової звітності Банку, Консолідований звіт керівництва складено відповідно до вимог Розділу IV Інструкції №373 та інформація у Консолідованому звіті керівництва відповідає фінансовій звітності.

Ми маємо звітувати у разі, якщо ми визначимо, що Консолідований звіт керівництва містить суттєві викривлення в світлі наших знань та розуміння Банку, які ми отримали під час нашого аудиту річної консолідованої фінансової звітності Банку. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

13 квітня 2017 року нас було вперше призначено Наглядовою радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту річної консолідованої фінансової звітності Банку. Наше призначення щорічно поновлювалося Наглядовою радою. 8 листопада 2019 року Наглядовою Радою наше призначення щодо безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку було подовжено на два роки. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку становить чотири роки.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для аудиторського комітету

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для аудиторського комітету Банку, який ми випустили 27 квітня 2020 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Банку жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в річній консолідованій фінансовій звітності або звіті про управління.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Студинська Ю.С.

Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

Свістич О.М.
Генеральний директор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Студинська Ю.С.
Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101256

Прищепко Ю.Ю.
Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101251

м. Київ, Україна

27 квітня 2020 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН (КОНСОЛІДОВАНИЙ БАЛАНС)

станом на 31 грудня 2019 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	33 469 935	18 545 858
Заборгованість кредитних установ	9	256 172	569 890
Кредити клієнтам	10	53 285 804	72 496 358
Інвестиційні цінні папери:	11		
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки		25 731 949	26 653 561
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		22 633 899	35 789 095
- за амортизованою собівартістю		—	49 855
Поточні податкові активи	15	246 882	161 080
Інвестиційна нерухомість	12	1 035 586	1 153 243
Основні засоби	13	1 616 461	1 646 109
Нематеріальні активи	14	59 173	54 266
Відстрочені податкові активи	15	1 463 771	2 033 021
Необоротні активи, утримувані для продажу		—	39 614
Інші активи	16	546 692	2 451 523
Усього активи		140 346 324	161 643 473
Зобов'язання			
Заборгованість перед кредитними установами	17	21 825 762	24 405 913
Заборгованість перед клієнтами	18	77 125 819	82 163 124
Емітовані єврооблігації	19	26 553 076	42 541 905
Субординований борг	20	5 429 914	3 584 690
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	22	49 062	71 796
Інші зобов'язання	16	445 466	424 452
Усього зобов'язання		131 429 099	153 191 880
Капітал	21		
Статутний капітал		38 730 042	38 730 042
Резерв переоцінки		337 779	(816 406)
Результат від операцій з акціонером		635 104	635 104
Непокритий збиток		(30 948 626)	(30 260 073)
Резервні та інші фонди		162 926	162 926
Усього капітал		8 917 225	8 451 593
Усього капітал та зобов'язання		140 346 324	161 643 473

Затверджено до випуску та підписано

27 квітня 2020 року

Голова Правління

Головний бухгалтер банку

Медко В.М.
247-89-16

С.В. Мешчер

Н.А. Потьомська

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ І ЗБИТКИ (КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ)

за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах гривень)

	<i>Примітк и</i>	<i>2019 рік</i>	<i>2018 рік</i>
Процентний дохід			
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки:			
- кредити клієнтам		7 230 491	7 445 158
- інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		2 337 146	2 895 190
- інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю		2 724	11 075
- заборгованість кредитних установ		349 279	158 740
Інші процентні доходи:			
- інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки		1 226 328	1 226 335
- за фінансовим лізингом		422 836	11 237
		<u>11 568 804</u>	<u>11 747 735</u>
Процентні витрати			
Заборгованість перед клієнтами		(4 537 990)	(3 837 274)
Емітовані Єврооблігації		(3 469 631)	(4 184 372)
Заборгованість перед кредитними установами		(1 444 093)	(1 503 708)
Субординований борг		(339 913)	(316 019)
Інші процентні витрати		(1 509)	-
		<u>(9 793 136)</u>	<u>(9 841 373)</u>
		<u>1 775 668</u>	<u>1 906 362</u>
Чисті процентні доходи			
Чисті прибутки/(збитки) від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю		38 115	(778 755)
(Витрати)/сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками	8	(3 036 021)	1 602 446
Сторнування витрат/(витрати) за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру	8	18 619	(28 763)
Комісійні доходи		1 082 054	997 821
Комісійні витрати		(430 266)	(370 348)
Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки		(924 980)	(1 422 103)
Чисті збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані зі звіту про сукупний дохід при погашенні		(7 780)	(52 803)
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами:			
- торгові операції		541 206	478 028
- курсові різниці		3 970 946	553 897
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з банківськими металами:			
- торгові операції		138	210
- переоцінка		489	(382)
Інші доходи		104 883	205 458
Витрати на персонал	24	(1 520 639)	(1 334 023)
Знос та амортизація	13, 14	(111 058)	(100 519)
Інші операційні витрати	24	(866 796)	(746 559)
Прибуток до оподаткування		<u>634 578</u>	<u>909 967</u>
Витрати з податку на прибуток	15	<u>(569 298)</u>	<u>(105 136)</u>
Прибуток за період		<u>65 280</u>	<u>804 831</u>

Затверджено до випуску та підписано

27 квітня 2020 року

Голова Правління

Головний бухгалтер банку

Медко В.М. 247-89-16

 Є.В. Мешчер
 Н.А. Потьомська

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД

за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	2019 рік	2018 рік
Прибуток за рік		65 280	804 831
Інший сукупний прибуток/(збиток)			
<i>Інший сукупний прибуток/(збиток), який буде рекласифікований до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати) в наступних періодах</i>			
Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	21	1 167 422	(1 014 931)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу		—	—
Інший сукупний прибуток/(збиток) за рік, за вирахуванням податків		1 167 422	(1 014 931)
Усього сукупний дохід/(збиток) за рік		1 232 702	(210 100)

Затверджено до випуску та підписано

27 квітня 2020 року

Голова Правління

Є.В. Мецгер

Головний бухгалтер банку

Н.А. Потьомська

Медко В.М.
247-89-16

**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ
(КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ)**

за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах гривень)

	Статутний капітал	Резерви переоцінки	Результат від операцій з акціонером	Непокритий збиток	Резервні та інші фонди банку	Усього капітал
На 1 січня 2018 року	38 730 042	211 783	635 104	(30 490 129)	162 926	9 249 726
Прибуток за рік	—	—	—	804 831	—	804 831
Інший сукупний збиток за рік	—	(1 014 931)	—	—	—	(1 014 931)
Усього сукупний збиток за рік	—	(1 014 931)	—	804 831	—	(210 100)
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків (Примітка 21)	—	(13 258)	—	13 258	—	—
Частина прибутку, спрямована на виплату дивідендів	—	—	—	(588 033)	—	(588 033)
На 31 грудня 2018 року	38 730 042	(816 406)	635 104	(30 260 073)	162 926	8 451 593
Прибуток за рік	—	—	—	65 280	—	65 280
Інший сукупний прибуток за рік	—	1 167 422	—	—	—	1 167 422
Усього сукупний дохід за рік	—	1 167 422	—	65 280	—	1 232 702
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків (Примітка 21)	—	(13 237)	—	13 237	—	—
Частина прибутку, спрямована на виплату дивідендів (Примітка 21)	—	—	—	(767 070)	—	(767 070)
На 31 грудня 2019 року	38 730 042	337 779	635 104	(30 948 626)	162 926	8 917 225

Затверджено до випуску та підписано

27 квітня 2020 року

Голова Правління

 С.В. Мещеря

Головний бухгалтер банку

 Н.А. Потьомська

Медко В.М.
247-89-16

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (прямий метод)

за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	2019 рік	2018 рік
Рух грошових коштів в операційній діяльності			
Проценти отримані		10 403 230	10 983 682
Проценти сплачені		(9 464 510)	(9 147 472)
Комісії отримані		1 112 140	954 532
Комісії сплачені		(430 266)	(370 071)
Результат від торгових операцій з іноземними валютами та банківськими металами		541 344	478 238
Витрати на персонал сплачені		(1 517 929)	(1 298 241)
Інші операційні доходи отримані		103 666	125 507
Інші операційні та адміністративні витрати сплачені		(733 565)	(689 231)
Рух грошових коштів в операційній діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		14 110	1 036 944
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>			
Заборгованість кредитних установ		275 193	135 145
Кредити клієнтам		11 350 584	(8 610 367)
Інші активи		347 485	(1 731 536)
<i>Чисте збільшення/ (зменшення) операційних зобов'язань</i>			
Заборгованість перед кредитними установами		(888 684)	(209 292)
Заборгованість перед Національним банком України		-	(2 424)
Заборгованість перед клієнтами		3 223 094	(7 481 738)
Інші зобов'язання		(278 794)	50 983
Чистий рух грошових коштів в операційній діяльності до сплати податку на прибуток		14 042 988	(16 812 285)
Аванс з податку на прибуток сплачений		(138 140)	(105 880)
Чистий рух грошових коштів в операційній діяльності		13 904 848	(16 918 165)
Рух грошових коштів в інвестиційній діяльності			
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів		25 236 732	42 976 965
Придбання інвестиційних цінних паперів		(12 762 719)	(32 115 352)
Дивіденди отримані		394	560
Надходження від реалізації необоротних активів, що утримуються для продажу		-	1 821
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(75 165)	(111 375)
Надходження від реалізації основних засобів		-	76
Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості		-	104 136
Чистий рух грошових коштів в інвестиційній діяльності		12 399 242	10 856 831
Рух грошових коштів у фінансовій діяльності			
Частина прибутку, спрямована на виплату дивідендів		(767 070)	(588 033)
Сплата орендних платежів	7	(5 154)	-
Надходження субординованого боргу	7	2 397 803	-
Надходження від емітованих єврооблігацій	7	-	4 020 167
Погашення емітованих єврооблігацій	7	(11 730 648)	-
Надходження від позик, отриманих від кредитних установ	7	5 470 370	6 334 445
Погашення позик, отриманих від кредитних установ	7	(3 939 153)	(4 735 876)
Чистий рух грошових коштів у фінансовій діяльності		(8 573 852)	5 030 703
Вплив змін обмінних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		(2 793 196)	(284 387)
Вплив змін кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(12 965)	(5 341)
Чиста зміна грошових коштів та їх еквівалентів		14 924 077	(1 320 359)
Грошові кошти та їх еквіваленти на 1 січня		18 545 858	19 866 217
Грошові кошти та їх еквіваленти на 31 грудня	6	33 469 935	18 545 858

Затверджено до випуску та підписано

27 квітня 2020 року

Голова Правління

Головний бухгалтер банку

Медко В.М. 247-89-16

Є.В. Меджер

Н.А. Потьомська

1. Основна діяльність

Акціонерне товариство «Державний експортно-імпорتنний банк України» (далі – «Укресімбанк») засновано у 1992 році. «Укресімбанк» здійснює свою діяльність на підставі Банківської ліцензії № 2 від 7 серпня 2019 року.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років 100% статутного капіталу «Укресімбанку» належать державі в особі Кабінету міністрів України.

Головний офіс «Укресімбанку» знаходиться у м.Києві по вул. Антоновича, 127. Банк має 22 філії та 38 безбалансових відділень (31 грудня 2018 року: 22 філії та 39 безбалансових відділень) і два представництва в Лондоні та Нью-Йорку. Банк та його філії є єдиною юридичною особою.

Історично основним видом діяльності «Укресімбанку» є обслуговування експортно-імпорتنних операцій. Наразі «Укресімбанк» має диверсифіковану клієнтську базу, що включає значну кількість великих промислових і державних підприємств. «Укресімбанк» приймає вклади від фізичних та юридичних осіб, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну іноземних валют, інвестує кошти, здійснює розрахунково-касове обслуговування клієнтів та надає інші банківські послуги.

Однією із головних функцій «Укресімбанку» є сприяння, від імені Уряду України, обслуговуванню кредитних договорів, що підписані Урядом України та урядами інших держав. «Укресімбанк» виступає агентом Уряду України та обслуговує кредити від іноземних фінансових установ у відповідності до зазначених договорів.

Метою діяльності «Укресімбанку» (відповідно до Статуту) є створення сприятливих умов для розвитку економіки та підтримки вітчизняного товаровиробника, обслуговування експортно-імпорتنних операцій, кредитно-фінансова підтримка процесів структурної перебудови, зміцнення та реалізація виробничого і торгового потенціалу галузей економіки та підприємств, що є експортоорієнтованими або провадять діяльність, пов'язану з виробництвом імпортозамінної продукції, а також отримання прибутку в інтересах «Укресімбанку» та його акціонера.

«Укресімбанк» складає річну окрему фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність, яка включає консолідовані показники діяльності «Укресімбанку» та його дочірніх підприємств: «Лізингова компанія «Укресімлізинг» та ТОВ «Ексімлізинг» (далі разом – Банк).

Дочірнє підприємство «Лізингова компанія «Укресімлізинг», що повністю належить «Укресімбанку», було засноване у 1997 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

Дочірнє підприємство ТОВ «Ексімлізинг», що повністю належить «Укресімбанку», було засноване у 2006 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

2. Основа складання фінансової звітності

Ця річна консолідована фінансова звітність складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16 липня 1999 року щодо складання фінансової звітності (зі змінами).

Ця річна консолідована фінансова звітність складена на основі принципу історичної собівартості, крім зазначеного в розділі «Основні положення облікової політики», наприклад, інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки та інвестиційна нерухомість оцінюються за справедливою вартістю, будівлі оцінюються за переоціненою вартістю, активи, утримувані для продажу, оцінюються за найменшою з двох величин – балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем.

Ця річна консолідована фінансова звітність представлена в тисячах гривень («тис. грн.»), якщо не зазначено інше.

Перекласифікація

У 2019 році Банк прийняв рішення відображати різницю між сумою процентів, розрахованих за ефективною процентною ставкою на валову балансову вартість, та процентними доходами, розрахованими за ефективною процентною ставкою на амортизовану собівартість фінансового активу, при відновленні корисності за кредитно-знеціненими фінансовими активами у результаті погашення клієнтом заборгованості за нарахованими доходами у межах суми, яка була визнана як коригування процентних доходів у минулих періодах, у складі витрат за очікуваними кредитними збитками. У 2018 році Банк відображав зазначені суми у складі процентних доходів.

2. Основа складання фінансової звітності (продовження)

Перекласифікація (продовження)

Вплив такої перекласифікації на розкриття в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, наведений нижче:

	<i>Згідно з попереднього звітністю</i>	<i>Сума перекласифікації</i>	<i>Скоригована сума</i>
Процентний дохід	12 089 114	(341 379)	11 747 735
(Витрати)/Сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками	1 261 067	341 379	1 602 446

У 2019 році Банк класифікував гарантії, які передбачають виплату компенсації на користь однієї з сторін, у випадку не виконання зобов'язань іншою стороною, як гарантії виконання. У попередніх звітних періодах такі гарантії класифікувалися Банком як фінансові гарантії.

Вплив перекласифікації резервів, сформованих під гарантії виконання, на розкриття в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, наведений нижче:

	<i>Згідно з попереднього звітністю</i>	<i>Сума перекласифікації</i>	<i>Скоригована сума</i>
Сторнування витрат / (витрати) за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру	(29 313)	550	(28 763)
Інші операційні витрати	(746 009)	(550)	(746 559)

3. Основні положення облікової політики

Зміни в обліковій політиці

Принципи обліку, прийняті при підготовці цієї річної консолідованої фінансової звітності, відповідають принципам, що застосовувались при підготовці річної консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, за виключенням застосування нових стандартів та поправок до них, які були уперше застосовані з 1 січня 2019 року. Характер та вплив цих змін розкритий нижче. Банк не застосовував достроково стандарти, інтерпретації та поправки до них, які було оприлюднено, але які не набрали чинності.

МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»

МСФЗ (IFRS) 16, який був випущений у січні 2016 року та замінив МСБО (IAS) 17 «Оренда», роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», роз'яснення ПКТ (SIC) 15 «Операційна оренда – Стимули» і роз'яснення ПКТ (SIC) 27 «Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму оренди», набув чинності для річних звітних періодів, які починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати.

Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з вимогами МСБО (IAS) 17. Орендодавці продовжують класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСБО (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну та фінансову.

Банк здійснив перше застосування МСФЗ (IFRS) 16 із застосуванням модифікованого ретроспективного підходу без впливу первісного застосування МСФЗ (IFRS) 16 на нерозподілені прибутки/збитки банку. Банк застосував стандарт до договорів, які раніше були визнані як договори оренди, застосовуючи МСБО (IAS) 17 та КТМФЗ 4.

Банк скористався винятками, запропонованими МСФЗ (IFRS) 16, щодо договорів оренди щодо яких умови оренди закінчуються протягом 12 місяців з дати їх первісного застосування, а також договорів оренди щодо яких базовий актив має низьку вартість.

Застосування Банком МСФЗ (IFRS) 16 не мало істотного впливу на фінансовий стан та результати діяльності Банку.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Зміни в обліковій політиці (продовження)

Нижче наведено вплив застосування МСФЗ (IFRS) 16 станом на 1 січня 2019 року:

	<i>31 грудня 2018 року</i>	<i>Вплив переходу на МСФЗ 16</i>	<i>1 січня 2019 року з урахуванням переходу на МСФЗ 16</i>
Основні засоби			
Основні засоби	1 646 109	–	1 646 109
Активи з права користування	–	11 316	11 316
Усього основні засоби	1 646 109	11 316	1 657 425
Інші активи			
Інші активи	2 451 523	(498)	2 451 025
Усього інші активи	2 451 523	(498)	2 451 025
Інші зобов'язання			
Інші зобов'язання	424 452	–	424 452
Зобов'язання з оренди	–	10 818	10 818
Усього інші зобов'язання	424 452	10 818	435 270

Характер впливу першого застосування МСФЗ (IFRS) 16

У Банку наявні договори оренди різних об'єктів основних засобів. До застосування МСФЗ (IFRS) 16 Банк класифікував кожен договір оренди (в якому він виступав орендарем) на дату початку орендних відносин як фінансову оренду або як операційну оренду. Договір оренди класифікувався як фінансова оренда, якщо Банку передавалися практично всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням орендованим активом; в іншому випадку договір оренди класифікувався як операційна оренда. Фінансова оренда капіталізувалась на дату початку оренди за справедливою вартістю орендованого майна або, якщо ця сума менша, по теперішній вартості мінімальних орендних платежів. Орендні платежі розподілялися між відсотками і зменшенням зобов'язання по оренді. У випадку операційної оренди вартість орендованого майна не капіталізувалась, а орендні платежі визнавалися в якості витрат по оренді у складі прибутку або збитку прямолінійним методом протягом строку оренди. Всі авансові орендні платежі та нараховані орендні платежі визнавалися у складі «Інших активів» та «Інших зобов'язань» відповідно.

У результаті застосування МСФЗ (IFRS) 16 Банк використав єдиний підхід до визнання та оцінки всіх договорів оренди, крім короткострокової оренди та оренди активів з низькою вартістю. Банк застосовував особливі перехідні вимоги та спрощення практичного характеру, передбачені стандартом.

Оренда, яка раніше класифікувалась як фінансова оренда

На дату переходу на МСФЗ (IFRS) 16 у Банку відсутні діючі договори оренди, які раніше класифікувались як фінансова оренда.

Оренда, яка раніше класифікувалась як операційна оренда

Для оренди, яка раніше класифікувалась як операційна оренда, крім короткострокової оренди та оренди активів з низькою вартістю, Банк визнавав активи у формі права користування і зобов'язання з оренди. Активи у формі права користування визнавалися за величиною, рівною зобов'язанням з оренди, з коригуванням на суми авансових платежів, які були визнані раніше. Зобов'язання з оренди були визнані за теперішньою вартістю несплачених орендних платежів, дисконтованих з використанням ставки відсотка, яка передбачена у договорі оренди. Банк застосовував ставку залучення додаткових запозичень орендарем, якщо ставку в договорі оренди не було визначено.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Зміни в обліковій політиці (продовження)

Банк також застосував доступні спрощення практичного характеру, в результаті чого він:

- ▶ використав єдину ставку дисконтування щодо портфеля договорів оренди з обґрунтовано аналогічними характеристиками;
- ▶ застосував звільнення від визнання щодо короткострокової оренди до договорів оренди, строк яких закінчується протягом 12 місяців з дати первісного застосування;
- ▶ виключив первісні прямі витрати з оцінки активу у формі права користування на дату первісного застосування;
- ▶ використав судження при визначенні строку оренди, якщо договір містив опціон на продовження оренди для договорів оренди, строк дії яких складає 12 місяців або менше.

Нижче наведено звітку зобов'язань з оренди станом на 1 січня 2019 року з договірними зобов'язаннями з операційної оренди станом на 31 грудня 2018 року:

Договірні зобов'язання з операційної оренди на 31 грудня 2018 року	34 652
Ставка залучення додаткових запозичень на 1 січня 2019 року	19%
Договірні зобов'язання, пов'язані з короткостроковою орендою та з орендою активів з низькою вартістю	(22 296)
Платежі в періодах, передбачених опціонами на продовження, не визнані на 31 грудня 2018 року	1 763
Ефект дисконтування на 1 січня 2019 року	(3 301)
Зобов'язання з оренди на 1 січня 2019 року	10 818

Детальна інформація щодо застосовуваної Банком нової облікової політики у результаті переходу на МСФЗ (IFRS) 16 описана нижче в цій примітці.

Застосування перелічених нижче поправок та вдосконалень до стандартів та тлумачень не мало впливу на консолідовану фінансову звітність Банку:

- ▶ роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»;
- ▶ поправки до МСФЗ (IFRS) 9 «Умови про дострокове погашення з потенційним від'ємним відшкодуванням»;
- ▶ поправки до МСФЗ (IAS) 19 «Внесення змін до плану, його скорочення або врегулювання зобов'язань за ним»;
- ▶ поправки до МСФЗ (IAS) 28 «Довгострокові вкладення в асоційовані організації та спільні підприємства»;
- ▶ вдосконалення МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесів»;
- ▶ вдосконалення МСФЗ (IFRS) 11 «Спільне підприємництво»;
- ▶ вдосконалення МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток»;
- ▶ вдосконалення МСФЗ (IAS) 23 «Витрати за запозиченнями».

Визначення справедливої вартості

Справедлива вартість це вартість, яка буде отримана від продажу активу або сплачена при передачі зобов'язання в рамках звичайної угоди між учасниками ринку на дату оцінки.

Справедлива вартість фінансових інструментів, по яким здійснюються торги на активному ринку на звітну дату, визначається за ринковими котируваннями або ціною дилерів (ціна покупця за довгою позицією та ціна продавця за короткою позицією) без будь-якого вирахування витрат на здійснення операції.

Справедлива вартість усіх інших фінансових інструментів, що не мають обігу на активному ринку, визначається з використанням відповідних методів оцінки, які включають використання чистої дисконтованої вартості, порівняння з ідентичними інструментами, стосовно яких існує інформація про ринкові ціни, моделі опціонного ціноутворення та інші відповідні методи оцінки.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання

Первісне визнання

Дата визнання

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, окрім кредитів клієнтам та коштів клієнтів, первісно визнаються на дату укладення угоди, тобто на дату, з якої Банк стає стороною по договору, який визначає умови відповідного інструмента. Це є угоди на стандартних умовах, до яких відносяться операції з купівлі-продажу фінансових активів, умови яких потребують поставки активів протягом проміжку часу, який встановлений законодавством або прийнятий на ринку. Кредити клієнтам визнаються в момент перерахування коштів на рахунки клієнтів. Кошти клієнтів визнаються в момент перерахування коштів на рахунки в Банку.

Первісна оцінка фінансових інструментів

Фінансові інструменти первісно визнаються за справедливою вартістю, включаючи витрати, безпосередньо пов'язані з угодою, окрім випадків, коли фінансові активи та фінансові зобов'язання оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ). Дебіторська заборгованість оцінюється за ціною угоди. Якщо справедлива вартість фінансових інструментів при первісному визнанні відрізняється від ціни угоди, Банк визнає прибуток або збиток «першого дня».

Класифікація та визначення категорії оцінки усіх фінансових активів, за виключенням дольових та похідних інструментів, при первісному визнанні здійснюється, виходячи з бізнес-моделі, яку використовує Банк для управління певною групою активів, до якої відноситься фінансовий актив, класифікація якого здійснюється, а також із характеристик грошових потоків за цим фінансовим активом, передбачених договором.

Бізнес-модель визначається на рівні груп фінансових активів, управління якими здійснюється у сукупності для досягнення певної бізнес-цілі.

Усі групи боргових фінансових активів повинні бути віднесені до однієї із трьох бізнес-моделей:

- ▶ бізнес-модель «Утримання активу для цілей отримання контрактних (передбачених договором) грошових потоків» (БМ 1);
- ▶ бізнес-модель «Утримання активу як для отримання контрактних грошових потоків, так і для цілей продажу» (БМ 2);
- ▶ бізнес-модель «Використання активу для отримання максимальних грошових потоків від продажу» або «Бізнес-модель інша, ніж БМ 1 та БМ 2» (БМ 3).

Під час первісного визнання фінансового активу Банк може класифікувати його, без права подальшої рекласифікації, як такий, що оцінюється за СВПЗ, якщо це дозволить усунути або значно зменшити непослідовність оцінки або визнання, яка б виникла внаслідок використання різних баз оцінки до активів або до зобов'язань, або до визнання пов'язаних з ними прибутків та збитків.

На дату первісного визнання кожного боргового фінансового активу, окрім тих, які Банк класифікував як такі, що оцінюються за СВПЗ для цілей усунення або значного зменшення непослідовності оцінки або визнання, а також тих, управління якими здійснюється відповідно до БМ 3, Банк проводить аналіз контрактних грошових потоків за таким фінансовим активом.

Основною ціллю проведення аналізу контрактних грошових потоків (SPPI тест) є визначення того, чи відповідають умови договору за фінансовим активом базовому кредитному договору та виявлення тих умов договору, в результаті наявності яких виникають додаткові ризики чи/та додаткова волатильність договірних грошових потоків, які не притаманні базовому кредитному договору.

Банк проводить SPPI тест на рівні окремого боргового фінансового активу/групи боргових фінансових активів відповідної категорії активів, управління якими здійснюється за БМ 1 чи БМ 2.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

Категорії оцінки фінансових активів та фінансових зобов'язань

В залежності від бізнес-моделі та результатів проходження SPPI тесту боргові фінансові активи можуть бути класифіковані наступним чином:

- ▶ активи, які оцінюються за амортизованою собівартістю (БМ 1, SPPI тест пройдено);
- ▶ активи, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (БМ 2; SPPI тест пройдено);
- ▶ активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (БМ 1 чи БМ 2 та при цьому SPPI тест не пройдено, БМ 3).

Банк класифікує і оцінює похідні інструменти і інструменти, передбачені для торгівлі, за СВПЗ. Банк може за власним розсудом класифікувати фінансові інструменти як такі, що оцінюються за СВПЗ, якщо така класифікація дозволить усунути або значно зменшити непослідовність підходів до оцінки та визнання.

Фінансові зобов'язання, окрім зобов'язань з кредитування та фінансових гарантій, оцінюються за амортизованою вартістю або за СВПЗ, якщо вони є такими, що передбачені для торгівлі, та похідними інструментами, або за власним розсудом класифіковані за СВПЗ.

Заборгованість кредитних установ, кредити клієнтам, інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю

Банк оцінює фінансові активи за амортизованою вартістю, тільки якщо виконуються обидві наступні умови:

- ▶ фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків (БМ 1);
- ▶ договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання у визначені дати грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу та процентів на непогашену частину основної суми боргу

Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) при припиненні визнання або знеціненні, а також у процесі амортизації.

Боргові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Банк оцінює боргові інструменти за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВІСД), якщо виконуються одночасно обидві наступні умови:

- ▶ інструмент утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансового активу (БМ 2);
- ▶ договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу та процентів на непогашену частину основної суми боргу (тобто дотримуються критерії тесту SPPI).

Боргові інструменти, які оцінюються за СВІСД, в подальшому оцінюються за справедливою вартістю, а прибуток або збиток, які виникають в результаті змін справедливої вартості, визнаються в іншому сукупному доході. Процентний дохід та прибуток або збиток від зміни валютного курсу визнаються в складі прибутку або збитку таким самим чином, як і у випадку фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю. У випадку вибуття боргового інструменту, який оцінюється за СВІСД, накопичений прибуток або збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, рекласифікується зі складу іншого сукупного доходу у склад прибутку або збитку. За всіма борговими фінансовими активами, які обліковуються за СВІСД, банк визнає резерв за очікуваними кредитними збитками (ОКЗ). Порядок визнання ОКЗ за такими активами визначений у примітці 25.

Дольові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

При первісному визнанні дольових фінансових активів за власним розсудом може прийняти рішення, без права відміни в подальшому, класифікувати такі активи як такі, що оцінюються по СВІСД, якщо вони відповідають визначенню дольового інструменту згідно з МСФО (IAS) 32 і не призначені для торгівлі. Рішення про таку класифікацію приймається по кожному інструменту окремо.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

Для дольових фінансових інструментів, що класифікуються як такі, що оцінюються за СВІСА, всі реалізовані та нереалізовані доходи та витрати, крім дивідендних доходів, визнаються у складі іншого сукупного доходу, без права подальшої рекласифікації до прибутку або збитку. Дивіденди визнаються в складі прибутку або збитку коли встановлено право на отримання дивідендів. Дольові інструменти, що оцінюються за СВІСА, не оцінюються на предмет зменшення корисності. У випадку вибуття таких інструментів, накопичений резерв переоцінки рекласифікується до складу нерозподіленого прибутку / (непокритого збитку).

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки

До даної категорії відносяться фінансові активи та фінансові зобов'язання, які не передбачені для торгівлі і які при первісному визнанні були класифіковані таким чином на власний розсуд Банку, або в обов'язковому порядку повинні оцінюватись за справедливою вартістю через прибутки або збитки згідно з МСФЗ (IFRS) 9. Так, Банк може при первісному визнанні визнати фінансовий інструмент як такий, що оцінюється за справедливою вартістю через прибутки або збитки, у разі виконання одного з наступних критеріїв. Рішення про таку класифікацію приймається по кожному інструменту окремо:

- ▶ якщо таке рішення усуває або значно зменшує неузгодженість обліку, що в іншому випадку виникла б при оцінці активів або зобов'язань, або при визнанні прибутків або збитків за ними на різних основах; або
- ▶ група фінансових зобов'язань або фінансових активів і фінансових зобов'язань перебуває в управлінні, а її показники ефективності оцінюються на основі справедливої вартості згідно з документально оформленою стратегією управління ризиком або стратегією інвестування; або
- ▶ фінансове зобов'язання містить один або кілька вбудованих похідних інструментів і основний контракт не є активом, що належить до сфери застосування МСФЗ (IFRS) 9, за винятком випадків, коли вбудований похідний інструмент (вбудовані похідні інструменти) не змінює (змінюють) значно ті грошові потоки, які в іншому разі були б обов'язковими за договором, або без проведення аналізу або майже без проведення аналізу при першому розгляді подібного гібридного інструменту стає зрозумілим, що відокремлення вбудованого похідного інструмента (вбудованих похідних інструментів) забороняється.

Всі боргові фінансові активи, які не відповідають критерію «тільки платежі в рахунок основного боргу та процентів на непогашену суму основної заборгованості» (SPPI), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Відповідно з даним критерієм, такі інструменти як облігації внутрішньої державної позики (ОВДП), що передбачають індексацію номінальної вартості за строками погашення відповідно до змін середньозваженого обмінного курсу гривні до долара США на міжбанківському ринку за місяць, що передує випуску, та місяць до дати погашення (Примітка 12), оцінюються за СВПЗ.

Фінансові активи та зобов'язання, які оцінюються за СВПЗ, визнаються у звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю. Зміни справедливої вартості визнаються у складі прибутку або збитку, окрім зміни справедливої вартості фінансових зобов'язань, які класифіковані на власний розсуд банку в категорію за справедливою вартістю через прибутки/збитки, що викликана зміною власного кредитного ризику, що визнаються у складі іншого сукупного доходу.

Проценти, отримані за активами, які в обов'язковому порядку оцінюються за СВПЗ, обліковуються із використанням передбаченої договором процентної ставки.

Фінансові гарантії, акредитиви та зобов'язання з надання кредитів

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії у формі акредитивів, гарантії та авалів. Договори фінансової гарантії первісно визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю в статті «Інші зобов'язання», в розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії та оціночного резерву під ОКЗ.

Збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Отримана комісія визнається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) на рівномірній основі протягом строку дії договору гарантії.

Договірна номінальна вартість фінансових гарантії не відображається у консолідованому звіті про фінансовий стан.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

Рекласифікація фінансових активів та фінансових зобов'язань

Банк здійснює рекласифікацію фінансових активів тоді й лише тоді, коли він змінює свою бізнес-модель управління ними. Рекласифікація фінансових зобов'язань неможлива.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, кошти в НБУ, заборгованість кредитних установ та договори зворотного «репо» зі строком погашення до дев'яноста днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями, та які не є знеціненими на індивідуальній основі.

Банківські метали

Золото та інші банківські метали відображаються за справедливою вартістю, яка приблизно відповідає цінам покупки НБУ з дисконтом стосовно котирувань Лондонської біржі металів. Зміни в цінах покупки НБУ відображаються як різниця результат переоцінки за операціями з банківськими металами в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Договори «репо» і зворотного «репо» та кредитування під заставу цінних паперів

Договори продажу та зворотної покупки цінних паперів (договори «репо») розглядаються у звітності як забезпечені фінансові операції. Цінні папери, реалізовані за договорами «репо», продовжують відображатися в консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі) та переводяться до категорії цінних паперів, наданих як застава за договорами «репо», у випадку наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу таких цінних паперів, що випливає з умов контракту або загальноприйнятої практики. Відповідні зобов'язання включаються до складу заборгованості перед кредитними установами, НБУ або клієнтами. Придбані цінні папери за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображаються у складі грошових коштів та їх еквівалентів, заборгованості кредитних установ або кредитів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотної покупки розглядається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективної процентної ставки.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатися у річній консолідованій фінансовій звітності. Цінні папери, залучені на умовах позики, визнаються в річній консолідованій фінансовій звітності тільки при реалізації третім особам і відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) як результат від операцій з торговими цінними паперами. Зобов'язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю в складі зобов'язань за торговими операціями.

Похідні фінансові інструменти

Похідний фінансовий інструмент – це фінансовий інструмент, який має всі три такі характеристики:

- ▶ його вартість змінюється у відповідь на зміни встановленої ставки відсотка, ціни фінансового інструменту, ціни товару, валютного курсу, індексу цін чи ставок, показника кредитного рейтингу чи індексу кредитоспроможності, або подібної базової змінної;
- ▶ не вимагає початкових чистих інвестицій або вимагає початкові чисті інвестиції, які є меншими, ніж ті, що були б потрібні для інших типів контрактів, які, за очікуванням, мають подібну реакцію на зміни ринкових факторів;
- ▶ розрахунки за ним здійснюються на майбутню дату.

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи свої, на валютному ринку. Ці фінансові інструменти утримуються в рамках бізнес моделі, мета якої досягається шляхом отримання максимальних грошових потоків від продажу (БМ 3) й відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтується на поточній ринковій і договірній вартості відповідних базових інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються у складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи і витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) у складі чистих прибутків/(збитків) за операціями з похідними фінансовими інструментами.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Похідні фінансові інструменти (продовження)

Вбудовані похідні інструменти

Вбудований похідний інструмент – це компонент гібридного (комбінованого) інструменту, який також включає основний договір про непохідний інструмент, результатом чого є варіювання деяких грошових потоків від комбінованого інструменту. Вбудований похідний фінансовий інструмент визнає зміни деяких або всіх грошових потоків, які в іншому випадку визначались би договором, згідно обумовленої процентної ставки, ціни фінансового інструмента, ціни товару, валютного курсу, індексу цін або ставок, кредитного рейтингу або кредитного індексу або будь-якої іншої змінної, за умови, що у випадку з не фінансовою змінною, вона не є специфічною для будь-якої сторони по договору. Похідний інструмент, який прив'язаний до фінансового інструменту, однак по договору може бути переданий незалежно від такого інструменту або укладений з іншим контрагентом, відмінним від контрагента за даним фінансовим інструментом, не є вбудованим похідним інструментом, а є окремим фінансовим інструментом.

Вбудований похідний фінансовий інструмент, який є компонентом гібридного (комбінованого) інструменту з основним інструментом, що є фінансовим активом, не відокремлюється, а обліковується у складі такого комбінованого фінансового інструменту, класифікованого в цілому як фінансовий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Похідні фінансові інструменти, вбудовані у фінансові зобов'язання та не фінансові основні договори, обліковуються як окремі похідні інструменти та оцінюються за справедливою вартістю, якщо вони відповідають визначенню похідного інструмента, їх економічні характеристики та ризики тісно не пов'язані з економічними характеристиками та ризиками основного договору і сам основний договір не призначений для торгівлі або класифікований на власний розсуд як СВІПЗ. Вбудовані похідні інструменти, які відокремлюються від основного договору, обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Векселя

Придбані Банком векселі відносяться до складу торгових цінних паперів або до складу кредитних коштів в залежності від мети та умов їх придбання, та відображаються у звітності на основі принципів облікової політики, які застосовуються до відповідної категорії активів.

Позикові кошти

Емітовані фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів чи іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед НБУ, перед кредитними установами, заборгованість перед клієнтами, емітовані боргові цінні папери, кредити, отримані від міжнародних та інших фінансових організацій та субординований борг. Після первісного визнання позикові кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати), коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

В разі придбання Банком власної заборгованості вона виключається з консолідованого звіту про фінансовий стан (консолідованого балансу), а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та сумою сплачених коштів відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Оренда

i. Фінансова оренда – Банк як орендодавець

Банк визнає дебіторську заборгованість з орендних платежів у сумі, що дорівнює сумі чистих інвестицій в оренду, починаючи з дати початку строку оренди. Фінансовий дохід розраховується за схемою, що відображає постійну періодичну норму доходності на балансову суму чистих інвестицій. Первісні прямі витрати включаються до первісної суми дебіторської заборгованості з орендних платежів.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Оренда (продовження)

ii. *Операційна оренда – Банк як орендодавець*

Банк відображає в консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі) активи, що є предметом операційної оренди, відповідно до виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) протягом строку оренди у складі інших доходів. Сукупна вартість знижок, що надаються орендарям, рівномірно відображається як зменшення орендного доходу протягом строку оренди. Первісні прямі витрати, понесені у зв'язку із договором операційної оренди, додаються до балансової вартості активу, що здається в оренду.

iii. *Оренда – Банк як орендар*

Активи у формі права користування

Банк визнає активи у формі права користування на дату початку оренди (тобто дату, на яку базовий актив стає доступним для використання). Активи у формі права користування оцінюються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення, з коригуванням на переоцінку зобов'язань з оренди. Первісна вартість активу у формі права користування включає величину визнаних зобов'язань з оренди, понесені початкові прямі витрати та орендні платежі, сплачені на дату початку оренди або до такої дати за вирахуванням отриманих стимулюючих платежів за оренду. Якщо у Банку відсутня достатня впевненість в тому, що він отримає право власності на орендований актив наприкінці строку оренди, визнаний актив у формі права користування амортизується прямолінійним методом протягом короткого з наступних періодів: передбачуваний строк корисного використання активу або термін оренди. Активи у формі права користування перевіряються на предмет знецінення.

Зобов'язання з оренди

На дату початку оренди Банк визнає зобов'язання з оренди, які оцінюються за теперішньою вартістю орендних платежів, які будуть здійснені протягом терміну оренди. Орендні платежі включають фіксовані платежі за вирахуванням будь-яких стимулюючих платежів по оренді до отримання, змінні орендні платежі, які залежать від індексу або ставки, і суми, які, як очікується, будуть сплачені за гарантіями ліквідаційної вартості. Орендні платежі також включають ціну виконання опціону на купівлю, якщо є достатня впевненість в тому, що Банк виконає цей опціон, і виплати пптрафів за припинення оренди, якщо термін оренди відображає потенційне виконання Банком опціону на припинення оренди. Змінні орендні платежі, що не залежать від індексу або ставки, визнаються як витрати в тому періоді, в якому настає подія або умова, що призводить до здійснення таких платежів.

Для розрахунку теперішньої вартості орендних платежів Банк використовує ставку залучення додаткових позикових коштів на дату початку оренди, якщо процентна ставка, закладена в договорі оренди, не може бути легко визначена. Після дати початку оренди величина зобов'язань з оренди збільшується для відображення нарахування відсотків і зменшується для відображення здійснених орендних платежів. Крім того, в разі модифікації, зміни терміну оренди, зміни по суті фіксованих орендних платежів або зміни оцінки опціону на придбання базового активу проводиться переоцінка балансової вартості зобов'язання за орендою.

Короткострокова оренда і оренда активів з низькою вартістю

Банк не визнає договір орендою у разі короткострокової оренди або оренди, за якою базовий актив має низьку вартість, і не відображає в обліку актив з права користування та орендне зобов'язання. За такими договорами орендні платежі визнаються витратами на прямолінійній основі протягом строку оренди, визначеного умовами договору.

Короткостроковою орендою є оренда, яка на дату початку оренди відповідно до умов договору оренди має строк оренди 12 місяців або менше, і цей договір не містить умов автоматичної пролонгації строку оренди та банк не має наміру продовжувати строк оренди, визначений договором, або придбавати базовий актив. Низькою вартістю базового активу є вартість, яка є меншою за гривневий еквівалент 5 000,00 доларів США за офіційним курсом гривні до іноземних валют, встановленим Національним банком України станом на дату укладання відповідного договору оренди.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Оренда (продовження)

Суттєві судження при визначенні строку оренди в договорах з опціоном на продовження

Банк визначає строк оренди, виходячи зі строку оренди, визначеного умовами укладеного договору станом на дату укладання такого договору.

У разі, якщо відповідно до умов договору оренди строк оренди на дату початку оренди складає 12 місяців або менше, при цьому договір оренди передбачає автоматичну пролонгацію та банк має намір продовжувати оренду, строк оренди за таким договором визначається як строк, визначений договором, збільшений на строк пролонгації.

Згортання

Згортання фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо в консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі) здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати згортання або наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання. Таке право на згортання (а) не повинне ставитися у залежність від майбутніх подій, і (б) повинне мати юридичну силу у всіх наступних обставинах: (I) в ході звичайної діяльності, (II) у разі невиконання зобов'язань (дефолту) та (III) у разі неплатоспроможності або банкрутства.

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Припинення визнання у зв'язку із суттєвою модифікацією умов інструмента

Фінансові активи

Банк припиняє визнавати фінансовий актив, коли умови договору з клієнтом переглядаються таким чином, що по суті він стає новим кредитом. При оцінці того, чи повинен припинити своє визнання фінансовий актив, Банк серед іншого враховує такі фактори, як зміна валюти фінансового інструмента, зміна сторони за договором, перегляд відсоткової ставки до ринкової, а також те, чи призводить модифікація до того, що інструмент більше не відповідає критеріям SPPI тесту. При первісному визнанні кредити відносяться до Етапу 1 для цілей оцінки ОКЗ за винятком випадків, коли створений кредит визнається придбаним або створеним кредитно-знеціненим фінансовим активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання фінансового активу, Банк на основі зміни грошових потоків за інструментом, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, визнає прибуток або збиток від модифікації фінансових активів у статті «Чисті прибутки/(збитки) від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю» в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Фінансові зобов'язання

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, в обліку припиняється визнання первісного зобов'язання, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Умови вважаються суттєво різними, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків на нових умовах, включаючи будь-які сплачені комісії за вирахуванням будь-яких комісій, що були одержані та дисконтовані за первісною ефективною ставкою відсотка, відрізняється принаймні на 10 відсотків від дисконтованої теперішньої вартості залишкових грошових потоків за первісним фінансовим зобов'язанням. Якщо обмін борговими інструментами або зміна умов обліковується як погашення, то будь-які сплачені витрати або комісії визнаються як частина прибутку або збитку від погашення. Якщо обмін або зміна умов не обліковується як погашення, то будь-які сплачені витрати або комісії коригують балансову вартість зобов'язання та амортизуються протягом залишку строку зміненого зобов'язання.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань (продовження)

Припинення визнання, не пов'язане із суттєвою модифікацією

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається у разі:

- ▶ якщо закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- ▶ якщо Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі третій стороні на умовах «транзитної угоди»;
- ▶ якщо Банк або (а) передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або (б) не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

Управління активами

Банк надає послуги з довірчого управління коштами фондів фінансування будівництва («ФФБ»). Банк виступає агентом в рамках таких угод, і його відповідальність обмежується фідучіарними обов'язками, які широко застосовуються в діяльності з довірчого управління активами. Відповідно, Банк немає зобов'язань стосовно фондів в довірчому управлінні. Фонди в довірчому управлінні не є юридичними особами за законодавством України. Повноваження з управління діяльністю таких фондів фактично передані Банку. Фонди мають свої поточні рахунки в Банку, на яких утримуються грошові кошти, які ще не були інвестовані в активи, що відповідають вимогам інвестиційної програми певного фонду.

Оподаткування

Розрахунок поточних податкових витрат здійснюється у відповідності до податкового законодавства України. Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються стосовно всіх тимчасових різниць за методом балансових зобов'язань. Відстрочені податки на прибуток відображаються стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає в результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання бізнесу, і яка на момент здійснення не впливає ані на бухгалтерський прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочені податкові активи відображаються лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік цих тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло чинності на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток відображається стосовно всіх тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями у дочірні та асоційовані підприємства, а також спільні підприємства, за винятком випадків, коли час сторнування тимчасової різниці піддається контролю, та існує ймовірність того, що тимчасова різниця не буде сторнована в досяжному майбутньому.

Крім цього, в Україні існують різні операційні податки, що застосовуються до діяльності Банку. Ці податки відображаються у складі інших операційних витрат консолідованого звіту про прибутки і збитки (консолідованого звіту про фінансові результати).

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Основні засоби

Обладнання відображається за фактичною вартістю без урахування вартості повсякденного обслуговування, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопиченого зменшення корисності.

Після первісного визнання за фактичною вартістю будівлі та земля відображаються за переоціненою вартістю, що є справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка проводиться з достатньою періодичністю, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

Приріст вартості від переоцінки відображається як резерв переоцінки основних засобів у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Зменшення вартості від переоцінки відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) за вирахуванням безпосереднього згортання такого зменшення проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного в резерві переоцінки основних засобів.

Перенесення сум із резерву переоцінки основних засобів до складу нерозподіленого прибутку / (непокритого збитку) здійснюється в розмірі різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активів, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активів. Крім цього, під час проведення переоцінки основних засобів, накопичена на дату переоцінки амортизація вираховується з первісної (переоціненої) вартості об'єкта основних засобів, а отримана на нетто-основі балансова вартість переоцінюється до його справедливої вартості. При цьому переоцінена вартість об'єкта на дату переоцінки дорівнює його справедливій вартості, а накопичена амортизація дорівнює нулю. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку / (непокритого збитку).

Балансова вартість основних засобів оцінюється на предмет зменшення корисності, коли події або зміни в обставинах свідчать про те, що балансова вартість не може бути відшкодована.

Нарахування амортизації активу починається з дати його введення в експлуатацію (що є датою коли актив придатний для використання). Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	<i>Років</i>
Будівлі	15-75 років
Меблі, інвентар та інші активи	2-25 років
Обладнання та комп'ютери	2-15 років
Транспортні засоби	5 років

Амортизація поліпшення орендованого майна (витрати на перебудову приміщень у договорі оренди) нараховується протягом строку, що не перевищує строк оренди.

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів переглядаються та коригуються, за необхідності, наприкінці кожного звітного року.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбані програмне забезпечення та ліцензії. Нематеріальні активи первісно визнаються за собівартістю. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 5-10 років, та оцінюються на предмет зменшення корисності у разі наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного фінансового року.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість — це нерухоме майно, яке утримує Банк для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке не використовується Банком.

Інвестиційна нерухомість первісно визнається за собівартістю, включаючи витрати на проведення операції, і потім переоцінюється за справедливою вартістю, виходячи з її ринкової вартості.

Прибутки та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості відображаються у звіті про прибутки та збитки як прибутки/(збитки) за вирахуванням (збитків)/прибутків від переоцінки інвестиційної нерухомості в тому році, в якому вони виникли.

Активи, утримувані для продажу

Банк класифікує необоротні активи як утримувані для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись в основному шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи мають бути наявні для негайного продажу в їх теперішньому стані тільки на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів, при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем імовірності.

Висока ймовірність продажу означає твердий намір керівництва Банку дотримуватися плану продажу необоротного активу. При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця й виконання такого плану. У подальшому необоротний актив має активно пропонуватись для продажу за ціною, що є обґрунтованою, з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім цього, відображення продажу як завершеної операції має очікуватись протягом одного року з дати класифікації необоротних активів як утримуваних для продажу.

Банк оцінює активи, утримувані для продажу, за найменшим із значень: балансової вартості та справедливої вартості за вирахування витрат на продаж. У разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе знецінення балансової вартості активів, утримуваних для продажу, Банк відображає збиток від зменшення корисності.

Резерви під покриття інших збитків

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідним відтік ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк має додаткову пенсійну програму з визначеними внесками, крім участі в державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Відповідні витрати нараховуються в тих періодах, до яких відноситься зароблена заробітна плата. Сума внеску до сплати за програмою з визначеними внесками визначається з урахуванням вартості наданих працівниками послуг Банку, віку працівників та стажу їх роботи в Банку і відображається у складі витрат на персонал. Несплачені внески відображаються у складі зобов'язань. Крім цього, Банк не має програм додаткових виплат працівникам після припинення трудової діяльності або інших суттєвих компенсаційних програм, які вимагали б додаткових нарахувань.

Статутний капітал

Прості акції показуються у складі капіталу. Перевищення справедливо вартості внесених у капітал сум над номінальною вартістю випущених акцій обліковується у складі капіталу як додатковий капітал.

Прибуток або збиток, що виникають в результаті операцій з акціонером, визнаються в складі капіталу як результат від операцій з акціонером.

Звітність за сегментами

Сегментна звітність Банку ґрунтується на таких операційних сегментах: роздрібний бізнес, корпоративний бізнес, малий та середній бізнес та міжбанківський та інвестиційний бізнес.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображаються у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі). Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоймовірним. Умовні активи не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі). Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних із ними економічних вигод є імовірним.

Гарантії виконання

Гарантії виконання є договорами, які передбачають виплату компенсації на користь однієї з сторін, у випадку не виконання зобов'язань іншою стороною. Гарантії виконання не є фінансовими інструментами. Гарантії виконання первісно визнаються за справедливою вартістю, що підтверджується сумою отриманої комісії за її надання, яка в подальшому амортизується на комісійні доходи Банку від позабалансових операцій прямолінійним методом протягом строку дії гарантії виконання. Гарантії виконання обліковуються на позабалансових рахунках в сумі наданих гарантійних зобов'язань. В подальшому гарантії виконання оцінюються за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії та резерву під відшкодування можливих втрат за наданою гарантією виконання.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені. Для визнання доходів у фінансовій звітності необхідне дотримання таких критеріїв:

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Процентний дохід по всім фінансовим інструментам, які оцінюються за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та фінансовим інструментам, які класифіковані на власний розсуд як СВІПЗ, розраховується із використанням методу ефективної процентної ставки. Ефективна процентна ставка (ЕПС) – ставка, яка точно дисконтує розрахункові майбутні грошові потоки протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту або, більш короткого періоду, де це доречно, до чистої балансової вартості фінансового активу.

При обчисленні ЕПС враховуються усі договірні умови за фінансовим інструментом (наприклад, право на дострокове погашення) та всі винагороди чи додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з фінансовим інструментом та є невід'ємною частиною ЕПС, але не враховуються майбутні збитки за кредитом.

Якщо очікування стосовно грошових потоків за фінансовим активом переглядаються з причин, не пов'язаних з кредитним ризиком, коригування розкривається у звіті про фінансовий стан як позитивні або від'ємні зміни балансової вартості активу та як збільшення або зменшення процентного доходу. Сума даного коригування в подальшому амортизується та визнається у складі прибутку або збитку в якості «Процентного доходу».

Банк розраховує процентний дохід, застосовуючи ЕПС до валової балансової вартості фінансових активів, окрім кредитно-знецінених фінансових активів.

Для фінансового активу, який стає кредитно-знеціненим, а, відповідно, відноситься до Етапу 3, Банк розраховує процентний дохід, застосовуючи ефективну процентну ставку до чистої амортизованої вартості даного фінансового активу. Якщо дефолт по фінансовому активу ліквідується, і він перестає бути кредитно-знеціненим, Банк повертається до розрахунку процентного доходу на основі валової балансової вартості такого активу.

Для придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу Банк розраховує процентний дохід із застосуванням ефективної процентної ставки, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, до амортизованої вартості фінансового активу. Ефективна процентна ставка, скоригована з урахуванням кредитного ризику, – це ставка, яка при первісному визнанні дисконтує розрахункові майбутні грошові потоки (включаючи кредитні збитки) до амортизованої вартості активу, який є створеним кредитно-знеціненим фінансовим активом.

При відновленні корисності за кредитно-знеціненими фінансовими активами у результаті погашення клієнтом заборгованості за нарахованими доходами, незалежно від того чи призводить таке відновлення корисності до переведення фінансового активу з Етапу 3, різниця між сумою процентів, розрахованих за ефективною процентною ставкою на валову балансову вартість, та процентними доходами, розрахованими за ефективною процентною ставкою на амортизовану собівартість фінансового активу, відображається як коригування (зменшення) суми витрат за очікуваними кредитними збитками у межах суми, яка була визнана як коригування процентних доходів у минулих періодах.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Процентні та аналогічні доходи та витрати (продовження)

Процентний дохід по всім фінансовим інструментам, які в обов'язковому порядку оцінюються за СВІПЗ, обліковуються із використанням передбаченої договором процентної ставки у складі рядка «Інші процентні доходи» в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Комісійні доходи

Банк отримує комісійні доходи від різних видів послуг, що надаються клієнтам. Комісійні доходи можна розділити на такі дві категорії:

Комісійні доходи, отримані за надання послуг протягом певного періоду

Комісійні доходи, отримані від надання послуг протягом певного періоду, нараховуються протягом цього періоду. Такі статті включають комісійні доходи та винагороди за управління активами, відповідальне зберігання та інші управлінські та консультаційні послуги. Комісійні доходи, пов'язані з наданням кредитів, переносяться на наступні періоди (разом із будь-якими додатковими витратами) та визнаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом.

Комісійні доходи від надання послуг із проведення операцій

Комісійні доходи, отримані за проведення або участь у переговорах щодо здійснення операцій від імені третьої сторони, наприклад, укладання угоди про придбання акцій чи інших цінних паперів або придбання чи продаж компанії, визнаються по завершенні відповідної операції. Комісійні доходи або частина комісійних доходів, пов'язана з певними показниками доходності, визнаються після дотримання відповідних критеріїв.

Дивідендний дохід

Дохід визнається у момент виникнення права Банку на отримання платежу.

Операції в іноземній валюті

Річна консолідована фінансова звітність представлена в гривнях («грн.»), що є функціональною валютою та валютою подання фінансової звітності Банку. Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки в результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) як результат від операцій в іноземній валюті – курсові різниці. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дати первісних операцій. Немонетарні статті, які обліковуються за справедливою вартістю, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості. Різниця між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом НБУ на дату такої операції також включається до результату торгових операцій в іноземній валюті. Офіційні обмінні курси НБУ станом на 31 грудня 2019 та 2018 років становили 23,6862 та 27,6883 гривень за 1 долар США і 26,4220 та 31,7141 гривень за 1 євро відповідно.

Майбутні зміни в обліковій політиці

Нижче представлені нові стандарти, поправки і роз'яснення, які були випущені, але ще не вступили в силу на дату публікації фінансової звітності Банку. Банк планує застосувати ці нові стандарти, поправки і роз'яснення, у разі необхідності, після їх вступу в силу.

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

В травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування», новий стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, прямих страхування і перестрахування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних гарантій і фінансових інструментів з умовами дискреційної участі.

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Майбутні зміни в обліковій політиці (продовження)

Є кілька винятків зі сфери застосування стандарту. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх часткових облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи всі доречні аспекти обліку. В основі МСФЗ (IFRS) 17 лежить загальна модель, доповнена наступним:

- ▶ певні модифікації для договорів страхування з умовами прямої участі (метод змінної винагороди);
- ▶ спрощений підхід (підхід на основі розподілу премії) в основному для короткострокових договорів.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності в періоди, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати, при цьому необхідно розкрити порівняльну інформацію. Допускається застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування. У 2019 році Банк продовжує оцінювати можливий вплив МСФЗ (IFRS) 17 на свою консолідовану фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 3 «Визначення бізнесу»

У жовтні 2018 року Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесів», які змінили визначення терміна «бізнес» і повинні допомогти організаціям визначити, чи є придбана сукупність видів діяльності та активів бізнесом чи ні. Дані поправки уточнюють мінімальні вимоги до бізнесу, виключають оцінку того, чи здатні учасники ринку замінити будь-який відсутній елемент, надають роз'яснення, щоб допомогти організаціям оцінити, чи є придбаний процес значущим, звужують визначення понять «бізнес» і «віддача», а також вводять необов'язковий тест на наявність концентрації справедливої вартості. Разом з поправками також були представлені нові ілюстративні приклади. Дані поправки набувають чинності в періоди, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати.

Оскільки дані поправки застосовуються перспективно щодо операцій або інших подій, які відбуваються на дату їх первісного застосування або після неї, дані поправки не вплинуть на Банк на дату переходу.

Поправки до МСФЗ (IAS) 1 і МСФЗ (IAS) 8 «Визначення суттєвості»

У жовтні 2018 року Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IAS) 1 «Подання фінансової звітності» і МСФЗ (IAS) 8 «Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки», щоб узгодити визначення суттєвості в різних стандартах і роз'яснити деякі аспекти даного визначення. Згідно з новим визначенням «інформація є суттєвою, якщо можна обґрунтовано очікувати, що її пропуск, спотворення або маскування вплинуть на рішення основних користувачів фінансової звітності загального призначення, прийняті ними на основі цих фінансових звітів, які надають фінансову інформацію про конкретну організацію, що звітує». Дані поправки набувають чинності в періоди, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати. Очікується, що поправки до визначення суттєвості не матимуть значного впливу на консолідовану фінансову звітність Банку.

«Реформа Базовою процентної Ставки»: поправки до МСФЗ (IFRS) 9, МСФЗ (IAS) 39 і МСФЗ (IFRS) 7

Поправки до МСФЗ (IFRS) 9, МСФЗ (IAS) 39 і МСФЗ (IFRS) 7 включають ряд звільнень, які застосовуються до всіх відносин хеджування, на які безпосередньо впливає реформа базової процентної ставки. Вплив на відносини хеджування відбудеться, якщо реформа викличе невизначеність щодо термінів і/або грошових потоків, заснованих на базовій процентній ставці, для об'єкта хеджування або інструменту хеджування. В результаті реформи можуть виникнути невизначеності щодо термінів і/або грошових потоків, заснованих на базовій процентній ставці, для об'єкта хеджування або інструменту хеджування протягом періоду до заміни існуючої базової процентної ставки альтернативною практично безризиковою процентною ставкою. Це може привести до невизначеності щодо оцінки ймовірності прогнозованої транзакції і оцінки того, чи будуть відносини хеджування високоефективними. Поправки набувають чинності з 1 січня 2020 року, але організації можуть застосувати їх раніше. Очікується, що поправки не матимуть значного впливу на консолідовану фінансову звітність Банку.

4. Суттєві облікові судження та оцінки

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку використовувало свої судження та здійснювало оцінки при визначенні сум, відображених в річній консолідованій фінансовій звітності. Найбільш суттєве використання суджень та оцінок включає таке:

Очікувані кредитні збитки

Оцінка збитків за всіма категоріями фінансових активів потребує застосування суджень, зокрема, при визначенні очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами необхідно оцінювати розмір та строки виникнення майбутніх грошових потоків і вартість забезпечення. Такі розрахункові оцінки залежать від ряду факторів, зміни в яких можуть вплинути на суми оціночних резервів під зменшення корисності. Результати розрахунку ОКЗ Банку є результатом застосування складних моделей, що включають ряд базових припущень (перш за все, які ґрунтуються на історичних даних) щодо опрацювання різних первинних даних та визначення їх взаємозалежностей. До основних елементів моделей розрахунку ОКЗ, що містять елемент судження і розрахункової оцінки, відносяться наступні:

- ▶ критерії, що використовуються Банком для оцінки того, чи відбулося значне зростання кредитного ризику, в результаті чого оціночний резерв під зменшення корисності фінансових активів повинен оцінюватися в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструменту;
- ▶ система внутрішніх кредитних рейтингів, що використовується Банком для визначення ймовірності дефолту (PD);
- ▶ виокремлення за спільними характеристиками окремих масивів активів (груп), для яких при розрахунку ОКЗ застосовуватимуться подібні моделі розрахунку;
- ▶ визначення взаємозв'язків між макроекономічними сценаріями і економічними даними, наприклад, індексом споживчих цін, приростом ВВП, приростом експорту/імпорту, а також вплив на показники ймовірності дефолту (PD), величини, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD), та рівня втрат у разі дефолту (LGD);
- ▶ побудова за суттєвими активами (крім віднесених до етапу 1) індивідуальних сценаріїв, у т.ч. визначення ймовірності отримання грошових потоків за різними джерелами походження для різних варіантів розвитку подій (оптимістичний, базовий, песимістичний).

Загальна сума очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами та зобов'язаннями кредитного характеру станом на 31 грудня 2019 року становить 61 779 429 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 70 192 745 тис. грн.). Детальна інформація представлена у Примітках 6, 9, 10, 11, 16 та 22.

Відстрочені податкові активи

Визнаний відстрочений податковий актив у сумі 1 463 771 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 2 033 021 тис. грн.) є сумою податку на прибуток, яка буде відшкодована за рахунок використання оподатковуваного прибутку у майбутньому. Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються лише тією мірою, в якій існує ймовірність використання відповідного податкового активу. Оцінка майбутніх оподатковуваних прибутків та суми податкового активу, використання якого є можливим у майбутньому, базується на трирічному бізнес-плані та прогнозі на 2023-2024 роки, який готує керівництво. В основі бізнес-плану лежать очікування керівництва, що вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Ключові припущення, які формують основу очікувань керівництва, — це стабілізація економіки України та відновлення прибутковості банківського сектору у 2020 році, помірне зростання кредитного портфелю та зменшення резервів під зменшення корисності кредитів завдяки очікуваному покращенню економічної ситуації. З огляду на прогнозовані майбутні прибутки в 2020-2024 роках та той факт, що поточне законодавство України не встановлює обмежень щодо терміну використання перенесених податкових збитків, керівництво вважає, що визнання відстроченого податкового активу є доречним.

5. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк визнає такі операційні сегменти (бізнес-напрями):

Корпоративний бізнес-напрямок	сегмент діяльності, спрямований на обслуговування корпоративних клієнтів та продаж продуктів, які потребують індивідуального підходу і надаються переважно корпоративним клієнтам
Малий та середній бізнес	сегмент діяльності, спрямований на обслуговування клієнтів малого та середнього бізнесу (у тому числі фізичних осіб – підприємців) та на продаж продуктів, які надаються переважно у стандартизованій формі (згідно із затвердженими тарифами та у стандартних процедурах)
Роздрібний бізнес-напрямок	сегмент діяльності, спрямований на обслуговування клієнтів фізичних осіб (окрім фізичних осіб – підприємців) за повним переліком продуктів, та на продаж продуктів, які надаються фізичним особам (населенню) переважно у стандартизованій формі (згідно із затвердженими тарифами та у стандартних процедурах) та не вимагають, як правило, індивідуального підходу
Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок	сегмент діяльності, спрямований на надання послуг учасникам фінансових ринків (грошового, валютного, фондового тощо) та на продаж продуктів, пов'язаних з операціями на фінансових ринках.

У 2019 році Банк змінив підходи до розподілу діяльності на операційні сегменти, а саме: із Роздрібного бізнес-напрямку виокремлено новий бізнес-напрямок Малий та середній бізнес. Відповідно, Банк здійснив перерахунок порівняльної інформації про доходи і витрати та прибутки і збитки, а також певні активи та зобов'язання нових операційних сегментів Банку за 2018 рік.

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів та оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються з урахуванням доходів і витрат від інших сегментів, як видно з таблиці нижче.

До нерозподілених сум відносяться:

- ▶ дебіторська та кредиторська заборгованість з податку на прибуток, частка розподілених активів та витрат, пов'язаних з роботою ТОП-менеджменту Банку, тобто персоналу, який здійснює функції загального керівництва на рівні всієї системи банку та персоналу, що забезпечує роботу безпосередньо ТОП-менеджменту;
- ▶ результат від переоцінки відкритої валютної позиції банку (за винятком частини відкритої валютної позиції, яка виокремлена банком для проведення операцій з купівлі/продажу/конверсії готівкової іноземної валюти та банківських металів та конверсії безготівкової іноземної валюти);
- ▶ різниця між міжсегментними витратами та доходами усіх бізнес-напрямів, отриманими в результаті застосування трансферних ставок.

Для цілей сегментної звітності відсотки розподіляються на основі єдиних трансфертних ставок, що встановлюються КУАП на основі вартості позик для Банку.

Протягом дванадцяти місяців, що закінчились 31 грудня 2019 року, Банк мав доходи від операцій з одним зовнішнім клієнтом, які становили більше 10% відсотків від загальних доходів Банку, а саме: 3 312 464 тис. грн. (дванадцять місяців 2018 року: 3 869 019 тис. грн.). Доходи від операцій з цим зовнішнім клієнтом відображено у сегменті «Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок».

Аналіз доходів Банку за банківськими продуктами та послугами подано в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) у статті «процентні доходи та витрати» та у Примітці 23.

5. Інформація за сегментами (продовження)

В таблиці нижче представлена інформація про доходи і витрати та прибутки і збитки, а також певні активи та зобов'язання операційних сегментів Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	<i>Міжбанківський та</i>					
	<i>Корпоративний</i>	<i>Малий та</i>	<i>Роздрібний</i>	<i>інвестиційний</i>	<i>Нерозподілені</i>	<i>Усього</i>
	<i>бізнес-напрямок</i>	<i>середній бізнес</i>	<i>бізнес-напрямок</i>	<i>бізнес-напрямок</i>	<i>суми</i>	
Зовнішні клієнти						
Процентні доходи	7 198 960	405 015	52 077	3 912 752	—	11 568 804
Комісійні доходи	512 188	253 071	287 788	29 007	—	1 082 054
Інші доходи	57 813	11 894	20 054	4 702	10 420	104 883
Чисті прибутки від модифікації фінансових активів за амортизованою вартістю	35 722	2 671	—	—	—	38 393
Сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками	—	25 756	16 255	—	356	42 367
Сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру	16 230	2 170	444	14	—	18 858
Чистий прибуток від операцій з іноземними валютами	201 423	87 328	17 421	233 019	3 972 961	4 512 152
Чистий прибуток від операцій з банківськими металами	—	—	170	—	488	658
Доходи від інших сегментів	2 425 483	865 396	2 283 728	5 922 492	(11 497 099)	—
Усього доходи	10 447 819	1 653 301	2 677 937	10 101 986	(7 512 874)	17 368 169
Процентні витрати	(1 800 738)	(656 181)	(1 637 588)	(5 698 496)	(133)	(9 793 136)
Комісійні витрати	(206 000)	(65 325)	(152 876)	(5 695)	(370)	(430 266)
Чисті збитки від модифікації фінансових активів за амортизованою вартістю	—	—	(278)	—	—	(278)
Витрати за очікуваними кредитними збитками	(3 053 012)	—	—	(25 376)	—	(3 078 388)
Витрати за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру	—	—	—	—	(239)	(239)
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	—	—	—	(924 980)	(924 980)
Чисті збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані зі звіту про сукупний дохід при погашенні	—	—	—	—	(7 780)	(7 780)
Чистий збиток від операцій з банківськими металами	—	—	—	(31)	—	(31)
Витрати на персонал	(518 807)	(335 254)	(308 291)	(104 198)	(254 089)	(1 520 639)
Знос та амортизація	(35 622)	(30 286)	(32 675)	(3 664)	(8 811)	(111 058)
Інші операційні витрати	(277 292)	(90 746)	(367 644)	(25 149)	(105 965)	(866 796)
Витрати від інших сегментів	(6 685 121)	(348 215)	(72 562)	(3 500 361)	10 606 259	—
Результати сегментів	(2 128 773)	127 294	106 023	739 016	1 791 018	634 578
Витрати з податку на прибуток						(569 298)
Прибуток за період						65 280
Активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2019 року						
Активи сегменту	52 555 748	3 008 322	2 284 467	80 599 906		138 448 443
Нерозподілені активи					1 897 881	1 897 881
Усього активи						140 346 324
Зобов'язання сегменту	29 291 998	10 936 883	26 184 320	64 521 949		130 935 150
Нерозподілені зобов'язання					493 949	493 949
Усього зобов'язання						131 429 099
Інша інформація за сегментами						
Капітальні витрати	(20 896)	(18 938)	(28 726)	(2 380)	(5 711)	(76 651)

5. Інформація за сегментами (продовження)

В таблиці нижче представлена інформація про доходи і витрати та прибутки і збитки, а також певні активи та зобов'язання операційних сегментів Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	Міжбанківський та					
	Корпоративний бізнес-напрямок	Малий та середній бізнес	Роздрібний бізнес-напрямок	інвестиційний бізнес-напрямок	Нерозподілені суми	Усього
Зовнішні клієнти						
Процентні доходи	7 020 098	398 473	48 907	4 280 257	—	11 747 735
Комісійні доходи	431 125	251 749	288 205	26 742	—	997 821
Інші доходи	73 001	10 817	23 520	71 583	26 537	205 458
Чисті прибутки від модифікації фінансових активів за амортизованою вартістю	—	574	—	—	652	1 226
Сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками	1 629 375	—	—	73 797	—	1 703 172
Сторнування витрат за зобов'язаннями кредитного характеру	—	13 375	—	382	—	13 757
Чистий прибуток від операцій з іноземними валютами	193 576	107 805	37 268	155 945	537 331	1 031 925
Чистий прибуток від операцій з банківськими металами	1	1	388	—	—	390
Доходи від інших сегментів	1 812 160	737 221	1 854 825	7 194 113	(11 598 319)	—
Усього доходи	11 159 336	1 520 015	2 253 113	11 802 819	(11 033 799)	15 701 484
Процентні витрати	(1 344 411)	(520 799)	(1 254 023)	(6 722 140)	—	(9 841 373)
Комісійні витрати	(163 206)	(66 081)	(133 842)	(6 812)	(407)	(370 348)
Чисті збитки від модифікації фінансових активів за амортизованою вартістю	(778 248)	—	(1 732)	(1)	—	(779 981)
Витрати за очікуваними кредитними збитками	—	(80 593)	(17 027)	—	(3 106)	(100 726)
Витрати за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру	(41 920)	—	(596)	—	(4)	(42 520)
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	—	—	—	(1 422 103)	(1 422 103)
Чисті збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані зі звіту про сукупний дохід при погашенні	—	—	—	—	(52 803)	(52 803)
Чистий збиток від операцій з банківськими металами	—	—	—	(550)	(12)	(562)
Витрати на персонал	(403 935)	(352 950)	(283 361)	(91 679)	(202 098)	(1 334 023)
Знос та амортизація	(25 834)	(30 240)	(31 747)	(3 504)	(9 194)	(100 519)
Інші операційні витрати	(175 912)	(114 330)	(354 568)	(26 616)	(75 133)	(746 559)
Витрати від інших сегментів	(5 830 514)	(306 838)	(64 879)	(3 824 482)	10 026 713	—
Результати сегментів	2 395 356	48 184	111 338	1 127 035	(2 771 946)	909 967
Витрати з податку на прибуток						(105 136)
Прибуток за період						804 831
Активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2018 року						
Активи сегменту	73 732 960	3 124 427	2 270 949	80 137 720		159 266 056
Нерозподілені активи					2 377 417	2 377 417
Усього активи						161 643 473
Зобов'язання сегменту	28 669 154	9 917 162	26 547 011	87 850 154		152 983 481
Нерозподілені зобов'язання					208 399	208 399
Усього зобов'язання						153 191 880
Інша інформація за сегментами						
Капітальні витрати	(28 529)	(33 440)	(41 369)	(3 902)	(8 401)	(115 641)

Основна частина прибутку за дванадцять місяців 2019 та 2018 років від інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, пов'язана з переоцінкою ОВДІ, проіндексованих на зміну валютного курсу.

5. Інформація за сегментами (продовження)

Географічна інформація

Більшість доходів і капітальних інвестицій відносяться до України. Банк не отримує жодних суттєвих доходів з джерел за межами України. Аналіз активів та зобов'язань за географічним принципом подано у Примітці 25.

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Строкові депозити в інших кредитних установах зі строком погашення до 90 днів	10 682 215	3 906 258
Поточні рахунки в інших кредитних установах	10 383 491	8 792 208
Депозитні сертифікати Національного банку України строком до 90 днів	5 008 938	-
Поточний рахунок в Національному банку України	3 744 605	2 952 279
Депозити «овернайт» в інших кредитних установах	2 280 117	1 741 038
Грошові кошти в касі	1 387 450	1 159 416
	<u>33 486 816</u>	<u>18 551 199</u>
Мінус – резерв за очікуваними кредитними збитками	(16 881)	(5 341)
Грошові кошти та їх еквіваленти	<u>33 469 935</u>	<u>18 545 858</u>

Станом на 31 грудня 2019 року поточні рахунки в інших кредитних установах включають кошти в сумі 8 942 731 тис. грн., розміщені на поточних рахунках у п'яти банках країн-членів ОЕСР (31 грудня 2018 року: 8 123 777 тис. грн.). Ці банки є основними контрагентами Банку при здійсненні міжнародних розрахунків. Кошти розміщені на звичайних банківських умовах.

Станом на 31 грудня 2019 року депозити «овернайт» в сумі 2 280 117 тис. грн. були розміщені в двох банках країн-членів ОЕСР під ринкові процентні ставки (31 грудня 2018 року: 1 741 038 тис. грн.).

7. Зміни в зобов'язаннях у фінансовій діяльності

Нижче наведені зміни у грошових потоках від фінансової діяльності звіту про рух грошових коштів за 2018 та 2019 роки:

	Позики від кредитних установ	Емітовані єврооблігації	Субординований борг	Зобов'язання з лізингу (оренди)	Усього
Балансова вартість на 31 грудня 2017 року	21 371 452	38 821 831	3 615 792	–	63 809 075
Надходження	6 334 445	4 020 167	–	–	10 354 612
Погашення	(4 735 876)	–	–	–	(4 735 876)
Курсові різниці	(451 368)	(509 629)	(51 132)	–	(1 012 129)
Інше	187 844	209 536	20 030	–	417 410
Балансова вартість на 31 грудня 2018 року	<u>22 706 497</u>	<u>42 541 905</u>	<u>3 584 690</u>	<u>–</u>	<u>68 833 092</u>
Вплив впровадження МСФЗ 16	–	–	–	10 818	10 818
Надходження	5 470 370	–	2 397 803	377	7 868 550
Погашення	(3 939 153)	(11 730 648)	–	(5 154)	(15 674 955)
Курсові різниці	(3 404 992)	(4 292 113)	(573 703)	–	(8 270 808)
Інше	198 505	33 932	21 124	(35)	253 526
Балансова вартість на 31 грудня 2019 року	<u>21 031 227</u>	<u>26 553 076</u>	<u>5 429 914</u>	<u>6 006</u>	<u>53 020 223</u>

Стаття «Інше» включає ефект нарахованих, але несплачених відсотків за позиками від кредитних установ, емітованими єврооблігаціями та субординованим боргом. Банк класифікує сплачені проценти як грошові потоки від операційної діяльності.

8. Витрати за очікуваними кредитними збитками

У таблиці нижче представлені суми витрат за очікуваними кредитними збитками, що визнані у складі прибутків та збитків.

<i>За 2019 рік</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 індивіду-ально</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 індивіду-ально</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	12 964	–	–	–	–	–	12 964
Заборгованість кредитних установ	(9 931)	–	–	(6)	(5 322)	–	(15 259)
Кредити клієнтам	(410 764)	(39 925)	51 299	92 701	1 621 483	1 701 123	3 015 917
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	17 274	–	–	–	–	–	17 274
Інші фінансові активи	5 125	–	–	–	–	–	5 125
	<u>(385 332)</u>	<u>(39 925)</u>	<u>51 299</u>	<u>92 695</u>	<u>1 616 161</u>	<u>1 701 123</u>	<u>3 036 021</u>

<i>За 2018 рік</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 індивіду-ально</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 індивіду-ально</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	5 341	–	–	–	–	5 341
Заборгованість кредитних установ	(12 664)	–	–	–	(61 666)	(74 330)
Кредити клієнтам	452 319	76 231	(341 725)	28 741	(1 783 698)	(1 568 132)
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(1 837)	–	–	–	–	(1 837)
Інші фінансові активи	(7 337)	–	–	–	43 849	36 512
	<u>435 822</u>	<u>76 231</u>	<u>(341 725)</u>	<u>28 741</u>	<u>(1 801 515)</u>	<u>(1 602 446)</u>

Суми витрат за очікуваними кредитними збитками за кредитно-знеціненими фінансовими активами, що визнані у складі прибутків та збитків, при відновленні корисності за кредитно-знеціненими фінансовими активами у результаті погашення клієнтом заборгованості за нарахованими доходами скориговані (зменшені) на суму різниці між сумою процентів, розрахованих за ефективною процентною ставкою на валову балансову вартість, та процентними доходами, розрахованими за ефективною процентною ставкою на амортизовану собівартість фінансового активу у межах суми, яка була визнана як коригування процентних доходів у минулих періодах, за 2019 рік в розмірі 514 230 тис. грн. (за 2018 рік – 341 379 тис. грн.).

Суми витрат за очікуваними кредитними збитками за ПЗФА, що визнані у складі прибутків та збитків, включають в т.ч. суму коригування валової балансової вартості ПЗФА в розмірі 66 560 тис. грн.

У таблицях нижче представлені суми витрат за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру, що визнані у складі прибутків та збитків.

<i>За 2019 рік</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 індивіду-ально</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 індивіду-ально</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Фінансові гарантії	(358)	–	29	–	66	(263)
Зобов'язання з надання кредитів	(2 044)	(8 182)	(11)	(4 068)	(2 420)	(16 725)
Акредитиви	(1 612)	–	–	–	–	(1 612)
Авалювання векселів	(19)	–	–	–	–	(19)
	<u>(4 033)</u>	<u>(8 182)</u>	<u>18</u>	<u>(4 068)</u>	<u>(2 354)</u>	<u>(18 619)</u>

<i>За 2018 рік</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 індивіду-ально</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 індивіду-ально</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Фінансові гарантії	534	–	1	–	–	535
Зобов'язання з надання кредитів	24 429	(2 543)	813	1 748	1 094	25 541
Акредитиви	2 684	–	–	–	–	2 684
Авалювання векселів	3	–	–	–	–	3
	<u>27 650</u>	<u>(2 543)</u>	<u>814</u>	<u>1 748</u>	<u>1 094</u>	<u>28 763</u>

9. Заборгованість кредитних установ

Заборгованість кредитних установ включає:

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Кредити та депозити		
Банки України	791 494	811 659
Банки країн-членів ОЕСР	173 642	202 981
Банки країн СНД та інших країн	23 595	58 732
	<u>988 731</u>	<u>1 073 372</u>
Заборгованість інших кредитних установ		
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	15 203	131 701
Інша заборгованість кредитних установ	74 928	210 689
	<u>1 078 862</u>	<u>1 415 762</u>
Мінус – резерв під зменшення корисності	<u>(822 690)</u>	<u>(845 872)</u>
Заборгованість кредитних установ	<u><u>256 172</u></u>	<u><u>569 890</u></u>

Станом на 31 грудня 2019 року заборгованість кредитних установ за кредитами та депозитами включає гарантійні депозити на суму 197 237 тис. грн., розміщені, головним чином, з метою забезпечення акредитивів і гарантій клієнтів (31 грудня 2018 року: 261 733 тис. грн.).

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за заборгованістю кредитних установ:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	585 521	755 793	74 448	1 415 762
Нові створені або придбані активи	135 884	–	–	135 884
Завершені (погашені) активи	(329 783)	–	(5)	(329 788)
Рекласифіковані до статті «Грошові кошти та їх еквіваленти»	(24 071)	–	–	(24 071)
Зміни балансової вартості	(58 357)	(5 322)	(1)	(63 680)
Курсові різниці	(48 479)	(6 714)	(52)	(55 245)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	<u>260 715</u>	<u>743 757</u>	<u>74 390</u>	<u>1 078 862</u>

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	618 137	893 655	74 480	1 586 272
Нові створені або придбані активи	277 706	–	–	277 706
Завершені (погашені) активи	(110 789)	–	(18)	(110 807)
Рекласифіковані до статті «Грошові кошти та їх еквіваленти»	(77 636)	–	–	(77 636)
Зміни балансової вартості	(100 911)	(137 228)	–	(238 139)
Курсові різниці	(20 986)	(634)	(14)	(21 634)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	<u>585 521</u>	<u>755 793</u>	<u>74 448</u>	<u>1 415 762</u>

9. Заборгованість кредитних установ (продовження)

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	15 631	755 793	74 448	845 872
Нові створені або придбані активи	3 951	–	–	3 951
Завершені (погашені) активи	(9 653)	–	(5)	(9 658)
Рекласифіковані до статті «Грошові кошти та їх еквіваленти»	(390)	–	–	(390)
Зміни резервів	(3 839)	(5 322)	(1)	(9 162)
Курсові різниці	(1 157)	(6 714)	(52)	(7 923)
Резерв на 31 грудня 2019 року	4 543	743 757	74 390	822 690

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2018 року	36 933	810 271	74 460	921 664
Нові створені або придбані активи	8 749	–	–	8 749
Завершені (погашені) активи	(13 748)	–	–	(13 748)
Рекласифіковані до статті «Грошові кошти та їх еквіваленти»	(4 506)	–	–	(4 506)
Коригування процентного доходу	–	7 824	–	7 824
Зміни резервів	(3 159)	(61 666)	–	(64 825)
Курсові різниці	(8 638)	(636)	(12)	(9 286)
Резерв на 31 грудня 2018 року	15 631	755 793	74 448	845 872

10. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам включають:

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Комерційні кредити	106 196 634	134 331 150
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою	2 401 967	1 360 897
Овердрафти	890 961	1 457 972
Векселі	58 089	74 717
	109 547 651	137 224 736
Мінус – резерв під зменшення корисності	(56 261 847)	(64 728 378)
Кредити клієнтам за амортизованою собівартістю	53 285 804	72 496 358

10. Кредити клієнтам (продовження)

Комерційні кредити

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за комерційними кредитами:

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 2</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	51 764 580	2 371 484	568 180	71 369 112	6 549 920	1 707 874	134 331 150
Нові створенні або придбанні активи	8 927 500	—	—	—	—	2 431 378	11 358 878
Завершені (погашені) активи	(2 434 051)	(317)	(76 512)	(10 656 389)	(82 200)	—	(13 249 469)
Переведення в Етап 1	73 959	—	(73 959)	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(3 009 652)	2 263 038	1 023 247	(276 336)	(297)	—	—
Переведення в Етап 3	(292 791)	(1 333 996)	(228 796)	1 716 665	138 918	—	—
Коригування вартості ПЗФА	—	—	—	—	—	66 560	66 560
Зміни балансової вартості	(14 816 931)	(391 927)	(221 576)	3 515 408	292 160	(28 472)	(11 651 338)
Курсові різниці	(5 636 337)	(291 250)	(77 372)	(7 972 563)	(517 472)	(164 153)	(14 659 147)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	34 576 277	2 617 032	913 212	57 695 897	6 381 029	4 013 187	106 196 634

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 2</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	46 505 346	—	503 037	74 212 985	6 846 200	—	128 067 568
Нові створенні або придбанні активи	19 982 185	—	—	—	—	1 779 821	21 762 006
Завершені (погашені) активи	(7 496 257)	(76 340)	(168 692)	(7 263 205)	(383 959)	—	(15 388 453)
Переведення в Етап 1	432 265	(373 180)	(56 106)	—	(2 979)	—	—
Переведення в Етап 2	(2 169 886)	3 991 968	543 754	(2 358 418)	(7 418)	—	—
Переведення в Етап 3	(3 662 837)	(1 132 089)	(127 158)	5 176 125	(254 041)	—	—
Зміни балансової вартості	(1 198 120)	(138 413)	(124 725)	2 900 583	419 598	(41 982)	1 816 941
Курсові різниці	(628 116)	99 538	(1 930)	(1 298 958)	(67 481)	(29 965)	(1 926 912)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	51 764 580	2 371 484	568 180	71 369 112	6 549 920	1 707 874	134 331 150

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 2</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	999 187	198 347	91 662	57 110 096	6 258 714	—	64 658 006
Нові створенні або придбанні активи	224 147	—	—	—	—	—	224 147
Завершені (погашені) активи	(41 249)	(25)	(3 783)	(654 049)	(61 592)	—	(760 698)
Переведення в Етап 1	2 328	—	(2 328)	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(74 830)	57 217	39 087	(21 180)	(294)	—	—
Переведення в Етап 3	(40 244)	(104 626)	(30 839)	261 750	(86 041)	—	—
Переведення в ПЗФА	—	—	—	(7 156 277)	—	—	(7 156 277)
Коригування процентного доходу	—	—	—	2 318 188	273 484	3 709	2 595 381
Повернені раніше списані активи	—	—	—	81 897	9 249	—	91 146
Зміни резервів	(582 707)	51 222	(33 824)	2 278 399	154 170	1 767 683	3 634 943
Курсові різниці	(97 544)	(28 170)	(9 433)	(6 437 027)	(497 940)	(8 833)	(7 078 947)
Резерв на 31 грудня 2019 року	389 088	173 965	50 542	47 781 797	6 049 750	1 762 559	56 207 701

10. Кредити клієнтам (продовження)

Комерційні кредити (продовження)

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>Індиві-</i> <i>дуально</i>	<i>Етап 2</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індиві-</i> <i>дуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2018 року	1 043 848	—	39 958	58 421 343	6 329 729	65 834 878
Нові створенні або придбанні активи	676 392	—	—	—	—	676 392
Завершені (погашені) активи	(140 191)	(2 972)	(4 008)	(399 604)	(278 610)	(825 385)
Переведення в Етап 1	14 689	(11 179)	(1 178)	—	(2 332)	—
Переведення в Етап 2	(197 345)	573 955	19 760	(391 625)	(4 745)	—
Переведення в Етап 3	(246 498)	(40 256)	(41 203)	725 153	(397 196)	—
Переведення в ПЗФА	—	—	—	(1 704 856)	—	(1 704 856)
Коригування процентного доходу	—	—	—	2 864 364	321 649	3 186 013
Повернені раніше списані активи	—	—	—	23 625	2 730	26 355
Зміни резервів	(129 656)	(332 959)	79 870	(1 384 802)	308 529	(1 459 018)
Курсові різниці	(22 052)	11 758	(1 537)	(1 043 502)	(21 040)	(1 076 373)
Резерв на 31 грудня 2018 року	999 187	198 347	91 662	57 110 096	6 258 714	64 658 006

Недисконтовані очікувані кредитні збитки при первісному визнанні таких ПЗФА складали 6 978 393 тис. грн. (2018 рік: 1 816 879 тис. грн.).

Овердрафти

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за овердрафтами:

	<i>Етап 1</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	1 384 401	12 278	60 969	324	1 457 972
Нові створенні або придбанні активи	842 149	—	—	—	842 149
Завершені (погашені) активи	(1 186 363)	(33 865)	(58 463)	(15)	(1 278 706)
Переведення в Етап 1	541	(541)	—	—	—
Переведення в Етап 2	(46 241)	46 241	—	—	—
Переведення в Етап 3	(676)	—	676	—	—
Зміни балансової вартості	(98 839)	(13 155)	(3 182)	142	(115 034)
Курсові різниці	(15 420)	—	—	—	(15 420)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	879 552	10 958	—	451	890 961

	<i>Етап 1</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>індивіду-</i> <i>ально</i>	<i>Етап 2</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>індивіду-</i> <i>ально</i>	<i>Етап 3</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	708 479	—	1 107	—	19	709 605
Нові створенні або придбанні активи	1 463 639	—	—	—	—	1 463 639
Завершені (погашені) активи	(762 645)	—	(6 463)	—	—	(769 108)
Переведення в Етап 1	39 708	(39 708)	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(123 019)	94 412	28 607	—	—	—
Переведення в Етап 3	(40 213)	(59 455)	(2 408)	59 455	42 621	—
Зміни балансової вартості	93 952	4 751	(8 565)	1 514	(42 316)	49 336
Курсові різниці	4 500	—	—	—	—	4 500
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	1 384 401	—	12 278	60 969	324	1 457 972

10. Кредити клієнтам (продовження)

Овердрафти (продовження)

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 Індивідуально</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	31 442	458	2 817	249	34 966
Нові створенні або придбанні активи	19 867	—	—	—	19 867
Завершені (погашені) активи	(24 887)	(2 175)	(4 959)	(12)	(32 033)
Переведення в Етап 1	4	(4)	—	—	—
Переведення в Етап 2	(2 037)	2 037	—	—	—
Переведення в Етап 3	(50)	—	50	—	—
Зміни резервів	(8 132)	(143)	2 092	135	(6 048)
Курсові різниці	(311)	—	—	—	(311)
Резерв на 31 грудня 2019 року	15 896	173	—	372	16 441

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 індивіду- ально</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 індивіду- ально</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2018 року	23 632	—	68	—	15	23 715
Нові створенні або придбанні активи	37 694	—	—	—	—	37 694
Завершені (погашені) активи	(21 697)	—	(944)	—	—	(22 641)
Переведення в Етап 1	1 569	(1 569)	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(10 144)	9 472	672	—	—	—
Переведення в Етап 3	(761)	(2 109)	(651)	2 109	1 412	—
Зміни резервів	1 026	(5 794)	1 313	708	(1 178)	(3 925)
Курсові різниці	123	—	—	—	—	123
Резерв на 31 грудня 2018 року	31 442	—	458	2 817	249	34 966

Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за дебіторською заборгованістю за фінансовою орендою:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 Індивідуально</i>	<i>Етап 3 Індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	1 356 252	—	4 645	1 360 897
Нові створенні або придбанні активи	1 934 295	—	—	1 934 295
Завершені (погашені) активи	(902 088)	—	—	(902 088)
Переведення в Етап 2	(177)	177	—	0
Зміни балансової вартості	8 903	(40)	—	8 863
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	2 397 185	137	4 645	2 401 967

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 Індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	62 654	4 645	67 299
Нові створенні або придбанні активи	1 351 486	—	1 351 486
Завершені (погашені) активи	(52 408)	—	(52 408)
Зміни балансової вартості	(5 480)	—	(5 480)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	1 356 252	4 645	1 360 897

10. Кредити клієнтам (продовження)

Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою (продовження)

	<i>Етап 1</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	29 798	-	4 645	34 443
Нові створенні або придбанні активи	5 588	-	-	5 588
Завершені (погашені) активи	(2 677)	-	-	(2 677)
Переведення в Етап 2	(23)	23	-	-
Зміни резервів	(189)	102	-	(87)
Резерв на 31 грудня 2019 року	32 497	125	4 645	37 267

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2018 року	1 243	4 645	5 888
Нові створенні або придбанні активи	29 727	-	29 727
Завершені (погашені) активи	(956)	-	(956)
Зміни резервів	(216)	-	(216)
Резерв на 31 грудня 2018 року	29 798	4 645	34 443

Векселя

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за векселями:

	<i>Етап 1</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	74 717
Нові створенні або придбанні активи	225 893
Завершені (погашені) активи	(252 058)
Зміни балансової вартості	9 537
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	58 089

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018	52 614
Нові створенні або придбанні активи	207 037
Завершені (погашені) активи	(187 632)
Зміни балансової вартості	2 698
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	74 717

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	963
Нові створенні або придбанні активи	2 458
Завершені (погашені) активи	(2 678)
Зміни резервів	(305)
Резерв на 31 грудня 2019 року	438

10. Кредити клієнтам (продовження)

Векселя (продовження)

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв на 1 січня 2018 року	767
Нові створенні або придбанні активи	2 588
Завершені (погашені) активи	(2 401)
Зміни резервів	9
Резерв на 31 грудня 2018 року	963

Модифіковані кредити

Банк припиняє визнання фінансового активу, якщо умови договору переглядаються таким чином, що по суті він стає новим фінансовим інструментом, а різниця визнається в якості прибутку або збитку від припинення визнання до того, як визнаний збиток від зменшення корисності. При первісному визнанні кредити відносяться до Етапу 1 для цілей оцінки очікуваних кредитних збитків, крім випадків, коли створений кредит вважається ПЗФА активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання, то на основі зміни грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, Банк визнає прибуток або збиток від модифікації до того, як визнаний збиток від зменшення корисності.

У таблиці нижче показані активи Етапу 2 та Етапу 3, умови за якими були переглянуті протягом періоду, з відображенням відповідних прибутків або збитків від модифікації.

	<i>2019 рік</i>	<i>2018 рік</i>
Кредити клієнтам, модифіковані протягом періоду		
Амортизована собівартість до модифікації	14 276 828	19 681 307
Чистий прибуток (збиток) від модифікації	38 115	(778 755)

Застава та інші інструменти зменшення кредитного ризику

Розмір та види застави, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Основні види отриманої застави включають:

- ▶ при наданні цінних паперів на умовах позики та операціях зворотного «репо» – грошові кошти або цінні папери;
- ▶ при комерційному кредитуванні – об'єкти нерухомого майна, запаси та торгова дебіторська заборгованість;
- ▶ при кредитуванні фізичних осіб – застава житла і транспортних засобів.

Банк здійснює моніторинг ринкової вартості застави, вимагає додаткової застави згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості застави, що отримана, при перевірці достатності резерву під зменшення корисності кредитів.

Станом на 31 грудня 2019 року сума депозитів клієнтів, які отримані в якості забезпечення за кредитами складає 962 789 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 1 152 540 тис. грн.) (Примітка 18).

Аналіз ринкової вартості забезпечення для кредитно-знецінених активів (Етап 3), що приймається Банком до врахування при оцінці зменшення корисності активів, наведено у Примітці 25.

Протягом 2019 року Банком здійснювалось погашення кредитів клієнтам за рахунок заставного майна. Вартість заставного майна, що було отримано Банком в якості погашення кредитів клієнтам, складає 596 175 тис. грн. (2018 рік: 258 680 тис. грн.).

10. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав концентрацію кредитів у розмірі 41 752 218 тис. грн., наданих десятьом найбільшим позичальникам (38,11% загального кредитного портфелю) (31 грудня 2018 року: 60 937 944 тис. грн., або 44,41%). За цими кредитами було сформовано резерв у розмірі 26 081 588 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 11 063 820 тис. грн.).

Кредити та аванси клієнтам буди видані таким категоріям клієнтів:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Юридичні особи	89 837 204	103 567 422
Державні підприємства	17 746 303	31 594 636
Фізичні особи	1 834 507	1 973 096
Муніципальні та комунальні підприємства	129 637	89 582
	<u>109 547 651</u>	<u>137 224 736</u>

Кредити надаються підприємствам, що здійснюють свою діяльність на території України в таких галузях:

	31 грудня 2019 року	%	31 грудня 2018 року	%
Сільське господарство та харчова				
промисловість	16 840 848	15,4	20 165 323	14,7
Торівля	12 366 045	11,3	15 006 412	10,9
Хімічна промисловість	12 258 067	11,3	14 345 801	10,4
Енергетика	12 201 065	11,1	13 118 945	9,6
Нерухомість	8 963 788	8,2	10 255 613	7,5
Машинобудування	8 553 790	7,8	8 570 178	6,2
Металургія	7 965 573	7,3	8 632 084	6,3
Транспорт і зв'язок	4 636 181	4,2	2 957 642	2,1
Видобувна галузь	4 476 267	4,1	16 678 009	12,2
Виробництво будівельних матеріалів	4 469 475	4,1	5 895 931	4,3
Будівництво	3 640 366	3,3	7 321 231	5,3
Готелі та ресторани	3 477 609	3,2	3 794 473	2,8
Виробництво гумової та пластмасової продукції	2 673 862	2,4	2 937 244	2,1
Фізичні особи	1 834 507	1,7	1 973 096	1,4
Целюлозо-паперова промисловість	1 585 170	1,4	1 732 238	1,3
Металообробка	554 774	0,5	560 264	0,4
Професійна, наукова та технічна діяльність	553 009	0,5	632 466	0,5
Інша переробна діяльність	427 265	0,4	377 151	0,3
Деревообробна промисловість	392 156	0,4	433 774	0,3
Фінансова діяльність	333 477	0,3	377 124	0,3
Легка промисловість	376 550	0,3	498 227	0,4
Інше	967 807	0,8	961 510	0,7
Усього	<u>109 547 651</u>	<u>100,0</u>	<u>137 224 736</u>	<u>100,0</u>

Станом на 31 грудня 2019 року в категорію «Інше» включена заборгованість клієнтів, які зареєстровані у АР Крим, в сумі 462 828 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 450 954 тис. грн.), за якими було сформовано резерв у розмірі 462 828 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 450 954 тис. грн.).

10. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Кредити юридичним особам включають дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, яку можна проаналізувати таким чином:

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Валові інвестиції у фінансову оренду, дебіторська заборгованість:		
До 1 року	855 135	764 468
Від 1 до 5 років	2 894 108	3 478 375
	<u>3 749 243</u>	<u>4 242 843</u>
Майбутні інвестиції за фінансовою орендою	–	(1 320 336)
Незароблені фінансові доходи майбутніх періодів за фінансовою орендою	(1 347 276)	(1 561 610)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	<u>2 401 967</u>	<u>1 360 897</u>
	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Чисті інвестиції у фінансову оренду, дебіторська заборгованість:		
До 1 року	444 019	377 554
Від 1 до 5 років	1 957 948	983 343
Чисті інвестиції в фінансову оренду	<u>2 401 967</u>	<u>1 360 897</u>

11. Інвестиційні цінні папери

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки

Станом на 31 грудня 2019 року інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки балансовою вартістю 25 731 949 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 26 653 561 тис. грн.) представлені ОВДП. Умови випуску цих цінних паперів передбачають індексацію номінальної вартості за строками погашення відповідно до змін середньозваженого обмінного курсу гривні до долара США на міжбанківському ринку за місяць, що передує випуску та місяць до дати погашення. Купонний дохід не підлягає індексації.

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
ОВДП	22 254 733	34 371 218
Облігації підприємств	361 226	1 401 274
Акції підприємств	17 940	16 603
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	<u>22 633 899</u>	<u>35 789 095</u>

Банк на власний розсуд класифікував деякі інвестиції в інструменти капіталу, в якості інвестицій в інструменти капіталу, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, на тій підставі, що вони не є призначеними для торгівлі. До таких інвестицій головним чином відносяться обов'язкові вкладення в капітали бірж і клірингових організацій, інвестицій, що виникли в результаті отримання Банком пайових цінних паперів в обмін на погашення боргу, і стратегічні інвестиції в інших банках.

12. Інвестиційні цінні папери (продовження)

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:

	<i>Етап 1</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	35 794 632	4 218 021	40 012 653
Нові створені або придбані активи	12 917 468	–	12 917 468
Завершені (погашені) активи	(25 081 500)	–	(25 081 500)
Зміни балансової вартості	1 615 588	–	1 615 588
Курсові різниці	(2 589 478)	–	(2 589 478)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	22 656 710	4 218 021	26 874 731

	<i>Етап 1</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	48 254 711	4 218 021	52 472 732
Нові створені або придбані активи	31 996 184	–	31 996 184
Завершені (погашені) активи	(43 002 320)	–	(43 002 320)
Зміни балансової вартості	(684 915)	–	(684 915)
Курсові різниці	(769 028)	–	(769 028)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	35 794 632	4 218 021	40 012 653

	<i>Етап 1</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	5 537	4 218 021	4 223 558
Нові створені або придбані активи	20 779	–	20 779
Зміни резервів	(3 505)	–	(3 505)
Резерв на 31 грудня 2019 року	22 811	4 218 021	4 240 832

	<i>Етап 1</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2018 року	7 374	4 218 021	4 225 395
Зміни резервів	(1 837)	–	(1 837)
Резерв на 31 грудня 2018 року	5 537	4 218 021	4 223 558

Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю

	<i>31 грудня 2019 року</i>		<i>31 грудня 2018 року</i>	
	<i>Номінальна</i> <i>вартість</i>	<i>Балансова</i> <i>вартість</i>	<i>Номінальна</i> <i>вартість</i>	<i>Балансова</i> <i>вартість</i>
ОВДП	–	–	49 082	49 855
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю		–		49 855

12. Інвестиційна нерухомість

Рух за статтями інвестиційної нерухомості був таким:

	2019 рік	2018 рік
Інвестиційна нерухомість станом на 1 січня	1 153 243	1 260 398
Чистий збиток від коригування справедливої вартості	(117 657)	(30 359)
Надходження	–	3 081
Вибуття	–	(79 877)
Інвестиційна нерухомість станом на 31 грудня	1 035 586	1 153 243

У 2019 році Банк здійснив переоцінку інвестиційної нерухомості. Переоцінка була виконана незалежним оцінювачем з оцінки нерухомості, який має відповідну професійну кваліфікацію і досвід оцінки об'єктів нерухомості з аналогічним місцем розташування та аналогічної категорії. При проведенні оцінки основними підходами, які застосовувалися, були порівняльний та комбінація порівняльного з дохідним.

Банк надав в оренду частину інвестиційної нерухомості за договорами операційної оренди. Майбутні мінімальні суми до отримання за договорами невідмовної операційної оренди включають таке:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
До 1 року	26 072	10 676
Від 1 до 5 років	–	8 746
Майбутні мінімальні суми до отримання за договорами операційної оренди, які не можуть бути розірвані	26 072	19 422

Протягом 2019 року Банк визнав орендний дохід у розмірі 30 124 тис. грн. (2018 рік: 34 068 тис. грн.), що включений до складу іншого доходу консолідованого звіту про прибутки і збитки (консолідованого звіту про фінансові результати).

Протягом 2019 року прямі операційні витрати, що відносяться до інвестиційної нерухомості, яка генерує дохід від оренди, склали 8 266 тис. грн. (2018 рік: 8 699 тис. грн.), прямі операційні витрати, що відносяться до інвестиційної нерухомості, яка не генерує дохід від оренди, склали 20 593 тис. грн. (2018 рік: 25 385 тис. грн.).

13. Основні засоби

Рух основних засобів був таким:

	Будівлі	Активи у формі права користування Будівлі/приміщення	Поліпшення орендованого майна	Комп'ютери та обладнання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Усього
Історична або переоцінена вартість								
На 31 грудня 2018 року	1 442 547	–	5 734	541 777	251 550	20 356	50 251	2 312 215
Вилучення застосування МСФЗ (IFRS) 16 на 1 січня 2019 року	–	11 316	–	–	–	–	–	11 316
Надходження	–	412	–	31 276	10 260	1 568 123	10 434	1 620 505
Вибуття	–	–	(724)	(4 359)	(1 002)	(1 568 123)	(527)	(1 574 735)
Переведення	6 059	–	30	–	–	–	(6 089)	–
На 31 грудня 2019 року	1 448 606	11 728	5 040	568 694	260 808	20 356	54 069	2 369 301
Накопичена амортизація								
На 31 грудня 2018 року	(27 294)	–	(5 074)	(416 277)	(197 293)	(20 168)	–	(666 106)
Нараховано за рік	(25 196)	(5 828)	(375)	(48 220)	(13 151)	–	–	(92 770)
Модифікація	–	(36)	–	–	–	–	–	(36)
Вибуття	–	–	711	4 325	1 036	–	–	6 072
На 31 грудня 2019 року	(52 490)	(5 864)	(4 738)	(460 172)	(209 408)	(20 168)	–	(752 840)
Залишкова вартість								
На 1 січня 2019 року	1 415 253	11 316	660	125 500	54 257	188	50 251	1 657 425
На 31 грудня 2019 року	1 396 116	5 864	302	108 522	51 400	188	54 069	1 616 461

13. Основні засоби (продовження)

	Будівлі	Поліпшення орендова- ного майна	Комп'ютери та обладнання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспорт- ні засоби	Незавер- шене будівництво	Усього
Історична або переоцінена вартість							
На 31 грудня 2017 року	1 437 871	5 958	481 601	239 853	20 509	55 550	2 241 342
Надходження	—	—	76 125	13 231	1 568 122	674	1 658 152
Вибуття	(14)	(545)	(15 949)	(1 534)	(1 568 275)	(962)	(1 587 279)
Переведення	4 690	321	—	—	—	(5 011)	—
На 31 грудня 2018 року	1 442 547	5 734	541 777	251 550	20 356	50 251	2 312 215
Накопичена амортизація							
На 31 грудня 2017 року	(2 172)	(5 176)	(388 821)	(184 167)	(19 992)	—	(600 328)
Нараховано за рік	(25 136)	(443)	(43 439)	(14 588)	(329)	—	(83 935)
Вибуття	14	545	15 983	1 462	153	—	18 157
На 31 грудня 2017 року	(27 294)	(5 074)	(416 277)	(197 293)	(20 168)	—	(666 106)
Залишкова вартість							
На 31 грудня 2017 року	1 435 699	782	92 780	55 686	517	55 550	1 641 014
На 31 грудня 2018 року	1 415 253	660	125 500	54 257	188	50 251	1 646 109

Протягом дванадцяти місяців, що закінчилися 31 грудня 2019 року, Банк визнав витрати, що відносяться до короткострокової оренди та до оренди активів з низькою вартістю у розмірі 14 302 тис. грн.

Станом на 31 грудня 2019 року будівлі, поліпшення орендованого майна та інші об'єкти основних засобів включали активи з історичною або переоціненою вартістю у розмірі 514 512 тис. грн., які були повністю амортизовані (31 грудня 2018 року: 425 166 тис. грн.). Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав капітальні зобов'язання з придбання основних засобів у розмірі 4 689 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 3 872 тис. грн.).

Станом на 1 березня та на 1 серпня кожного року Банк проводить тестування справедливої вартості будівель. На основі такого тестування проводиться розрахунок відхилень справедливої вартості будівель від їхньої балансової вартості. Сума розрахованого відхилення аналізується на предмет суттєвості впливу на фінансову звітність Банку, та проводить переоцінку у разі суттєвого відхилення.

Остання переоцінка будівель проводилась у 2017 році незалежним оцінювачем, і справедлива вартість визначалась порівняльним та дохідним підходами, виходячи з ринкової інформації.

У разі відображення будівель за історичною вартістю станом на 31 грудня 2019 року балансова вартість була б такою:

	31 грудня 2019 року (за переоціненою вартістю)	31 грудня 2019 року (за собівартістю)	31 грудня 2018 року (за переоціненою вартістю)	31 грудня 2018 року (за собівартістю)
Вартість	1 448 606	1 052 124	1 442 547	1 046 065
Накопичена амортизація	(52 490)	(201 402)	(27 294)	(189 444)
Залишкова вартість	1 396 116	850 722	1 415 253	856 621

14. Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів був таким:

	<i>Комп'ютерні програми та ліцензії</i>
Історична вартість	
На 31 грудня 2018 року	128 831
Надходження	23 195
Вибуття	(5)
На 31 грудня 2019 року	152 021
Накопичена амортизація	
На 31 грудня 2018 року	(74 565)
Нараховано за рік	(18 288)
Вибуття	5
На 31 грудня 2019 року	(92 848)
Залишкова вартість	
На 31 грудня 2018 року	54 266
На 31 грудня 2019 року	59 173
	<i>Комп'ютерні програми та ліцензії</i>
Історична вартість	
На 31 грудня 2017 року	112 365
Надходження	21 345
Вибуття	(4 879)
На 31 грудня 2018 року	128 831
Накопичена амортизація	
На 31 грудня 2017 року	(62 860)
Нараховано за рік	(16 584)
Вибуття	4 879
На 31 грудня 2018 року	(74 565)
Залишкова вартість	
На 31 грудня 2017 року	49 505
На 31 грудня 2018 року	54 266

Станом на 31 грудня 2019 року нематеріальні активи вартістю 52 362 тис. грн. були повністю амортизовані (31 грудня 2018 року: 41 334 тис. грн.). Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав капітальні зобов'язання з придбання нематеріальних активів у розмірі 24 127 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 7 740 тис. грн.).

15. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають:

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Поточні податкові витрати	(48)	135
Відстрочений податок	(569 250)	(105 271)
Витрати з податку на прибуток	(569 298)	(105 136)

Станом на 31 грудня 2019 року податок на прибуток в Україні стягувався з оподаткованого прибутку за вирахуванням валових витрат за ставкою 18% (31 грудня 2018 року: 18%).

15. Податок на прибуток (продовження)

Податкові активи та зобов'язання включають:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Податкові активи	246 882	161 080
Відстрочені податкові активи	1 463 771	2 033 021
Податкові активи	1 710 653	2 194 101

Ефективна ставка податку на прибуток відрізняється від офіційних ставок податку на прибуток. Узгодження сум витрат зі сплати податку на прибуток, розрахованих із застосуванням нормативної ставки, та фактично нарахованих сум є таким:

	2019 рік	2018 рік
Прибуток до оподаткування	634 578	909 967
Нормативна ставка податку	18%	18%
Витрати з податку на прибуток за нормативною ставкою	(114 224)	(163 794)
Зміна у невизнаному відстроченому податковому активі	(471 200)	68 758
Вплив витрат, які не підлягають вирахуванню	(3 410)	(10 100)
Зміни у відстроченому податковому активі, що не відображені у звіті про фінансовий стан	19 536	-
Витрати з податку на прибуток	(569 298)	(105 136)

Відстрочені податкові активи та зобов'язання включають:

	Виникнення та сторнування тимчасових різниць				Виникнення та сторнування тимчасових різниць			
	У консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансовий результат)				У консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансовий результат)			
	1 січня 2018 року	Вплив застосування МСФЗ (IFRS) 9	В консолідованому звіті про фінансовий результат	В консолідованому звіті про сукупний дохід	31 грудня 2018 року	В консолідованому звіті про фінансовий результат	В консолідованому звіті про сукупний дохід	31 грудня 2019 року
Податковий ефект тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню								
Резерв під зменшення корисності активів та зобов'язань	3 029 915	374 405	(1 877 800)	-	1 526 520	(1 487 899)	-	38 621
Оцінка фінансових інструментів	71 628	-	-	195 498	267 126	-	(210 136)	56 990
Перенесення невикористаних податкових збитків на майбутні періоди	48 804	-	1 699 771	-	1 748 575	1 389 928	-	3 138 503
Відстрочені податкові активи	3 150 347	374 405	(178 029)	195 498	3 542 221	(97 971)	(210 136)	3 234 114
Невизнаний відстрочений податковий актив	(1 004 876)	(374 405)	68 758	(195 498)	(1 506 021)	(471 200)	210 136	(1 767 085)
Визнаний податковий актив	2 145 471	-	(109 271)	-	2 036 200	(569 171)	-	1 467 029
Податковий ефект тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню								
Основні засоби та нематеріальні активи	(7 179)	-	4 000	-	(3 179)	(79)	-	(3 258)
Відстрочені податкові зобов'язання	(7 179)	-	4 000	-	(3 179)	(79)	-	(3 258)
Чисті відстрочені податкові активи	2 138 292	-	(105 271)	-	2 033 021	(569 250)	-	1 463 771

Інформація про професійні судження керівництва, застосовані при визнанні відстроченого податкового активу, наведена у Примітці 4.

16. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають:

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Інші фінансові активи		
Інші нараховані доходи	332 949	363 981
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	182 067	169 002
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	56 664	64 987
Нараховані комісії за обслуговування гарантій	15 936	18 804
Інше	105	122
	<u>587 721</u>	<u>616 896</u>
Мінус – резерв за очікуваними кредитними збитками	(388 117)	(389 595)
Інші фінансові активи	<u>199 604</u>	<u>227 301</u>
Інші активи		
Інші податкові активи, крім тих, що пов'язані з податком на прибуток	149 818	463 496
Передоплати	111 311	1 688 710
Банківські метали	70 919	83 634
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	39 321	–
Запаси	35 597	32 743
Готівкові кошти, наявність яких не підтверджена	30 491	34 855
Інше	2 067	3 017
	<u>439 524</u>	<u>2 306 455</u>
Мінус – резерв під зменшення корисності	(92 436)	(82 233)
Інші активи	<u>347 088</u>	<u>2 224 222</u>
Усього інші активи	<u>546 692</u>	<u>2 451 523</u>

Інші зобов'язання включають:

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Інші фінансові зобов'язання		
Транзитні рахунки по операціях з платіжними картками	53 121	29 771
Транзитні рахунки по операціях з клієнтами	32 873	31 643
Зобов'язання з лізингу (оренди)	6 006	–
Нараховані витрати	5 655	6 481
Зобов'язання по виданих гарантіях	4 964	8 756
Інші фінансові зобов'язання	<u>102 619</u>	<u>76 651</u>
Інші зобов'язання		
Нарахування невикористаних відпусток	125 469	111 952
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	63 411	64 542
Нарахована заробітна плата	60 427	71 727
Кредиторська заборгованість за податками та обов'язковими платежами, крім податку на прибуток	35 229	38 040
Доходи майбутніх періодів	34 702	27 329
Кредиторська заборгованість за господарською діяльністю банку	11 416	22 627
Нараховані пенсійні внески	2 293	1 800
Інше	9 900	9 784
Інші зобов'язання	<u>342 847</u>	<u>347 801</u>
Усього інші зобов'язання	<u>445 466</u>	<u>424 452</u>

16. Інші активи та зобов'язання (продовження)

В таблиці нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів інших фінансових активів (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками):

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 Індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2019 року	144 942	302 952	447 894
Нові створенні або придбанні активи	96 003	—	96 003
Завершені (погашені) активи	(107 918)	—	(107 918)
Зміни балансової вартості	(23 664)	—	(23 664)
Списані активи	(162)	—	(162)
Курсові різниці	(6 499)	—	(6 499)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2019 року	102 702	302 952	405 654

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 Індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року	250 828	302 952	553 780
Нові створенні або придбанні активи	88 436	—	88 436
Завершені (погашені) активи	(186 865)	—	(186 865)
Зміни балансової вартості	(5 825)	—	(5 825)
Курсові різниці	(1 632)	—	(1 632)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	144 942	302 952	447 894

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 Індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2019 року	86 643	302 952	389 595
Нові створенні або придбанні активи	11 038	—	11 038
Завершені (погашені) активи	(14 389)	—	(14 389)
Зміни резервів	8 476	—	8 476
Списані активи	(162)	—	(162)
Курсові різниці	(6 441)	—	(6 441)
Резерв на 31 грудня 2019 року	85 165	302 952	388 117

	<i>Етап 1 На груповій основі</i>	<i>Етап 3 Індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2018 року	207 239	259 103	466 342
Нові створенні або придбанні активи	5 710	—	5 710
Завершені (погашені) активи	(10 978)	—	(10 978)
Переведення в ПЗФА	(109 304)	—	(109 304)
Зміни резервів	(2 069)	43 849	41 780
Курсові різниці	(3 955)	—	(3 955)
Резерв на 31 грудня 2018 року	86 643	302 952	389 595

16. Інші активи та зобов'язання (продовження)

В таблицях нижче представлений аналіз збитків від зменшення корисності інших нефінансових активів:

Резерв на 1 січня 2019 року	82 233
Нараховано/(сторновано)	14 449
Курсові різниці	(4 246)
Резерв на 31 грудня 2019 року	92 436
Резерв на 1 січня 2018 року	73 005
Нараховано/(сторновано)	7 694
Курсові різниці	1 534
Резерв на 31 грудня 2018 року	82 233

17. Заборгованість перед кредитними установами

Заборгованість перед кредитними установами включає:

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Кредити міжнародних фінансових організацій	20 943 326	22 475 335
Поточні рахунки	708 317	1 612 142
Кредити та депозити інших банків	174 119	318 435
Інша заборгованість перед кредитними установами	–	1
Заборгованість перед кредитними установами	21 825 762	24 405 913

Станом на 31 грудня 2019 року поточні рахунки включають 328 152 тис. грн., розміщені п'ятьма українськими банками (31 грудня 2018 року: 1 236 727 тис. грн., розміщені п'ятьма українськими банками). Ці кошти були отримані на звичайних банківських умовах.

Станом на 31 грудня 2019 року загальна заборгованість українських банків у складі заборгованості перед кредитними установами складає 791 560 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 1 698 941 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2019 року кредити та депозити інших банків, кредити міжнародних фінансових організацій включають 87 901 тис. грн. за угодою, укладеною з іноземним кредитором з метою залучення кредитних ресурсів під гарантійне та страхове покриття експортних кредитних агентств, отриманою від банку країн-членів ОЕСР, та 696 952 тис. грн. за угодами в рамках торговельного фінансування (31 грудня 2018 року: 231 162 тис. грн. та 21 369 тис. грн., відповідно). Ці кредити деноміновані в євро (31 грудня 2018 року: в євро), проценти за ними нараховуються за плаваючими ставками, і строки їх погашення співвідносяться зі строками погашення кредитів клієнтам, наданих Банком за зазначеними напрямками фінансування.

Станом на 31 грудня 2019 року кредити міжнародних фінансових організацій включають позики від Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) в рамках Другого проекту розвитку експорту та Додаткового фінансування для Другого проекту розвитку експорту балансовою вартістю 4 622 119 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 5 732 611 тис. грн.). Кредити деноміновані в доларах США, отримані Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + spread МБРР, що переглядається двічі на рік, та на поточну дату процентні ставки становлять відповідно: 2,61% та 2,46% річних. Кредити підлягають погашенню у 2041 та 2026 роках.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від МБРР в рамках Проекту з енергоефективності на суму 3 721 741 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 4 543 506 тис. грн.). Кредит деномінований в доларах США, отриманий Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + spread МБРР, яка переглядається двічі на рік і має поточну процентну ставку: 2,67% річних. Кредит підлягає погашенню у 2040 році.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від МБРР в рамках Проекту доступу до довготермінового фінансування на суму 1 336 258 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 876 659 тис. грн.). Загальна сума фінансування за кредитом відповідно до Угоди про позику становить 150 000 тис. дол. США. Кредит деномінований в доларах США, отриманий Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + spread МБРР, яка переглядається двічі на рік і має поточну процентну ставку: 3,04% річних. Кредит підлягає погашенню у 2052 році.

17. Заборгованість перед кредитними установами (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 року кредити міжнародних фінансових організацій включають кредити від Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) в рамках позики для кредитування малих та середніх підприємств та установ з середньою капіталізацією та кредиту на підтримку поглибленої та всебічної зони вільної торгівлі між ЄС та Україною (ПВЗВТ) на загальну суму 3 961 721 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 5 166 848 тис. грн.) Загальна сума фінансування за кредитом відповідно до Фінансових угод становить 360 000 тис. євро. Транші кредитів деноміновані в доларах США та підлягають погашенню у 2023 році, мають фіксовану та плаваючі процентні ставки для кожного траншу: LIBOR(6m)USD + маржа ЄІБ, плаваючі процентні ставки переглядаються двічі на рік, та на поточну дату процентні ставки становлять відповідно: 5,027%, 5,45663% та 5,44438% річних.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) в рамках Програми для кредитування малих та середніх підприємств, що спрямована на підтримку ПВЗВТ з Україною. Сума кредиту відповідно до Кредитної угоди становить еквівалент 25 000 тис. дол. США. Кредит деномінований в доларах США, транші кредиту обліковуються Банком в гривні під фіксовану процентну ставку 18,1% та 15,8% річних, та підлягають погашенню у 2021 та 2022 роках відповідно.

Для цілей представлення консолідованого звіту про рух грошових коштів Банк розподіляє кошти, залучені від кредитних установ, на кошти для операційної та фінансової діяльності. Кошти, залучені від українських банків, були включені до категорії коштів для операційної діяльності, а кошти від інших банків – для фінансової діяльності.

Кредитні договори з міжнародними фінансовими організаціями та з деякими іншими банками встановлюють певні фінансові умови.

18. Заборгованість перед клієнтами

Заборгованість перед клієнтами включає:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Поточні рахунки:		
- Юридичні особи	16 809 617	18 106 953
- Бюджетні організації	7 358 773	6 592 570
- Фізичні особи	4 189 134	4 110 000
- Заборгованість за коштами в управлінні Банку	1	1
	<u>28 357 525</u>	<u>28 809 524</u>
Строкові депозити:		
- Юридичні особи	27 122 765	31 235 635
- Фізичні особи	21 645 529	22 117 965
	<u>48 768 294</u>	<u>53 353 600</u>
Заборгованість перед клієнтами	<u>77 125 819</u>	<u>82 163 124</u>
Забезпечення кредитів клієнтам (Примітка 10)	962 789	1 152 540
Забезпечення гарантій та авалів (Примітка 22)	689 701	899 741
Забезпечення акредитивів (Примітка 22)	178 683	1 020 095
Забезпечення зобов'язань з надання кредитів (Примітка 22)	12 384	12 800
Аванси отримані за фінансовим лізингом	—	564 524

Станом на 31 грудня 2019 року поточні рахунки юридичних осіб включали кошти десяти найбільших клієнтів у сумі 4 066 924 тис. грн. (24,2% від загальної суми поточних рахунків юридичних осіб) (31 грудня 2018 року: 6 395 321 тис. грн., або 35,3%).

Станом на 31 грудня 2019 року поточні рахунки фізичних осіб включали кошти десяти найбільших клієнтів у сумі 167 498 тис. грн. (4,0% від загальної суми поточних рахунків фізичних осіб) (31 грудня 2018 року: 130 176 тис. грн., або 3,2%).

Станом на 31 грудня 2019 року строкові депозити юридичних осіб включали кошти, залучені від п'ятьох клієнтів-юридичних осіб, в сумі 12 560 174 тис. грн. (46,3% від суми строкових депозитів юридичних осіб) (31 грудня 2018 року: 18 887 938 тис. грн., або 60,5%).

Станом на 31 грудня 2019 року строкові депозити фізичних осіб включали кошти, залучені від десятих клієнтів-фізичних осіб, у сумі 1 077 644 тис. грн. (5,0% від суми строкових депозитів фізичних осіб) (31 грудня 2018 року: 1 280 491 тис. грн., або 5,8%).

18. Заборгованість перед клієнтами (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 року строкові депозити юридичних осіб включали кошти, залучені в золоті, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, у сумі 13 860 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 13 682 тис. грн.). Зміна справедливої вартості коштів, залучених в золоті, яка обумовлена змінами в кредитному ризику, станом на 31 грудня 2019 року відсутня. (31 грудня 2018 року: відсутня).

Повернення вкладників банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

Аналіз рахунків клієнтів за галузями є таким:

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>%</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>	<i>%</i>
Фізичні особи	25 834 663	33,5	26 227 965	31,9
Сільське господарство та харчова промисловість	14 766 241	19,1	20 326 311	24,7
Бюджетні організації	7 358 773	9,5	6 592 570	8,0
Торгівля	6 410 385	8,3	5 850 084	7,1
Машинобудування	3 454 774	4,5	3 411 351	4,2
Фінансові послуги	2 971 156	3,9	2 520 362	3,1
Професійна, наукова та технічна діяльність	2 697 349	3,5	2 498 456	3,0
Будівництво	1 913 162	2,5	1 297 347	1,6
Енергетика	1 817 574	2,4	2 198 647	2,7
Транспорт та зв'язок	1 330 752	1,7	1 594 116	1,9
Металообробка	717 693	0,9	901 708	1,1
Інформація та телекомунікації	658 955	0,9	723 266	0,9
Нерухомість	610 738	0,8	600 222	0,7
Виробництво будівельних матеріалів	566 666	0,7	568 994	0,7
Переробна діяльність	429 333	0,6	445 426	0,5
Хімічна промисловість	426 020	0,6	354 178	0,4
Видобувна галузь	420 189	0,5	1 992 093	2,4
Металургія	355 225	0,5	298 995	0,4
Індивідуальні послуги	319 979	0,4	293 734	0,4
Освіта	282 969	0,4	254 173	0,3
Охорона здоров'я	248 923	0,3	240 137	0,3
Деревообробна промисловість	191 424	0,2	228 925	0,3
Виробництво гумової та пластикої продукції	104 177	0,1	121 919	0,1
Готелі та ресторани	89 613	0,1	74 758	0,1
Легка промисловість	88 527	0,1	94 669	0,1
Целюлозно-паперова промисловість	48 307	0,1	85 526	0,1
Інше	3 012 252	3,9	2 367 192	3,0
Заборгованість перед клієнтами	77 125 819	100,0	82 163 124	100,0

Кошти в управлінні Банку

Банк виступає розпорядником коштів декількох фондів фінансування будівництва. Загальна інформація щодо заборгованості за коштами в управлінні Банку є такою:

	<i>2019 рік</i>	<i>2018 рік</i>
На 1 січня	1	1
Кошти, залучені від фізичних осіб	60	60
Інвестовані кошти	(60)	(60)
На 31 грудня	1	1

19. Емітовані єврооблігації

	31 грудня 2019 року			31 грудня 2018 року		
	Номінальна вартість (тис.)	Валюта	Балансова вартість	Номінальна вартість (тис.)	Валюта	Балансова вартість
Емісія квітня 2010 року	500 000	дол. США	5 021 247	500 000	дол. США	14 044 589
Емісія жовтня 2010 року	250 000	дол. США	2 510 623	250 000	дол. США	7 022 294
Емісія січня 2013 року	500 000	дол. США	12 304 890	500 000	дол. США	14 355 526
Емісія квітня 2013 року	100 000	дол. США	2 460 978	100 000	дол. США	2 871 105
Емісія березня 2018 року	4 051 000	грн.	4 255 338	4 051 000	грн.	4 248 391
Емітовані єврооблігації			26 553 076			42 541 905

У квітні 2010 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» (структуроване підприємство, зареєстроване у Великій Британії), випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 500 000 тис. дол. США (3 996 500 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,375% річних і погашенням у квітні 2015 року.

У жовтні 2010 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 250 000 тис. дол. США (1 998 250 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,375% річних і погашенням у квітні 2015 року.

Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у квітні 2010 року.

Єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 750 000 тис. дол. США з погашенням у 2015 році були з 09 липня 2015 року перепрофільовані на наступних умовах:

- ▶ ставка купону – 9,625% річних;
- ▶ кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 27 квітня 2022 року (рівними піврічними платежами).

У січні 2013 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 500 000 тис. дол. США (3 996 500 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,75% річних і погашенням у січні 2018 року.

У квітні 2013 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 100 000 тис. дол. США (799 300 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,75% річних і погашенням у січні 2018 року. Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у січні 2013 року.

Єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 600 000 тис. дол. США з погашенням у 2018 році були з 23 липня 2015 року перепрофільовані на наступних умовах:

- ▶ ставка купону – 9,75% річних;
- ▶ кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 22 січня 2025 року, при цьому, 22 січня 2021 року – погашення 50% суми єврооблігацій, решта 50% суми облігацій погашатиметься протягом 22 липня 2021 року – 22 січня 2025 року вісьмома рівними піврічними платежами.

У березні 2018 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 4 051 000 тис. грн. з фіксованою ставкою купону 16,5% річних і погашенням у березні 2021 року.

20. Субординований борг

У лютому 2006 року Банк отримав кредит у розмірі 95 000 тис. дол. США (2 250 189 тис. грн.) від «Credit Suisse International». Цей кредит був профінансований шляхом випуску «Credit Suisse International» облігацій участі в кредиті зі ставкою 8,4% без права зворотної вимоги виключно для цілей фінансування субординованого боргу Банку. В лютому 2011 року процентну ставку було змінено на 5,79% відповідно до строковості кредиту. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 9 лютого та 9 серпня кожного року, починаючи з 9 серпня 2006 року.

У листопаді 2006 року Банк отримав ще один кредит у розмірі 30 000 тис. дол. США (710 586 тис. грн.) від «Credit Suisse International». Цей кредит був профінансований шляхом випуску облігацій участі в кредиті зі ставкою 8,4% з подальшою консолідацією і формуванням єдиної серії з цінними паперами, випущеними у лютому 2006 року. В лютому 2011 року процентну ставку було змінено на 5,79% відповідно до строковості кредиту. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 9 лютого та 9 серпня кожного року, починаючи з 9 серпня 2006 року.

29 травня 2015 року між Банком в якості позичальника, «Credit Suisse International» в якості кредитодавця та «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» в якості нового кредитодавця була укладена друга додаткова кредитна угода, за умовами якої, з дати її підписання було змінено кредитора з «Credit Suisse International» на «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» за вищезазначеними угодами.

9 липня 2015 року між Банком та «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» була підписана Угода про внесення змін та викладення у новій редакції кредитної угоди (Угоди про запозичення коштів на субординованих умовах у формі субординованого кредиту) на суму 125 000 тис. дол. США від 7 лютого 2006 року зі змінами та доповненнями, внесеними Додатковою кредитною угодою від 9 листопада 2006 року та Другою Додатковою кредитною угодою від 29 травня 2015 року, згідно із якою:

- ▶ процентна ставка з 9 серпня 2015 року встановлюється відповідно до умов угоди та складає 7% + 6-місячний ЛІБОР і на 31 грудня 2019 року становить 9,04763%;
- ▶ кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 9 лютого 2023 року, при цьому, 9 лютого 2020 року – погашення 50% суми кредиту, решта 50% суми кредиту погашатиметься протягом 9 серпня 2020 року – 9 лютого 2023 року шістьма рівними піврічними платежами.

Станом на 31 грудня 2019 року балансова вартість зазначеного кредиту становила 3 063 230 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 3 584 690 тис. грн.).

У листопаді 2019 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 100 000 тис. дол. США з фіксованою ставкою купону 9,95% річних і погашенням у листопаді 2029 року з можливістю дострокового погашення у листопаді 2024 року, виключно для цілей фінансування субординованого боргу Банку. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 14 травня та 14 листопада кожного року, починаючи з 14 травня 2020 року. Станом на 31 грудня 2019 року балансова вартість зазначеного кредиту становила 2 366 684 тис. грн.

21. Капітал

Станом на 31 грудня 2019 року статутний капітал Банку складався з 26 490 412 простих іменних акцій (31 грудня 2018 року: 26 490 412 простих іменних акцій) номінальною вартістю 1 462,04 гривень кожна (31 грудня 2018 року: 1 462,04 гривень кожна). Станом на 31 грудня 2019 року 26 490 412 простих іменних акцій були повністю сплачені та зареєстровані (31 грудня 2018 року: 26 490 412 простих іменних акцій були повністю сплачені та зареєстровані).

Станом на 31 грудня 2019 року у власному капіталі визнаний результат від операцій з акціонером у сумі 635 104 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 635 104 тис. грн.) як різниця між номінальною та справедливою вартістю ОВДП з індексованою вартістю при первісному їх визнанні в рамках додаткової емісії акцій в 2017 році.

21. Капітал (продовження)

Рух резервів переоцінки

Рух у резервах переоцінки був таким:

	<i>Резерв переоцінки основних засобів</i>	<i>Нереалізовані прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Резерв переоцінки</i>
На 1 січня 2018 року	724 063	(512 280)	211 783
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків	(13 258)	–	(13 258)
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, у тому числі	–	(1 014 931)	(1 014 931)
Сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	1 837	1 837
Чисті реалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекламифіковані до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати)	–	52 803	52 803
Чисті нереалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	(1 069 571)	(1 069 571)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	–	–	–
На 31 грудня 2018 року	710 805	(1 527 211)	(816 406)
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків	(13 237)	–	(13 237)
Чистий прибуток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, у тому числі	–	1 167 422	1 167 422
Витрати за очікуваними кредитними збитками за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	(17 274)	(17 274)
Чисті реалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекламифіковані до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати)	–	7 780	7 780
Чисті нереалізовані прибутки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	1 176 916	1 176 916
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	–	–	–
На 31 грудня 2019 року	697 568	(359 789)	337 779

Характер та призначення резервів

Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі капіталу.

Нереалізовані прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

21. Капітал (продовження)

Характер та призначення резервів (продовження)

Резерви та інші фонди Банку

Резервний фонд створюється відповідно до Статуту до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний фонд формується на покриття непередбачених збитків за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

Резерви Банку, що підлягають розподілу, визначаються загальною сумою резервів відповідно до даних бухгалтерського обліку. Станом на 31 грудня 2019 року резерви Банку, що не підлягають розподілу, становили 500 705 тис. грн. (31 грудня 2018 року: (653 480) тис. грн.). Резерви Банку, що не підлягають розподілу, представлені резервом переоцінки та загальним резервним фондом, який створюється для покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені ризики чи умовні зобов'язання.

22. Договірні та умовні зобов'язання

Операційне середовище

Економіка України є відкритою, низько-диверсифікованою та вважається ринковою з певними ознаками перехідної, яка розвивається (*emerging market*), характеризується низькою ліквідністю на ринках капіталу та високою чутливістю до зовнішніх шоків на глобальному фінансовому та сировинному ринках. За таких умов банківська діяльність в Україні характеризується підвищеними ризиками, нетиповими для розвинених ринків.

Відновлення та ріст економіки України залежать від зовнішньоторговельної кон'юнктури, узгодженої політики й рішень Президента, Уряду, НБУ, Верховної Ради, Офісу президента, продовження ефективної співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, а також розвитку подій на сході країни. Консолідація законодавчої й виконавчої гілок влади у результаті проведених президентських та дострокових парламентських виборів в Україні очікувано сприятиме продовженню необхідних соціально-економічних реформ.

Вплив динаміки цін на світових товарних ринках для зовнішньої торгівлі в 2019 році для України у цілому був нейтральним. Суттєве зниження світових цін на металургійну продукцію (окрім залізничної сировини) компенсувалось збереженням цін на продукцію АПК та спадною динамікою на ринку енергетичних товарів. Отримання другий рік поспіль рекордних обсягів урожаю зернових та випереджальне зростання ІТ-сектору сприяли нарощуванню показників експорту товарів та послуг з України. Натомість скорочення внутрішнього попиту й цін зумовили скорочення показників енергетичного імпорту. При цьому збереження високого внутрішнього споживчого та інвестиційного попиту на фоні обмеженої пропозиції й загострення конкуренції з імпортною продукцією внаслідок подальшого зниження конкурентоздатності вітчизняної продукції підтримало нарощування імпорту товарів і послуг.

Зростаючий дефіцит зовнішньої торгівлі товарами й послугами та значні обсяги виплат за зовнішніми запозиченнями компенсувались випереджальним ростом надходжень валюти за фінансовим рахунком, переважно для придбання нерезидентами зобов'язань Уряду (ОВДП), а також приватних переказів з-за кордону, що загалом сприяло суттєвому зміцненню національної валюти та нарощуванню обсягів міжнародних резервів в Україні. За даними НБУ станом на 31 грудня 2019 року офіційний обмінний курс національної валюти становив 23,69 гривні за 1 долар США (станом на 31 грудня 2018 року – 27,69), а міжнародні резерви зросли до семирічного максимуму – 25,3 млрд. дол. США (станом на 31 грудня 2018 року – 20,8 млрд. дол. США).

Розширення внутрішнього попиту, підтриманого продовженням зростання заробітних плат, зміцненням національної валюти та нарощуванням обсягів споживчого кредитування сприяли зростанню видів економічної діяльності, орієнтованих на кінцеве споживання. Натомість сповільнення темпів надходження прямих іноземних та освоєння капітальних інвестицій зумовили відповідне зниження валового нагромадження основного капіталу. Поступальна втрата конкурентних позицій вітчизняною продукцією на внутрішньому й зовнішньому ринках (у т.ч. внаслідок зміцнення РЕОК і НЕОК) зумовили падіння обсягів виробництва й реалізації виробленої в Україні промислової продукції та прискорення процесів деіндустріалізації. За таких умов темпи відновлення економіки суттєво сповільнились наприкінці року. За даними Держстату за результатами 2019 року оборот роздрібної торгівлі в Україні збільшився на 10,5%, обсяг виробленої будівельної продукції – на 20,0%, вантажообіг підприємств транспорту – на 2,1%, виробництво сільськогосподарської продукції – на 1,1%, натомість промислове виробництво скоротилось на 1,8%. Загалом згідно оцінки НБУ та Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства темпи росту економіки в Україні у 2019 році залишились практично на рівні попереднього року й становили – 3,3%.

22. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Операційне середовище (продовження)

Стримана фінансова політика, рекордний урожай зернових, розширення пропозиції та здешевлення імпорту внаслідок зміцнення національної валюти сприяли збереженню цінової стабільності. Згідно даних Держстату споживча інфляція в Україні у 2019 році знизилась до 4,1% (до грудня 2018 року). При цьому виробники промислової продукції за результатами 2019 року вперше знизили відпускні ціни в середньому на -7,4% (до грудня 2018 року). Таке сповільнення інфляційної динаміки дало змогу дещо пом'якшити монетарний тиск, при цьому НБУ 5 разів послідовно знижував облікову ставку з 18% до 13,5%.

Значні обсяги простроченої заборгованості за кредитами на фоні недосконалого захисту прав кредиторів та відповідні високі ризики проведення активних операцій зумовлюють низьку кредитну активність банків в Україні. При цьому наявна ліквідність продовжує спрямовуватися банківськими установами у фінансові інструменти з низькими ризиками (переважно в депозитні сертифікати НБУ та державні цінні папери) та споживче кредитування.

Волатильність обмінного курсу національної валюти, можливе погіршення умов зовнішньої торгівлі та загальної макроекономічної ситуації можуть мати негативний вплив на фінансовий стан та результати діяльності Банку. Залежно від надходження такої інформації, Банком здійснюється оперативний перегляд оцінки майбутніх грошових потоків та вживаються необхідні заходи для підтримки стабільності його діяльності.

Після звітної дати Правлінням Національного банку України були ухвалені рішення щодо зниження облікової ставки з 13,5% річних, встановленої з 13 грудня 2019 року, до 11% річних з 31 січня 2020 року та до 10% річних з 13 березня 2020 року відповідно. Національний банк продовжував пом'якшення монетарної політики та підтримання економіки в Україні в умовах охолодження світової економіки.

Водночас, очікується, що поширення пандемії коронавірусу (COVID-19), яке почалося у 2020 році, призведе до рецесії світової економіки та значного сповільнення економічної активності в Україні. Введення Урядом тимчасового обмеження ділової та соціальної активності у березні 2020 року в поєднанні з суттєвим зниженням світового попиту, а також переоцінкою інвесторами ризиків країн, що розвиваються, може негативно позначитися на показниках економіки та зовнішньої торгівлі України, ускладнити залучення фінансування, негативно вплинути на банківську систему країни та призвести до подальшої девальвації національної валюти по відношенню до основних валют. Так, офіційний обмінний курс гривні до долара США Національного банку України знизився на 14,6% з 23,6862 гривень за долар США на 1 січня 2020 року до 27,1441 гривень за долар США на 27 квітня 2020 року.

Такі фактори, як зниження рівнів ліквідності та прибутковості корпоративного сектору, у тому числі внаслідок тимчасового обмеження ділової активності, та девальвація гривні по відношенню до іноземних валют можуть негативно вплинути на якість обслуговування кредитного портфелю Банку. Керівництво Банку аналізує кредити на предмет знецінення з урахуванням вище зазначених факторів ризику та відображатиме зміни у резервах під очікувані кредитні ризики, якщо такі необхідні, у наступних звітних періодах. При цьому при розрахунку очікуваних кредитних збитків станом на 31 грудня 2019 року Банк застосовував моделі, що містять макроекономічні прогнози, наявні на цю дату.

Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від зниження темпів розповсюдження пандемії та успішності дій, яких вживає Уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Негативний розвиток ситуації навколо поширення пандемії коронавірусу (COVID-19) може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

Юридичні аспекти

В ході звичайного ведення операцій Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку.

22. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банку, є правильним, і діяльність Банку здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Банк нарахував та сплатив усі належні податки.

У той же час, існує ризик того, що операції і правильність тлумачень, які не були піддані сумніву контролюючими органами в минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик з часом значно зменшується. Визначення сум та ймовірності негативних наслідків можливих незаявлених позовів є недоцільним.

З 1 вересня 2013 року набрали чинності правила трансфертного ціноутворення. Ці правила передбачають, що у разі здійснення операцій з пов'язаними сторонами (особами нерезидентами) і в деяких випадках з непов'язаними сторонами (контрольовані операції) не за ринковою ціною, суб'єкти господарювання повинні нараховувати додаткові податкові зобов'язання.

Банк здійснює операції, що є контрольованими, виключно за ринковими цінами. У Банку впроваджено необхідний внутрішній контроль для дотримання вимог законодавства з трансфертного ціноутворення.

Зобов'язання кредитного характеру

Зобов'язання кредитного характеру Банку включали:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Зобов'язання з надання кредитів	8 806 875	5 588 762
Фінансові гарантії	830 808	918 671
Акредитиви	226 691	1 080 298
Авалювання векселів	178 269	349 446
	<u>10 042 643</u>	<u>7 937 177</u>
Мінус – резерви	(49 062)	(71 796)
Зобов'язання кредитного характеру (до вирахування вартості забезпечення грошовими коштами)	9 993 581	7 865 381
Мінус – грошові кошти, утримувані як забезпечення акредитивів, авалів, фінансових гарантії та кредитних зобов'язань (Примітка 18)	<u>(271 420)</u>	<u>(1 107 841)</u>
Зобов'язання кредитного характеру	<u>9 722 161</u>	<u>6 757 540</u>

Станом на 31 грудня 2019 року сума зобов'язань з надання кредитів складає 8 806 875 тис. грн., в тому числі відкличних зобов'язань з надання кредитів 7 984 227 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 5 588 762 тис. грн., в тому числі відкличних зобов'язань з надання кредитів 4 915 325 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2019 року Банк видав акредитиви на суму 213 453 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 171 337 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 1 070 441 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 1 010 237 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2019 року Банк видав фінансових гарантії на суму 608 527 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 13 326 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 702 296 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 13 326 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2019 року зобов'язання Банку з кредитування за відкритими кредитними лініями для проведення операцій з платіжними картками становили 403 598 тис. грн. (31 грудня 2018 року: 376 804 тис. грн.).

22. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру (продовження)

У таблицях нижче представлений аналіз змін зобов'язань з надання кредитів та відповідних резервів:

	<i>Етап 1</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 2</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>індивідуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2019 року	5 475 800	—	6 664	100 069	6 229	5 588 762
Нові створенні або придбанні зобов'язання	8 566 781	—	—	—	—	8 566 781
Завершені (погашені) зобов'язання	(6 516 225)	—	(20 861)	(23 533)	(6 168)	(6 566 787)
Переведення в Етап 1	15 639	—	(15 639)	—	—	—
Переведення в Етап 2	(484 241)	453 799	30 888	—	(446)	—
Переведення в Етап 3	(5 669)	(518 483)	(1 205)	522 932	2 425	—
Зміни зобов'язань	1 516 118	64 684	12 621	28 501	480	1 622 404
Курсові різниці	(404 175)	—	(110)	—	—	(404 285)
Зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2019 року	<u>8 164 028</u>	<u>—</u>	<u>12 358</u>	<u>627 969</u>	<u>2 520</u>	<u>8 806 875</u>
	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 2</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2018 року	3 415 214	—	18 805	—	397	3 434 416
Нові створенні або придбанні зобов'язання	9 304 646	—	—	—	—	9 304 646
Завершені (погашені) зобов'язання	(5 653 860)	(3 130)	(24 903)	(509)	(40 531)	(5 722 933)
Переведення в Етап 1	83 983	(542)	(83 057)	—	(384)	—
Переведення в Етап 2	(133 707)	21 406	112 679	(377)	(1)	—
Переведення в Етап 3	(59 632)	(9 889)	(6 487)	67 850	8 158	—
Зміни зобов'язань	(1 537 917)	(7 845)	(10 299)	33 105	38 590	(1 484 366)
Курсові різниці	57 073	—	(74)	—	—	56 999
Зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2018 року	<u>5 475 800</u>	<u>—</u>	<u>6 664</u>	<u>100 069</u>	<u>6 229</u>	<u>5 588 762</u>
	<i>Етап 1</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 2</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>на груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2019 року	61 657	—	91	3 981	2 956	68 685
Нові створенні або придбанні зобов'язання	140 039	—	—	—	—	140 039
Завершені (погашені) зобов'язання	(74 501)	—	(298)	(1 450)	(2 806)	(79 055)
Переведення в Етап 1	383	—	(383)	—	—	—
Переведення в Етап 2	(8 562)	8 182	655	—	(275)	—
Переведення в Етап 3	(326)	—	(146)	87	385	—
Зміни резервів	(67 582)	(8 182)	287	(2 618)	386	(77 709)
Курсові різниці	(3 751)	—	—	—	—	(3 751)
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2019 року	<u>47 357</u>	<u>—</u>	<u>206</u>	<u>—</u>	<u>646</u>	<u>48 209</u>

22. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру (продовження)

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 індивіду- ально	Етап 2 на груповій основі	Етап 3 індивіду- ально	Етап 3 на груповій основі	Усього
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2018 року	44 067	—	408	—	233	44 708
Нові створенні або придбані зобов'язання	175 820	—	—	—	—	175 820
Завершені (погашені) зобов'язання	(117 322)	—	(517)	—	(27 645)	(145 484)
Переведення в Етап 1	299	—	(63)	—	(236)	—
Переведення в Етап 2	(2 743)	2 543	256	(56)	—	—
Переведення в Етап 3	(2 831)	—	(1 323)	2 289	1 865	—
Зміни резервів	(34 069)	(2 543)	1 330	1 748	28 739	(4 795)
Курсові різниці	(1 564)	—	—	—	—	(1 564)
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2018 року	61 657	—	91	3 981	2 956	68 685

У таблицях нижче представлений аналіз змін фінансових гарантій та відповідних резервів:

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 3 на груповій основі	Усього
Фінансових гарантій на 1 січня 2019 року	910 802	7 869	—	918 671
Нові створені або придбані фінансові гарантії	799 486	—	—	799 486
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(526 329)	(3 225)	(12 018)	(541 572)
Переведення в Етап 2	(22 256)	22 256	—	—
Переведення в Етап 3	—	(13 496)	13 496	—
Зміни фінансових гарантій	(258 182)	—	—	(258 182)
Курсові різниці	(85 324)	(793)	(1 478)	(87 595)
Фінансові гарантії на 31 грудня 2019 року	818 197	12 611	—	830 808

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Усього
Фінансові гарантії на 1 січня 2018 року	665 143	2 807	667 950
Нові створені або придбані фінансові гарантії	710 155	—	710 155
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(443 669)	—	(443 669)
Переведення в Етап 1	11 500	(11 500)	—
Переведення в Етап 2	(16 600)	16 600	—
Зміни фінансових гарантій	(14 314)	—	(14 314)
Курсові різниці	(1 413)	(38)	(1 451)
Гарантії на 31 грудня 2018 року	910 802	7 869	918 671

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 3 на груповій основі	Усього
Резерв під фінансові гарантії на 1 січня 2019 року	717	4	—	721
Нові створені або придбані фінансові гарантії	497	—	—	497
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(172)	—	(767)	(939)
Переведення в Етап 2	(19)	19	—	—
Переведення в Етап 3	—	(49)	49	—
Зміни резервів	(683)	29	833	179
Курсові різниці	(5)	(1)	(115)	(121)
Резерв під фінансові гарантії на 31 грудня 2019 року	335	2	—	337

22. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру (продовження)

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під фінансові гарантії на 1 січня 2018 року	188	–	188
Нові створені або придбані фінансові гарантії	914	–	914
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(120)	–	(120)
Переведення в Етап 2	(3)	3	–
Зміни резервів	(260)	1	(259)
Курсові різниці	(2)	–	(2)
Резерв під фінансові гарантії на 31 грудня 2018 року	717	4	721

В таблицях нижче представлений аналіз змін акредитивів (крім рахунків покриття) та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Акредитиви на 1 січня 2019 року	60 204
Нові створенні або придбані акредитиви	38 447
Завершені (погашені) акредитиви	(19 765)
Зміни акредитивів	(21 901)
Курсові різниці	(8 976)
Акредитиви на 31 грудня 2019 року	48 009

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Акредитиви на 1 січня 2018 року	20 349
Нові створенні або придбані акредитиви	74 500
Завершені (погашені) акредитиви	(19 244)
Зміни акредитивів	(12 251)
Курсові різниці	(3 150)
Акредитиви на 31 грудня 2018 року	60 204

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під акредитиви на 1 січня 2019 року	2 360
Нові створенні або придбані акредитиви	126
Завершені (погашені) акредитиви	(64)
Зміни резервів	(1 674)
Курсові різниці	(243)
Резерв під акредитиви на 31 грудня 2019 року	505

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під акредитиви на 1 січня 2018 року	–
Нові створенні або придбані акредитиви	2 993
Зміни резервів	(309)
Курсові різниці	(324)
Резерв під акредитиви на 31 грудня 2018 року	2 360

22. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру (продовження)

В таблицях нижче представлений аналіз змін авалів та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Авалі на 1 січня 2019 року	349 446
Нові створенні або придбанні авалі	1 564 328
Завершені (погашені) авалі	(1 135 761)
Зміни авалів	(599 744)
Авалі на 31 грудня 2019 року	178 269

В таблицях нижче представлений аналіз змін авалів та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 На груповій основі</i>
Авалі на 1 січня 2018 року	333 227
Нові створенні або придбанні авалі	1 566 809
Завершені (погашені) авалі	(1 550 590)
Авалі на 31 грудня 2018 року	349 446

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під авалі на 1 січня 2019 року	30
Нові створенні або придбанні авалі	128
Завершені (погашені) авалі	(80)
Зміни резервів	(67)
Резерв під авалі на 31 грудня 2019 року	11

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під авалі на 1 січня 2018 року	27
Нові створенні або придбанні авалі	117
Завершені (погашені) авалі	(114)
Резерв під авалі на 31 грудня 2018 року	30

Гарантії виконання.

Гарантії виконання є домовленістю про надання компенсації в разі невиконання контрагентом договірних зобов'язань. Гарантії виконання не містять в собі кредитного ризику. Ризик пов'язаний з можливістю невиконання іншою стороною договірних зобов'язань.

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Гарантії виконання	2 505 110	3 248 221
Мінус – резерви	(244)	(829)
Зобов'язання щодо гарантій виконання (до вирахування вартості забезпечення грошовими коштами)	2 504 866	3 247 392
Мінус – грошові кошти, утримувані як забезпечення гарантій виконання (Примітка 18)	(609 348)	(824 795)
Зобов'язання щодо гарантій виконання	1 895 518	2 422 597

22. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Резерв за гарантіями виконання відображається у складі інших зобов'язань.

В таблицях нижче представлений рух резервів за гарантіями виконання:

Резерв на 1 січня 2019 року	829
Нараховано/(сторновано)	(520)
Курсові різниці	(65)
Резерв на 31 грудня 2019 року	244
Резерв на 1 січня 2018 року	387
Нараховано/(сторновано)	550
Курсові різниці	(108)
Резерв на 31 грудня 2018 року	829

Фінансові умови договорів

Банк є стороною різних договорів з іншими кредитними організаціями, які містять вимоги щодо виконання фінансових показників діяльності та загальної структури ризику Банку (достатності капіталу, ліквідності, кредитних ризиків). Значення показників встановлюються умовами договорів, іншими документами погодженими сторонами договорів, з посиланням як на міжнародні так і локальні регулятивні вимоги.

Ці фінансові зобов'язання можуть обмежити здатність Банку слідувати певним бізнес-стратегіям та брати участь в інших значних операціях у майбутньому.

23. Комісійні доходи та витрати

2019 рік	Корпоративний бізнес-напрямок	МСБ	Роздрібний бізнес-напрямок	Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок		Нерозподілені суми	Усього
				інвестиційний бізнес-напрямок	інвестиційний бізнес-напрямок		
Комісійні доходи							
Розрахунково-касове обслуговування	362 762	243 069	112 154	62	—	—	718 047
Операції з банками	—	—	137 418	24 363	—	—	161 781
Гарантії та акредитиви	138 261	5 078	—	2 795	—	—	146 134
Комісії за обслуговування кредитів	10 506	2 548	35	—	—	—	13 089
Інше	659	2 376	38 181	1 787	—	—	43 003
Усього комісійні доходи	512 188	253 071	287 788	29 007	—	—	1 082 054
Комісійні витрати							
Розрахунково-касове обслуговування	(203 900)	(64 817)	(146 489)	(3 097)	(370)	—	(418 673)
Операції з конвертації валют	(364)	(426)	(4 680)	—	—	—	(5 470)
Гарантії та акредитиви	(1 734)	(65)	(1 689)	—	—	—	(3 488)
Інше	(2)	(17)	(18)	(2 598)	—	—	(2 635)
Усього комісійні витрати	(206 000)	(65 325)	(152 876)	(5 695)	(370)	—	(430 266)

23. Комісійні доходи та витрати (продовження)

<i>2018 рік</i>	<i>Корпоративний бізнес-напрямок</i>	<i>МСБ</i>	<i>Роздрібний бізнес-напрямок</i>	<i>Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок</i>	<i>Нерозподілені суми</i>	<i>Усього</i>
Комісійні доходи:						
Розрахунково-касове обслуговування	311 213	242 650	119 847	35	—	673 745
Операції з банками	—	—	132 419	22 538	—	154 957
Гарантії та акредитиви	109 494	4 748	—	2 458	—	116 700
Комісії за обслуговування кредитів	9 897	2 128	4	—	—	12 029
Інше	521	2 223	35 935	1 711	—	40 390
Усього комісійні доходи	431 125	251 749	288 205	26 742	—	997 821
Комісійні витрати						
Розрахунково-касове обслуговування	(158 209)	(65 356)	(127 090)	(3 590)	(401)	(354 646)
Гарантії та акредитиви	(4 675)	(285)	(2 040)	—	—	(7 000)
Операції з конвертації валют	(308)	(416)	(4 707)	—	(6)	(5 437)
Інше	(14)	(24)	(5)	(3 222)	—	(3 265)
Усього комісійні витрати	(163 206)	(66 081)	(133 842)	(6 812)	(407)	(370 348)

24. Витрати на персонал та інші операційні витрати

Витрати на персонал та інші операційні витрати включають:

	<i>2019 рік</i>	<i>2018 рік</i>
Заробітна плата та премії	1 299 010	1 128 988
Обов'язкові внески до державних фондів	221 629	205 035
Витрати на персонал	1 520 639	1 334 023
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	255 776	246 968
Ремонт та обслуговування основних засобів	131 278	127 586
Збиток від уцінки справедливої вартості інвестиційної нерухомості	117 657	30 359
Охорона	54 973	50 075
Операційні податки	41 264	49 150
Утримання приміщень	38 407	39 899
Витрати на комп'ютерну обробку інформації	29 741	30 573
Витрати на інкасацію готівкових коштів	21 356	23 196
Господарські витрати	20 792	21 155
Послуги зв'язку	16 004	14 299
Збиток від зменшення корисності нефінансових активів	14 449	7 694
Оренда приміщень	14 303	22 023
Юридичні та консультаційні послуги	13 575	19 227
Маркетинг та реклама	8 994	2 522
Витрати на відрядження та супутні витрати	7 902	6 312
Благодійна діяльність	7 445	4 538
Витрати на утримання представництв	3 933	4 126
(Прибуток)/збиток від зменшення корисності нефінансових гарантій	(521)	550
Інше	69 468	46 307
Інші операційні витрати	866 796	746 559

Витрати на внески до недержавного пенсійного фонду у 2019 році склали 22 746 тис. грн. (2018 рік: 18 536 тис. грн.).

25. Управління ризиками

Вступ

Система управління ризиками має ключове значення для забезпечення стабільної діяльності Банку та передбачає безперервний аналіз ризиків з метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків та зменшення пов'язаних із ними витрат.

Протягом 2019 року на діяльність банку впливали такі ж фактори ризику, що й на діяльність інших банківських установ та банківської системи України в цілому, зокрема, значний вплив мали зовнішні фактори (макрофактори, в тому числі економічні та законодавчі).

Система управління ризиками Банку є комплексною та побудованою з урахуванням розміру Банку, видів та масштабу діяльності, а також складності, характеру та обсягів його операцій, профілю ризику та системної важливості Банку. Банк, включаючи органи його управління, на постійній основі забезпечує проведення заходів для сталого розвитку культури управління ризиками та ефективності функціонування системи управління ризиками Банку.

Система управління ризиками Банку охоплює такі види ризиків:

- ▶ кредитний ризик;
- ▶ ризик ліквідності;
- ▶ процентний ризик банківської книги;
- ▶ ринковий ризик;
- ▶ операційний ризик.

Структура управління ризиками

Систему управління ризиками Банку ґрунтується на розподілі обов'язків між усіма самостійними структурними та відокремленими підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту. Загальну відповідальність за встановлення та затвердження цілей у сфері управління ризиками та капіталом, за затвердження стратегії управління ризиками несе Наглядова рада. Новий склад Наглядової ради Банку було сформовано у 2019 році згідно з новими вимогами законодавства щодо органів управління державних банків.

Банк має окремі незалежні підрозділи, які відповідають за управління ризиками та їх контроль. За управління ризиками в Банку відповідають такі колегіальні органи та структурні підрозділи: Комітет з питань ризиків Наглядової ради, Правління, Комітет з питань управління активами і пасивами (КУАП), Кредитний комітет, Комітет роздрібного бізнесу, Комітет з управління проблемними активами, Структурні підрозділи за напрямом ризик-менеджменту, Управління казначейства, Управління цінних паперів, Управління внутрішнього аудиту, Управління активами та пасивами. При цьому, управління ризиками здійснюється на всіх організаційних рівнях Банку, в тому числі шляхом залучення кожного працівника Банку в процес управління ризиками.

Система управління ризиками Банку регламентується низкою нормативних документів Банку з питань управління ризиками, включаючи стратегію управління ризиками, політики управління ризиками (за різними видами ризиків), граничні розміри кредитного ризику, ліміти апетиту, відповідні методики, моделі, правила, процедури, порядки тощо, більшість з яких було актуалізовано Банком у 2019 році з урахуванням вимог постанови Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року № 64.

Управління ризиками в Банку здійснюється шляхом ідентифікації, оцінки, безперервного та якісного аналізу ризиків, визначення і встановлення прийняттого рівня ризику (в т.ч. лімітів для кожного виду ризиків), прогнозування ризиків, оцінки величини капіталу з урахуванням результатів оцінки та/або прогнозування ризиків (в т.ч. стрес-тестування), моніторинг та контроль ризиків, в т.ч. з урахуванням їх рівня прийнятності за кожним видом ризику, реалізацію заходів щодо пом'якшення/зниження рівня ризиків та звітування щодо ризиків керівництву Банку, в т.ч. Наглядовій раді, Комітету з питань ризиків Наглядової ради, Правлінню та іншим колегіальним органам Банку (щоденно, щомісячно, щоквартально).

Банк забезпечує постійний моніторинг ризиків, їх показників, а також фактичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, та їх ефективності. У разі порушення лімітів/показників ризику та значного підвищення ризику (максимальному наближенні фактичних показників ризику до встановлених лімітів) інформація про це доводиться до уповноважених колегіальних органів Банку, включаючи Правління та Наглядову раду.

25. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Системи оцінки ризиків та система підготовки звітності

Ризики Банку оцінюються за допомогою методів, які ґрунтуються як на очікуваних збитках, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачуваних збитках, що є попередньою оцінкою остаточних фактичних збитків на основі статистичних моделей. У моделях використовуються імовірності, отримані з історичного досвіду та скориговані для відображення економічного середовища. Крім цього, Банк відпрацьовує кризові сценарії, що настануть у результаті надзвичайних подій, імовірність настання яких дуже низька, але настання яких можливе. Банк також здійснює тестування моделей на основі даних попередніх періодів та перевіряє їх адекватність.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком, які відображають рівень ризику, що Банк готовий прийняти, в т.ч. за певними галузями економіки. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам у відношенні сукупного впливу всіх типів ризиків та в усіх видах діяльності.

Щомісяця профільні комітети Правління (Кредитний комітет, КУАП) та Правління Банку, а щоквартально Наглядова рада отримують детальний звіт про ризики, що має на меті надати всю необхідну інформацію для того, щоб відповідні колегійальні органи та органи управління могли оцінити ризики Банку, зробити відповідні висновки та, за необхідності, прийняти відповідні управлінські рішення.

На всіх рівнях у системі Банку складаються та розповсюджуються спеціальні звіти щодо ризиків з метою забезпечення доступу всіх підрозділів до детальної, необхідної та актуалізованої інформації.

Ризик в концентрації

Концентрація виникає в разі якщо декілька контрагентів здійснюють однакову господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють їх здатність виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу змін в економічних, політичних або інших умовах. Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Банку до змін, що мають вплив на конкретну галузь чи географічний регіон.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків, внутрішні політики і процедури Банку включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. За виявленою концентрацією ризиків здійснюється відповідний контроль і управління.

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятного з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком.

Управління кредитним ризиком спрямоване переважно на забезпечення виконання зобов'язань клієнтами (контрагентами) Банку у формі, обсязі та протягом періоду часу, достатніх для підтримання коефіцієнтів ліквідності, доходності та достатності капіталу в межах лімітів, прийнятих для Банку.

Управління кредитним ризиком включає:

- ▶ встановлення граничних розмірів кредитного ризику та лімітів апетиту до кредитного ризику, відповідно до яких визначаються ліміти кредитних повноважень;
- ▶ надання кредитів або прийняття кредитних зобов'язань виключно згідно із затвердженою кредитною політикою та внутрішніми положеннями Банку;
- ▶ оцінку кредитного ризику в рамках визначення розміру кредитного ризику відповідно до вимог Національного банку України та визначення резерву у відповідності до МСФЗ, створення і підтримання резервів під зменшення корисності в обсягах, не нижчих за найкращі оцінки Банку;
- ▶ постійний моніторинг фактичних ключових показників кредитного ризику на рівні індивідуальних кредитів/зобов'язань, окремих кредитних портфелів та загального кредитного портфелю, в т.ч. в динаміці з визначенням суттєвих змін та їх причин.

25. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Індивідуальний кредитний ризик

Індивідуальний кредитний ризик – це ризик, що стосується окремої операції або контрагента.

Банк управляє індивідуальним кредитним ризиком на основі класифікації клієнтів (контрагентів) за допомогою системи внутрішнього кредитного рейтингу, який визначається на підставі фінансових даних (кількісні характеристики) та нефінансових даних (якісні характеристики) щодо клієнтів (контрагентів), врахування попереджувальних сигналів та підтримки материнської компанії (за наявності), а також за допомогою оцінки та моніторингу вартості застави та ліквідності, а також встановлення лімітів кредитного ризику та здійснення контролю за дотриманням лімітів та створення достатнього резерву під зменшення корисності активів.

Кредитна політика Банку визначає вид необхідної застави стосовно індивідуальних операцій, галузей або клієнтів. Основні види застави включають гарантії провідних банків, депозити в Банку, нерухомість і заставу обладнання або транспортних засобів. Банк потребує обов'язкового страхування застави, що надається клієнтом.

Для обмеження індивідуального кредитного ризику Банк встановлює такі ліміти: максимальний обсяг кредитних операцій (кредити, цінні папери, дебіторська заборгованість) на кожного контрагента (або групу пов'язаних контрагентів), включаючи позабалансові зобов'язання, а також максимальний обсяг кредитних операцій (кредити, цінні папери, дебіторська заборгованість) на кожну пов'язану з банком особу, включаючи позабалансові зобов'язання.

Кредитний ризик за портфелем

Кредитний ризик за портфелем – це ризик, типовий для групи кредитних операцій (кредити, цінні папери, дебіторська заборгованість) і групи контрагентів з подібними кредитними характеристиками.

Управління кредитним ризиком, пов'язаним із кредитним портфелем, здійснюється шляхом класифікації на основі внутрішньої системи кредитних рейтингів, моніторингу структури кредитного портфелю (за кредитними рейтингами клієнтів, галузями, тощо), встановлення лімітів концентрації та їх відповідного моніторингу і контролю, а також диверсифікації кредитного портфелю (як за галуззю, так і за категорією клієнтів).

Диверсифікація кредитного портфелю (забезпечується шляхом встановлення таких лімітів: за галуззю, за максимальним загальним обсягом “великих” кредитів (що становлять 10% або більше регулятивного капіталу Банку стосовно кожного контрагента або групи пов'язаних контрагентів), за максимальним загальним обсягом кредитів, наданих клієнтам. Здійснюється моніторинг за концентрацією кредитного портфелю за кредитними рейтингами клієнтів, за загальною заборгованістю 5 найбільших клієнтів, за загальною заборгованістю 10 найбільших клієнтів, а також за загальною заборгованістю 50 найбільших клієнтів.

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам фінансові гарантії, за якими від Банку може вимагатися здійснити платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Банк зобов'язаний здійснити платіж проти надання документів, які відповідають умовам акредитиву. Непокриті акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Максимальні показники кредитного ризику за статтями консолідованого звіту про фінансовий стан (консолідований баланс), без урахування ефекту зниження ризику шляхом укладання договорів застави, найкраще відображає їх балансова вартість.

У разі відображення фінансових інструментів за справедливою вартістю, їх суми являють собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче у даній примітці.

25. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів

Принципи оцінки очікуваних кредитних збитків

Банк визнає резерв за ОКЗ за всіма борговими фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою вартістю або СВІСА, а також зобов'язаннями з надання позик та договорами фінансових гарантій (далі разом – фінансові інструменти). За інструментами капіталу зменшення корисності не визнається.

Резерв під ОКЗ визначається як сума ОКЗ, які пов'язані з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту; в іншому випадку резерв розраховується як сума ОКЗ за весь строк дії активу. 12-місячні ОКЗ – це частина ОКЗ за весь строк дії активу, що є ОКЗ, які виникають внаслідок дефолтів по фінансовому інструменту, що очікуються протягом 12 місяців після звітної дати. ОКЗ за весь строк дії активу та 12-місячні ОКЗ розраховуються або на індивідуальній основі, або на груповій основі.

Здійснення оцінки значного збільшення кредитного ризику шляхом врахування змін ризику настання дефолту протягом залишкового строку дії фінансового інструмента, виявлення подій дефолту та розрахунок резерву здійснюється Банком на кінець кожного звітного періоду (щомісячно).

Банк розподіляє фінансові інструменти, за якими здійснюється оцінка ОКЗ, наступним чином:

Етап 1	При первісному визнанні фінансового інструменту Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює 12-місячному ОКЗ. До Етапу 1 також відносяться кредити та інші кредитні лінії, кредитний ризик за якими зменшився настільки, що вони були переведені з інших Етапів.
Етап 2	Якщо кредитний ризик за фінансовим інструментом значно збільшився з моменту його первісного визнання, Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструменту. До Етапу 2 також відносяться фінансові інструменти, кредитний ризик за якими зменшився настільки, що вони були переведені з Етапу 3.
Етап 3	Фінансові інструменти, які є кредитно-знеціненими. За такими фінансовими інструментами Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструмента.
Первісно-знецінені фінансові активи (ПЗФА)	Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи – це активи, за якими мало місце зменшення корисності на момент їх первісного визнання. При первісному визнанні первісно-знецінені фінансові активи визнаються за справедливою вартістю, та в подальшому процентний дохід за ними визнається за ефективною процентною ставкою, скоригованою з урахуванням кредитного ризику. Резерв під очікувані кредитні збитки визнається або припиняє визнаватися тільки в тому обсязі, в якому відбулись зміни суми ОКЗ.

Розрахунок очікуваних кредитних збитків

Для визначення наявності факту значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту, Банк використовує визначені переліки подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику. Незалежно від наявності подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику, вважається, що прострочення виконання грошових зобов'язань понад 30 днів є свідченням значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту.

Банк вважає, що за фінансовим інструментом відбулась подія дефолту, та, відповідно, відносить такий актив до Етапу 3 (кредитно-знецінений актив) у випадках, коли боржник прострочив виконання грошових зобов'язань понад 90 днів, а також у разі реструктуризації строку сплати процентів (на понад 90 днів) або банкрутства боржника. У випадках коли умови кредитно-знеціненого активу переглядаються та модифікація не призводить до припинення визнання фінансового активу, такі активи залишаються в Етапі 3 доки не будуть виконані критерії виведення з дефолту, наведені далі.

25. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

У разі покращення фінансового стану позичальника та відновлення його платоспроможності, актив може бути виведено з дефолту в разі відповідності основним наступним критеріям:

- ▶ погашення прострочених понад 90 днів зобов'язань, які привели до визнання дефолту, та відсутність на звітну дату прострочки більше 7 днів протягом 6 останніх місяців поспіль;
- ▶ погашення відстрочених в рамках реструктуризації платежів (щодо сплати нарахованих відсотків) або сплата доходів у сумі більшій ніж сума доходів, яку було реструктуризовано;
- ▶ погашення заборгованості у розмірі не менше ніж 50% від суми боргу на дату реструктуризації.

Банк оцінює ОКЗ використовуючи такі основні елементи розрахунку:

Ймовірність дефолту (PD)	Ймовірність дефолту (PD) є розрахунковою оцінкою ймовірності дефолта протягом заданого часового проміжку.
Величина, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD)	Величина, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD), є розрахунковою оцінкою величини, яка перебуває під ризиком дефолту. При розрахунку ОКЗ на весь строк дії фінансового інструменту враховуються очікувані зміни цієї величини після звітної дати, включаючи надання/погашення основного боргу, нарахування та сплату процентів.
Рівень втрат у разі дефолту (LGD)	Рівень втрат у разі дефолту (LGD) є розрахунковою оцінкою збитків, яких зазнає Банк у разі настання дефолту. LGD розраховується як різниця між грошовими потоками, передбаченими договором, та тим грошовим потоком, який очікує отримати Банк, у т.ч. за рахунок реалізації забезпечення.

Банк в залежності від характеристик фінансового інструмента розраховує ОКЗ або на індивідуальній основі (сценарний аналіз) або на груповій (портфельній) основі.

Індивідуальна оцінка ОКЗ проводиться за віднесеними до Етапу 2 або Етапу 3 фінансовими активами боржників, заборгованість яких перед Банком є суттєвою (у еквіваленті понад 300 000 тис. грн.), боржників-банків, а також за активами, які в момент припинення визнання первісного інструменту та визнання нового були класифіковані як первісно-знецінені фінансові активи. В рамках сценарного аналізу Банк розраховує ОКЗ на підставі прогнозу грошових потоків, які дисконтуються із застосуванням ефективної процентної ставки з урахуванням періоду (строку) надходжень грошових потоків. При оцінці враховується ймовірність реалізації сценарію у разі оптимістичного, базового та песимістичного розвитку подій.

Банк оцінює ОКЗ на груповій (портфельній) основі для всіх інших активів, які об'єднуються в групи за відповідними характеристиками, включаючи характеристики кредитного ризику, використовуючи при розрахунку моделі, релевантні для відповідної групи, та широкий спектр інформації щодо прогнозів майбутніх економічних умов.

Збитки від зменшення корисності та їх відновлення враховуються і інформація по них розкривається окремо від доходів та витрат від модифікації, які відображаються в якості коригування валової балансової вартості фінансових активів.

За позабалансовими фінансовими інструментами розрахунок резерву здійснюється аналогічно розрахунку за балансовими фінансовими інструментами з урахуванням коефіцієнту конверсії.

Боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

ОКЗ за борговими інструментами, які оцінюються за СВІСД, не зменшує балансову вартість цих фінансових активів у звіті про фінансовий стан, що продовжують оцінюватись за справедливою вартістю. Натомість сума, що дорівнює оціночному резерву під ОКЗ, який був би створений при оцінці активу за амортизованою вартістю, визнається у складі іншого сукупного доходу в якості накопленої суми зменшення корисності з визнанням відповідних сум у складі прибутку або збитку. Накоплена сума збитків, визнаних у складі іншого сукупного доходу, рекласифікується у склад прибутку або збитку при припиненні визнання активу.

25. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи

У випадку придбаних або створених кредитно-знецінених фінансових активів Банк визнає в якості оціночного резерву під ОКЗ тільки накопичені з моменту первісного визнання зміни ОКЗ за весь строк дії.

Присвоєння внутрішнього рейтингу та процес оцінки вірогідності дефолту

Банк використовує рейтингову систему розрахунку ймовірності дефолту (PD) для корпоративних позичальників, яка передбачає розрахунок ймовірності дефолту (PD) та рейтингового класу (PD-Rate) від 1 до 17 (17 градацій). Рейтинговий клас 1-14 відповідає не дефолтному, рейтинговий клас 15-17 відповідає дефолтному (вірогідність дефолту дорівнює 100%).

Для розрахунку рейтингу позичальників/Груп використовується така інформація:

- ▶ дані фінансової звітності;
- ▶ відповіді на питання нефінансового характеру;
- ▶ попереджувальні сигнали щодо позичальника (фактори високого ступеню ризику);
- ▶ інформація про рівень підтримки з боку Групи (рівень материнської підтримки, за наявності).

Розрахункова ймовірність дефолту (PD) та рейтинговий клас (PD-Rate) визначається на підставі кількісних (фінансова модель) і якісних (нефінансова модель) факторів, вага факторів моделі складає 80% та 20% відповідно. Розрахунковий рейтинг модифікується (в бік зниження) за допомогою попереджувальних сигналів та врахування підтримки материнської компанії (в бік підвищення або зниження), за наявності.

Перегляд рейтингової системи (валідація та калібрування за необхідності) відбувається щорічно.

Банк використовує такі рівні внутрішнього кредитного рейтингу (рейтинговий клас) для оцінки активів корпоративних позичальників.

Внутрішній рейтинговий клас (PD-Rate)	Рівень ймовірності дефолту (PD)	Опис рівня внутрішнього рейтингу
від 1 до 7	до 1,80%	Високий рейтинг
від 8 до 9	від 1,81% до 4,16%	Стандартний рейтинг
від 10 до 14	від 4,17% до 99,9%	Низький рейтинг
від 15 до 17	100%	Кредитно-знецінені активи (дефолт)

У таблиці нижче для заборгованості іноземних кредитних установ високий рейтинг є еквівалентний рейтингу Fitch BBB – та вище, стандартний рейтинг – рейтингу нижче BBB-, але вище CCC+, низький рейтинг – CCC+ та нижче. Рівень ймовірності дефолту (PD) для відповідних рівнів рейтингу розраховується як середнє значення фактичного рівня дефолтів за останні п'ять років відповідно до статистики міжнародного рейтингового агентства Standard&Poor's. У разі нульового значення фактичного рівня дефолтів для відповідних рейтингів застосовується найближче ненульове значення рівня дефолту. Перегляд статистики відбувається щорічно.

Банк використовує такі рівні зовнішнього кредитного рейтингу для оцінки іноземних кредитних установ

Рейтинг міжнародного рейтингового агентства Standard&Poor's	Рівень ймовірності дефолту (PD), середній рівень за останні п'ять років	Опис рівня рейтингу
від AAA до BBB-	до 0,012%	Високий рейтинг
від BB+ до B-	від 0,0121% до 1,78%	Стандартний рейтинг
від CCC+ до C	від 1,79% до 99,9%	Низький рейтинг
R; SD; D	100%	Кредитно-знецінені активи (дефолт)

25. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

Розрахунок експозиції під ризиком (EAD)

Для етапу 1 величина, яка перебуває під ризиком дефолту (експозиція під ризиком, EAD), дорівнює валовій балансовій вартості фінансового інструмента на дату розрахунку.

Для етапу 2 та 3 розмір EAD розраховується на весь строк життя активу при цьому основний борг, проценти на майбутню дату та накопичена амортизація визначаються з урахуванням графіку погашення.

За кредитними продуктами, які не передбачають графіку погашення заборгованості (наприклад, відновлювані кредитні лінії, кредитні картки), значення EAD є сталим у часі та дорівнює поточній валовій балансовій вартості кредиту.

Розрахунок EAD за зобов'язаннями з кредитування та іншими фінансовими зобов'язаннями здійснюється з урахуванням коефіцієнту кредитної конверсії (CCF).

Оцінка втрат в разі дефолту (LGD)

Втрати в разі дефолту (LGD, Loss Given Default) є одним з компонентів кредитного ризику, на базі якого оцінюються очікування кредитні збитки, та показує, яку долю поточної кредитної заборгованості банк безповоротно втратить у випадку дефолту позичальника з врахуванням існуючого забезпечення за кредитом та інших характеристик кредиту та позичальника. В якості основних джерел повернення приймаються: повернення від реалізації забезпечення (в розрізі типів забезпечення) та грошове повернення (в розрізі бізнес напрямків діяльності позичальників), за вирахуванням коефіцієнту витрат на роботу з проблемним портфелем Банку. Коефіцієнти розраховуються на власній статистиці банку за період не менше 7 років. Перегляд та актуалізація статистики та коефіцієнтів відбувається щорічно.

Вплив макроекономічних показників

У відповідності до МСФЗ 9, Банк враховує в своїх оцінках очікуваних кредитних збитків інформацію щодо прогнозів майбутніх економічних умов, з урахуванням зв'язку між макроекономічними факторами та інтегральним показником якості кредитного портфелю. В якості інтегрального показника якості кредитного портфелю приймається показник фактичної частоти дефолтів за рік (в розрізі сегментів), який розраховується як відношення кількості кредитів, які стали дефолтними протягом року, до кількості кредитів, які не були в дефолті на початок року. В якості макроекономічних факторів можуть прийматись наступні показники та їх модифікації (зміна за рік, квартал, часовий лаг): індекс споживчих цін, приріст ВВП, приріст експорту/імпорту тощо. В якості джерел інформації про фактичні та прогнозні значення макроекономічних показників виступають: інфляційний звіт та інші статистичні звіти НБУ, державної служби статистики України, дані МВФ та Світового банку тощо. Перегляд та актуалізація статистики та макроефіцієнтів відбувається не рідше одного разу на 6 місяців. За результатами перегляду визначаються коефіцієнти макромоделі (показники коригування рівня ймовірності дефолту).

В таблиці нижче зазначено поточні коефіцієнти макромоделі з урахування сегментів (бізнес-напрямів).

Сегмент	2020 рік	2021 рік	2022 рік та наступні роки
Корпоративний бізнес	0,50	0,64	0,74
Малий та середній бізнес	0,80	0,76	0,67
Роздрібний бізнес	0,90	0,85	0,77

Кредитна якість за категоріями фінансових активів

Банк управляє кредитною якістю фінансових активів за допомогою внутрішньої системи присвоєння рейтингів, як описано вище. У таблиці нижче представлений аналіз кредитної якості в розрізі класів активів, пов'язаних з кредитними статтями звіту про фінансовий стан на підставі системи кредитних рейтингів Банку.

25. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

На 31 грудня 2019 року	При- мітка	Етап	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Низький рейтинг	Кредитно- знецінені	Усього
Фінансові активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти (крім коштів в касі)	6	1	28 229 546	3 818 382	51 438	—	32 099 366
Заборгованість кредитних установ	9	1 3	212 440 —	20 —	48 255 —	— 818 147	260 715 818 147
Кредити клієнтам	10	1	18 600 788	13 701 334	2 274 155	—	34 576 277
Комерційні кредити		2	68 320	515 974	2 945 950	—	3 530 244
		3	—	—	—	64 076 926	64 076 926
		ПЗФА	—	—	—	4 013 187	4 013 187
Овердрафти		1	417 753	335 222	126 577	—	879 552
		2	512	10 446	—	—	10 958
		3	—	—	—	451	451
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		1	—	2 340 816	56 369	—	2 397 185
		2	—	—	137	—	137
		3	—	—	—	4 645	4 645
Векселі		1	58 089	—	—	—	58 089
Інвестиційні цінні папери - за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11	1 3	22 656 710 —	— —	— —	— 4 218 021	22 656 710 4 218 021
Інші фінансові активи (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками)	16	1 3	— —	— —	102 702 —	— 302 952	102 702 302 952
Усього фінансові активи			70 244 158	20 722 194	5 605 583	73 434 329	170 006 264
Фінансові зобов'язання							
Фінансові гарантії	22	1 2	541 695 2 369	262 502 10 242	14 000 —	— —	818 197 12 611
Зобов'язання з надання кредитів		1 2 3	5 332 188 6 225 —	2 654 928 5 425 —	176 912 708 —	— — 630 489	8 164 028 12 358 630 489
Акредитиви (крім рахунків покриття)		1	17 915	30 094	—	—	48 009
Авалювання векселів		1	50 466	127 803	—	—	178 269
Усього фінансові зобов'язання			5 950 858	3 090 994	191 620	630 489	9 863 961
Усього			76 195 016	23 813 188	5 797 203	74 064 818	1 79 870 225

25. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів (продовження)

На 31 грудня 2018 року	При- мітка	Етап	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Низький рейтинг	Кредитно- знецінені	Усього
Фінансові активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти (крім коштів в касі)	6	1	17 290 562	78 274	22 947	—	17 391 783
Заборгованість кредитних установ	9	1 3	368 985 —	136 242 —	80 294 —	— 830 241	585 521 830 241
Кредити клієнтам	10	1	34 159 501	12 779 454	4 825 625	—	51 764 580
Комерційні кредити		2 3	30 529 —	31 858 —	2 877 277 —	— 77 919 032	2 939 664 77 919 032
		ПЗФА	—	—	—	1 707 874	1 707 874
Овердрафти		1 2 3	727 853 10 356 —	623 928 1 551 —	32 620 371 —	— — 61 293	1 384 401 12 278 61 293
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		1 3	— —	1 331 638 —	24 614 —	— 4 645	1 356 252 4 645
Векселі		1	74 717	—	—	—	74 717
Інвестиційні цінні папери	11						
- за справедливою вартістю		1	35 794 632	—	—	—	35 794 632
через інший сукупний дохід		3	—	—	—	4 218 021	4 218 021
- за амортизованою собівартістю		1	49 855	—	—	—	49 855
Інші фінансові активи (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками)	16	1 3	— —	57 239 —	87 703 —	— 302 952	144 942 302 952
Усього фінансові активи			88 506 990	15 040 184	7 951 451	85 044 058	196 542 683
Фінансові зобов'язання							
Фінансові гарантії	22	1 2	357 351 2 769	542 451 5 100	11 000 —	— —	910 802 7 869
Зобов'язання з надання кредитів		1 2 3	3 143 809 5 728 —	1 873 087 260 —	458 904 676 —	— — 106 298	5 475 800 6 664 106 298
Акредитиви (крім рахунків покриття)		1	—	60 204	—	—	60 204
Авалювання векселів		1	169 571	179 875	—	—	349 446
Усього фінансові зобов'язання			3 679 228	2 660 977	470 580	106 298	6 917 083
Усього			92 186 218	17 701 161	8 422 031	85 150 356	203 459 766

Політика Банку передбачає підтримання чітких та послідовних кредитних рейтингів за кредитним портфелем. Система рейтингів підтримується фінансовими методами аналізу з урахуванням обробленої ринкової інформації для встановлення основних припущень для оцінки ризику сторони під час укладення угоди. Усі внутрішні категорії ризиків визначені згідно з політикою присвоєння рейтингу Банку. Відповідні ризик-рейтинги регулярно аналізуються та переглядаються.

Аналіз забезпечення

Оцінка забезпечення

Для зниження кредитних ризиків за фінансовими активами Банк отримує забезпечення, де це є можливим. Забезпечення береться у вигляді грошових коштів, цінних паперів, нерухомості, запасів, тощо. Облікова політика по відношенню до забезпечення, отриманого в рамках кредитних договорів протягом звітного року не змінилась. Забезпечення, крім випадків, коли на нього було звернено стягнення, не відображається у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідований баланс) Банку. Однак справедлива вартість забезпечення враховується при розрахунку ОКЗ. Справедлива вартість отриманого забезпечення оцінюється при укладанні угоди з наступною її переоцінкою: нерухоме майно, земельні ділянки, транспортні засоби, устаткування — не рідше одного разу на дванадцять місяців, інше майно — не рідше одного разу на шість місяців.

25. Управління ризиками (продовження)

Аналіз забезпечення (продовження)

Для оцінки справедливої вартості фінансових активів, які утримуються як забезпечення, використовуються дані активного ринку. Інші фінансові активи, по відношенню до яких відсутня легко доступна ринкова вартість, оцінюються із використанням моделей. Нефінансові види забезпечення, наприклад, нерухомість, оцінюються на основі даних, наданих третіми сторонами, наприклад, брокерами, або на основі індексу цін на житло.

Звернення стягнення на забезпечення

Облікова політика щодо звернення стягнення на забезпечення протягом звітного року не змінилась. Політика полягає у визначенні того, чи можливо використовувати активи, на які було звернено стягнення, в поточній діяльності, або з метою отримання лізингових (орендних) платежів, або їх ліпше продати. Активи, відносно яких приймається рішення стосовно їх використання в поточній діяльності, оприбутковуються у категорію основних засобів, а активи, відносно яких приймається рішення стосовно їх утримання з метою отримання лізингових (орендних) платежів – у категорію інвестиційної нерухомості та визнаються за справедливою вартістю. Активи, відносно яких приймається рішення прийняти з метою продажу, оцінюються за справедливою вартістю (для фінансових активів), або за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж (для нефінансових активів).

Списання

Облікова політика банку щодо списання протягом звітного року не змінилась. Згідно з українським законодавством, кредити можуть бути списані лише за умови затвердження такого списання Правлінням Банку. Банк не застосовує часткове списання активів. Фінансові активи списуються в повній сумі, тільки коли Банк більше не очікує відшкодування їх вартості. Якщо сума, що належить до списання, вище ніж сума накопиченого оціночного резерву під збитки, то різниця спочатку враховується як збільшення оціночного резерву, який потім застосовується до валової балансової вартості. Будь-які наступні відновлення відносяться на витрати за кредитними збитками.

В таблиці нижче наведено аналіз ринкової вартості забезпечення для кредитно-знецінених активів (Етап 3), що приймається Банком до врахування при оцінці зменшення корисності активів, в сумі що не перевищує балансову вартість кредиту.

На 31 грудня 2019 року	Ринкова вартість забезпечення										Відповідні ОКЗ
	Максимальна експозиція під ризиком	Грошові кошти / депозити	Нерухоме майно	Земля	Транспортні засоби	Обладнання	Товари / інше рухоме майно	Надлишок забезпечення	Усього забезпечення	Чиста експозиція під ризиком	
Комерційні кредити	68 090		11 517						14 239	53 850	55 594
Овердрафти	113	2 118	620	580 690	54 533	5 377 876	709 995	(4 003 177)	655	458	106
	451	—	—	—	—	—	—	—	—	451	372
	68 090									53 850	55 594
Усього	564	2 118	11 517 620	580 690	54 533	5 377 876	709 995	(4 003 177)	14 239 655	909	478

На 31 грудня 2018 року	Ринкова вартість забезпечення										Відповідні ОКЗ
	Максимальна експозиція під ризиком	Грошові кошти / депозити	Нерухоме майно	Земля	Транспортні засоби	Обладнання	Товари / інше рухоме майно	Надлишок забезпечення	Усього забезпечення	Чиста експозиція під ризиком	
Комерційні кредити	79 626 906	2 147	351	660 341	789 873	5 156 885	310 437	784 510	524	382	810
Овердрафти	61 293	—	27 149	468	130	86 503	6 012	(59 291)	60 971	322	3 066
			14 793					(2)	18 962	60 725	63 371
	79 688 199	2 147	500	660 809	790 003	5 243 388	316 449	843 801	495	704	876

Реструктуризовані кредити

Банк намагається, у разі доцільності, реструктуризувати кредити, а не вступати у права володіння заставою. Банк вважає кредит реструктуризованим, якщо модифікації, які здійснюються в результаті наявних або очікуваних фінансових труднощів позичальника, є такими, на які Банк би не погодився в разі фінансової спроможності позичальника. Реструктуризація може включати продовження строків погашення та погодження нових умов надання кредиту. Як тільки умови кредитування переглянуті, кредит більше не вважається простроченим. Керівництво постійно аналізує реструктуризовані кредити з тим, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів.

25. Управління ризиками (продовження)

Концентрація за географічною ознакою

Нижче наведена географічна концентрація фінансових активів та зобов'язань Банку:

<i>31 грудня 2019 року</i>				
	<i>Україна</i>	<i>Країни – члени ОЕСР</i>	<i>Країни США та інші країни – не члени ОЕСР</i>	<i>Усього</i>
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	10 187 595	23 201 459	80 881	33 469 935
Заборгованість кредитних установ	43 758	188 822	23 592	256 172
Кредити клієнтам	53 285 804	–	–	53 285 804
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	25 731 949	–	–	25 731 949
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22 633 899	–	–	22 633 899
Інші фінансові активи	199 083	228	293	199 604
	<u>112 082 088</u>	<u>23 390 509</u>	<u>104 766</u>	<u>135 577 363</u>
Зобов'язання				
Заборгованість перед кредитними установами	791 560	21 031 227	2 975	21 825 762
Заборгованість перед клієнтами	76 146 260	268 198	711 361	77 125 819
Емітовані єврооблігації	–	26 553 076	–	26 553 076
Субординований борг	–	5 429 914	–	5 429 914
Інші фінансові зобов'язання	99 536	3 083	–	102 619
	<u>77 037 356</u>	<u>53 285 498</u>	<u>714 336</u>	<u>131 037 190</u>
Чиста позиція	<u>35 044 732</u>	<u>(29 894 989)</u>	<u>(609 570)</u>	<u>4 540 173</u>
Зобов'язання кредитного характеру (Примітка 22)	<u>9 719 548</u>	<u>2 613</u>	<u>–</u>	<u>9 722 161</u>
<i>31 грудня 2018 року</i>				
	<i>Україна</i>	<i>Країни – члени ОЕСР</i>	<i>Країни США та інші країни – не члени ОЕСР</i>	<i>Усього</i>
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	4 132 482	14 288 606	124 770	18 545 858
Заборгованість кредитних установ	182 771	334 641	52 478	569 890
Кредити клієнтам	72 496 358	–	–	72 496 358
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	26 653 561	–	–	26 653 561
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	35 789 095	–	–	35 789 095
- за амортизованою собівартістю	49 855	–	–	49 855
Інші фінансові активи	226 811	251	239	227 301
	<u>139 530 933</u>	<u>14 623 498</u>	<u>177 487</u>	<u>154 331 918</u>
Зобов'язання				
Заборгованість перед кредитними установами	1 698 941	22 706 497	475	24 405 913
Заборгованість перед клієнтами	81 136 411	304 900	721 813	82 163 124
Емітовані єврооблігації	–	42 541 905	–	42 541 905
Субординований борг	–	3 584 690	–	3 584 690
Інші фінансові зобов'язання	72 590	4 061	–	76 651
	<u>82 907 942</u>	<u>69 142 053</u>	<u>722 288</u>	<u>152 772 283</u>
Чиста позиція	<u>56 622 991</u>	<u>(54 518 555)</u>	<u>(544 801)</u>	<u>1 559 635</u>
Зобов'язання кредитного характеру (Примітка 22)	<u>6 753 705</u>	<u>3 835</u>	<u>–</u>	<u>6 757 540</u>

25. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – це ризик неможливості фінансувати збільшення активів Банку та виконання його власних зобов'язань у встановлені строки.

Основна мета управління ризиком ліквідності полягає у забезпеченні безумовної спроможності Банку виконати свої зобов'язання у встановлені строки шляхом підтримання прийнятних (якими можна управляти) розривів ліквідності.

Управління ризиком ліквідності здійснюється як на:

- ▶ довгостроковій основі, що спрямоване на забезпечення належного рівня ліквідності у коротко- та довгостроковій перспективі; так і на
- ▶ короткостроковій основі, що спрямоване на забезпечення належного рівня миттєвої та поточної ліквідності з урахуванням можливих та непередбачених змін у грошових потоках.

Управління ризиком ліквідності включає визначення прийнятних рівнів розривів строковості (за валютою), а також:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) рівня ключових значень ризику ліквідності;
- ▶ постійний моніторинг фактичних ключових показників ризику ліквідності;
- ▶ вжиття відповідних коригуючих дій, якщо ключові показники ризику ліквідності сягають їх критичного та/або граничного значення.

Крім зазначеного вище, Банк оцінює ліквідність, спираючись на певні коефіцієнти ліквідності, встановлені НБУ.

	31 грудня 2019 року, %	31 грудня 2018 року, %
H4 “Норматив миттєвої ліквідності” (кошти в касі, залишки на рахунках ностро в банках, необтяжені депозитні сертифікати Національного банку, необтяжені ОВДП з кінцевим строком погашення до 6 місяців / залишки на поточних рахунках клієнтів) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 30%)	–	77,58
H5 “Норматив поточної ліквідності” (кошти в касі, кошти на рахунках в інших банках, банківські метали, платіжні вимоги до банку з кінцевим строком погашення до 31 дня і необтяжені державні облігації / кошти на поточних рахунках клієнтів, строкові депозити, боргові зобов'язання та зобов'язання з надання кредитів з кінцевим строком погашення до 31 дня) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 40%)	–	127,09
H6 “Норматив короткострокової ліквідності” (кошти в касі, кошти на рахунках в інших банках, банківські метали, платіжні вимоги до банку з кінцевим строком погашення до 1 року і необтяжені державні облігації / кошти на поточних рахунках клієнтів, строкові депозити, боргові зобов'язання та зобов'язання з надання кредитів з кінцевим строком погашення до 1 року) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 60%)	112,5	122,71
LCR “Коефіцієнт покриття ліквідністю”, за всіма валютами (ВВ) та в іноземній валюті (ІВ) (високоякісні ліквідні активи / чистий очікуваний відплив грошових коштів протягом 30 календарних днів: різниця сукупних очікуваних відпливів і сукупних очікуваних надходжень грошових коштів, де сукупні очікувані надходження приймаються в розмірі не більше ніж 75 відсотків сукупних очікуваних відпливів, із застосуванням коефіцієнтів очікуваних відпливів та очікуваних надходжень, установлених Національним банком) Мінімальний рівень, який вимагається НБУ з 1 грудня 2019 року:		
LCRBB – 100% за всіма валютами	839,04	584,18
LCRIB – 100% в іноземній валюті	567,7	234,71

Норматив миттєвої ліквідності (H4) та норматив поточної ліквідності (H5) скасовані Національним банком України починаючи з 2 вересня 2019 року.

25. Управління ризиками (продовження)

Аналіз фінансових зобов'язань за контрактними строками до погашення

У наведеній нижче таблиці відображено види і строки погашення фінансових зобов'язань Банку на основі договірних недисконтованих зобов'язань з виплати коштів. Зобов'язання, що підлягають погашенню до 3 місяців, вважаються такими, що підлягають виплаті на найбільш ранню дату. Однак Банк розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат на найбільш ранню дату, коли Банк мав би здійснити відповідну виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, розраховані Банком на основі інформації стосовно вимог виплати вкладів за попередні періоди

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2019 року	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Усього
Заборгованість перед кредитними установами	3 162 265	4 886 496	9 842 270	8 754 982	26 646 013
Заборгованість перед клієнтами	60 628 429	16 316 811	1 121 471	79 996	78 146 707
Емітовані єврооблігації	1 027 151	4 626 946	24 775 925	930 447	31 360 469
Субординований борг	1 614 327	564 674	2 403 781	3 618 211	8 200 993
Інші зобов'язання	97 309	2 439	2 360	511	102 619
в т.ч. зобов'язання з лізингу (оренди)	696	2 439	2 360	511	6 006
Зобов'язання кредитного характеру	1 238 653	562 729	257 034	—	2 058 416
Усього недисконтовані фінансові зобов'язання	67 768 134	26 960 095	38 402 841	13 384 147	146 515 217

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2018 року	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Усього
Заборгованість перед кредитними установами	3 490 331	3 462 914	13 554 745	11 016 920	31 524 910
Заборгованість перед клієнтами	64 546 324	16 865 964	1 759 024	60 631	83 231 943
Емітовані єврооблігації	1 143 461	14 740 427	32 386 055	3 418 583	51 688 526
Субординований борг	164 786	165 469	3 916 244	—	4 246 499
Інші зобов'язання	76 651	—	—	—	76 651
Зобов'язання кредитного характеру	1 332 907	1 158 452	496 789	33 703	3 021 851
Усього недисконтовані фінансові зобов'язання	70 754 460	36 393 226	52 112 857	14 529 837	173 790 380

У наведеній вище таблиці відображено строки закінчення договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами. Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати всі договірні та умовні зобов'язання до закінчення строку їх дії. З метою обмеження ризику ліквідності, що виникає через асиметричні платежі та дострокове погашення строкових активів і зобов'язань, Банк включає у стандартні договори з клієнтами такі положення, які мотивують клієнтів не застосовувати вищевказані можливості.

Ринковий ризик

Банк розглядає ринковий ризик як сукупність процентного та валютного ризиків, тобто неспроможність забезпечення перевищення доходів (включаючи процентні доходи) над витратами (включаючи процентні витрати) за валютами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку.

Процентний ризик

Банк розглядає процентний ризик як неспроможність забезпечення перевищення процентних доходів над процентними витратами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку з виплати процентів та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку. Банк вважає, що основним джерелом процентного ризику є невідповідність процентних надходжень та процентних платежів за сумами та датами.

Банк розглядає управління процентним ризиком як невід'ємну частину діяльності Банку, включаючи негативний вплив внутрішніх та зовнішніх факторів.

25. Управління ризиками (продовження)

Процентний ризик (продовження)

Управління процентним ризиком спрямоване на забезпечення перевищення процентних доходів над процентними витратами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку з виплати процентів та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку, і здійснюється шляхом:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень процентного ризику;
- ▶ постійного моніторингу фактичних ключових показників процентного ризику;
- ▶ вжиття ефективних заходів, якщо показники процентного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

Чутливість консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідований звіт про фінансові результати) відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, визначений на основі плаваючої процентної ставки за неторговими фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями, наявними станом на звітну дату.

Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках, при незмінному значенні всіх інших перемінних консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати) Банку.

31 грудня 2019 року					
Валюта	Основа процентної ставки	Збільшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня	НБУ	+100	—	-100	—
Дол. США	LIBOR	+75	(87 705)	-75	87 705
Євро	LIBOR	+75	—	75	—
Євро	Euribor	+75	6 741	-75	(6 741)
Інше	LIBOR	+75	107	-75	(107)
Інше	Euribor	+75	—	-75	—
Усього			(80 857)		80 857

31 грудня 2018 року					
Валюта	Основа процентної ставки	Збільшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня	НБУ	+100	—	-100	—
Дол. США	LIBOR	+75	(112 513)	-75	112 513
Євро	LIBOR	+75	—	-75	—
Євро	Euribor	+75	13 474	-75	(13 474)
Інше	LIBOR	+75	127	-75	(127)
Інше	Euribor	+25	—	-25	—
Усього			(98 912)		98 912

З метою оцінки можливих наслідків від припустимих змін процентних ставок, чутливість капіталу від інвестиційних цінних паперів з фіксованою ставкою, які оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході, та віднесені до 1 та 2 рівня ієрархії джерел справедливої вартості активу застосовується метод модифікованої дюрації, з наступними припущеннями: для корпоративних облігацій ± 400 б.п., для ОВДП номінованих в національній валюті ± 200 б.п., для ОВДП номінованих в іноземній валюті — ± 100 б.п. Загальний вплив змін станом на 31 грудня 2019 року на капітал Банку складає: (1 057 621) тис. грн. / 1 057 621 тис. грн. (31 грудня 2018 року: (1 269 953) тис. грн. / 1 269 953 тис. грн.).

Чутливість чистого прибутку/(збитку) від інвестиційних цінних паперів, оцінюваних за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, розраховується шляхом переоцінки фінансових інструментів, що мають фіксовану процентну ставку та переоцінюються через прибутки/(збитки), станом на 31 грудня 2019 року на предмет впливу припустимих змін у процентних ставках з застосуванням методу модифікованої дюрації. Ефект від змін процентної ставки ± 100 б.п. по ОВДП на прибуток Банку становить (832 206) тис. грн. / 832 206 тис. грн. (31 грудня 2018 року: (965 290) тис. грн. / 965 290 тис. грн.).

25. Управління ризиками (продовження)

Валютний ризик

Банк розглядає валютний ризик як неспроможність забезпечити перевищення притоку грошових коштів в іноземній валюті над відтоком грошових коштів в іноземній валюті (за валютою) у сумі, необхідній для підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку. Банк вважає, що основним джерелом валютного ризику є непослідовність коливань обмінних курсів іноземних валют.

Управління валютним ризиком спрямоване на забезпечення перевищення притоку грошових коштів в іноземній валюті над відтоком грошових коштів в іноземній валюті у сумі, прийнятній для Банку та необхідній для підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку, і здійснюється шляхом:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень валютного ризику;
- ▶ постійного моніторингу фактичних ключових показників валютного ризику;
- ▶ вжиття ефективних заходів, якщо показники валютного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, що наражають Банк на значний ризик станом на 31 грудня 2019 року, з огляду на неторгові монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих поміркованих змін в обмінних курсах іноземних валют до гривні, при незмінному значенні всіх інших змінних у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідований звіт про фінансові результати) Банку (через наявність неторгових монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Вплив на капітал не відрізняється від впливу на консолідований звіт про прибутки та збитки (консолідований звіт про фінансові результати). Наведене у таблиці від'ємне значення відображає потенційне чисте зменшення у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідований звіт про фінансові результати) або у складі капіталу, а позитивні значення відображають потенційне чисте збільшення.

<i>Валюта</i>	<i>31 грудня 2019 року</i>		<i>31 грудня 2018 року</i>	
	<i>Зміна обмінного курсу, %</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>	<i>Зміна обмінного курсу, %</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>
Гривня/дол. США	+9,00%	(1 052 478)	+7,00%	(165 460)
Гривня/євро	+11,00%	20 058	+10,00%	(18 841)
Усього		(1 032 420)		(184 301)
Гривня/дол. США	-9,00%	1 970 474	-7,00%	328 399
Гривня/євро	-11,00%	(20 058)	-10,00%	18 841
Усього		1 950 416		347 240

26. Справедлива вартість активів та зобов'язань

Рівні ієрархії справедливої вартості

Для цілей розкриття інформації про справедливую вартість, Банк визначає класи активів та зобов'язань виходячи з природи, характеристик та ризиків активу чи зобов'язання та рівні ієрархії справедливої вартості як вказано нижче:

31 грудня 2019 року					
Використана оцінка справедливої вартості					
		Оцінка на основі припущень, Котирувальні ціни активного ринку	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережува- ними даними	Оцінка на основі підтверджених спостережува- ними даними	
Дата оцінки	ринку (Рівень 1)	ними даними (Рівень 2)	ними даними (Рівень 3)	Усього	
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	31 грудня 2019 року	–	15 201	–	15 201
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки:					
ОВДП	31 грудня 2019 року	–	25 731 949	–	25 731 949
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:					
ОВДП	31 грудня 2019 року	–	22 254 733	–	22 254 733
Облігації підприємств	31 грудня 2019 року	–	361 226	–	361 226
Акції підприємств	31 грудня 2019 року	–	–	17 940	17 940
Інвестиційна нерухомість	31 грудня 2019 року	–	–	1 035 586	1 035 586
Будівлі	1 грудня 2017 року	–	–	1 396 116	1 396 116
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Заборгованість перед клієнтами у банківських металах	31 грудня 2019 року	–	53 156	–	53 156
Активи, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2019 року	5 132 055	28 337 880	–	33 469 935
Кредити та депозити, інша заборгованість кредитних установ	31 грудня 2019 року	–	240 971	–	240 971
Кредити клієнтам	31 грудня 2019 року	–	–	52 604 116	52 604 116
Інші активи	31 грудня 2019 року	–	199 604	–	199 604
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Кошти інших банків	31 грудня 2019 року	–	21 825 762	–	21 825 762
Заборгованість перед клієнтами	31 грудня 2019 року	–	77 060 661	–	77 060 661
Емітовані єврооблігації	31 грудня 2019 року	28 166 079	–	–	28 166 079
Субординований борг	31 грудня 2019 року	5 573 947	–	–	5 573 947
Інші зобов'язання	31 грудня 2019 року	–	102 619	–	102 619

26. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Рівні ієрархії справедливої вартості (продовження)

31 грудня 2018 року						
Використана оцінка справедливої вартості						
			Оцінка на основі припущень, Котирувальні ціни активного ринку (Рівень 1)	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережува- ними даними (Рівень 2)	Оцінка на основі підтверджених спостережува- ними даними (Рівень 3)	Усього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю						
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	31 грудня 2018 року	—	131 685	—		131 685
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки:	31 грудня 2018 року	—	26 653 561	—		26 653 561
ОВДП	31 грудня 2018 року	—	34 371 218	—		34 371 218
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:	31 грудня 2018 року	—	1 401 274	—		1 401 274
Облігації підприємств	31 грудня 2018 року	—	—	16 603		16 603
Акції підприємств	1 грудня 2018 року	—	—	1 153 243		1 153 243
Інвестиційна нерухомість	1 грудня 2017 року	—	—	1 415 253		1 415 253
Будівлі						
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю						
Заборгованість перед клієнтами у банківських металах	31 грудня 2018 року	—	66 045	—		66 045
Активи, щодо яких розкривається справедлива вартість						
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2018 року	4 111 694	14 434 164	—		18 545 858
Кредити та депозити, інша заборгованість кредитних установ	31 грудня 2018 року	—	438 205	—		438 205
Кредити клієнтам	31 грудня 2018 року	—	—	69 630 486		69 630 486
Цінні папери за амортизованою собівартістю	31 грудня 2018 року	—	49 104	—		49 104
Інші активи	31 грудня 2018 року	—	227 301	—		227 301
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість						
Кошти інших банків	31 грудня 2018 року	—	24 405 913	—		24 405 913
Заборгованість перед клієнтами	31 грудня 2018 року	—	82 081 788	—		82 081 788
Емітовані єврооблігації	31 грудня 2018 року	41 262 680	—	—		41 262 680
Субординований борг	31 грудня 2018 року	3 448 469	—	—		3 448 469
Інші зобов'язання	31 грудня 2018 року	—	76 651	—		76 651

26. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки та інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (за винятком акцій), оцінюється по котируваннях на ринку за подібними фінансовим інструментами.

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки, визначено з використанням оціночної моделі, вихідні дані до якої є спостережувальними на ринку (обмінний курс, волатильність курсу, процентні ставки).

Цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, вартість яких визначається за допомогою методики оцінки або моделей ціноутворення, представлені головним чином акціями. Вартість цих цінних паперів визначається за допомогою моделей, які включають виключно дані, що не спостерігаються на ринку. Вихідні дані моделей, що не спостерігаються на ринку, включають припущення щодо майбутніх фінансових результатів об'єкта інвестицій та характеру його ризиків.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань не оцінених за справедливою вартістю

Нижче представлено порівняння фінансових інструментів Банку, які не відображені за справедливою вартістю у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі), за категоріями балансової вартості та справедливої вартості. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	31 грудня 2019 року			31 грудня 2018 року		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	33 469 935	33 469 935	—	18 545 858	18 545 858	—
Кошти в інших банках	240 971	240 971	—	438 205	438 205	—
Кредити клієнтам	53 285 804	52 604 116	(681 688)	72 496 358	69 630 486	(2 865 872)
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	—	—	—	49 855	49 104	(751)
Інші активи	199 604	199 604	—	227 301	227 301	—
Фінансові зобов'язання						
Кошти інших банків	21 825 762	21 825 762	—	24 405 913	24 405 913	—
Заборгованість перед клієнтами	77 072 663	77 060 661	12 002	82 097 079	82 081 788	15 291
Емітовані єврооблігації	26 553 076	28 166 079	(1 613 003)	42 541 905	41 262 680	1 279 225
Субординований борг	5 429 914	5 573 947	(144 033)	3 584 690	3 448 469	136 221
Інші зобов'язання	102 619	102 619	—	76 651	76 651	—
Усього невизнані зміни в нереалізованій справедливій вартості			(2 426 722)			(1 435 886)

Нижче описані методики та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у річній консолідованій фінансовій звітності.

Активи, справедлива вартість яких приблизно дорівнює балансовій вартості

Вважається, що балансова вартість ліквідних або короткострокових (до трьох місяців) фінансових активів та фінансових зобов'язань приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів за вимогою, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

26. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань не оцінених за справедливою вартістю (продовження)

Фінансові інструменти з фіксованою ставкою

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань з фіксованою ставкою, що відображаються за амортизованою вартістю, визначається шляхом порівняння ринкових процентних ставок на дату їх первісного визнання з поточними ринковими ставками, що пропонуються на аналогічні фінансові інструменти. Оціночна справедлива вартість процентних депозитів з фіксованою ставкою визначається на основі дисконтованих грошових потоків із застосуванням існуючих на грошовому ринку процентних ставок за борговими зобов'язаннями з аналогічними характеристиками кредитного ризику та строками погашення. Справедлива вартість випущених боргових інструментів, що котируються на біржі, визначається на основі встановлених ринкових цін. Якщо для випущених цінних паперів, що котируються, не існує ринкових цін, використовується модель дисконтованих грошових потоків на основі кривої доходності за поточною процентною ставкою з урахуванням залишкового періоду до погашення.

Зміни у категорії активів 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлено узгодження визнаних на початок і кінець звітного періоду сум за активами 3-го рівня, які обліковуються за справедливою вартістю:

	Збиток визнаний у консолідовано му звіті про прибутки та збитки (консо- лідованому звіті про фінансові результати)		Прибуток визнаний у консолідовано му звіті про сукупний дохід		Придбання	Розрахунки	Станом на 31 грудня 2019 року
	Станом на 1 січня 2019 року						
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	16 603	394	1 337	—	(394)		17 940
Інвестиційна нерухомість	1 153 243	(117 657)	—	—	—		1 035 586
Будівлі	1 415 253	(25 196) ⁽ⁱ⁾	—	6 059 ^(a)	—		1 396 116
Усього активи	2 585 099	(142 459)	1 337	6 059	(394)		2 449 642

	Збиток визнаний у консолідовано му звіті про прибутки та збитки (консо- лідованому звіті про фінансові результати)		Прибуток визнаний у консолідовано му звіті про сукупний дохід		Придбання	Розрахунки	Станом на 31 грудня 2018 року
	Станом на 1 січня 2018 року						
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	15 097	—	2 066	—	(560)		16 603
Інвестиційна нерухомість	1 260 398	(6 127) ^(a)	—	3 081 ^(b)	(104 109) ^(b)		1 153 243
Будівлі	1 435 699	(25 136) ⁽ⁱ⁾	—	4 690 ^(a)	—		1 415 253
Усього активи	2 711 194	(31 263)	2 066	7 771	(104 669)		2 585 099

^{a)} Збиток від переоцінки інвестиційної нерухомості у розмірі 117 657 тис. грн. включені до статті «Інші операційні витрати» (2018 рік: збиток в розмірі 6 127 тис. грн. включає: збиток від переоцінки інвестиційної нерухомості у розмірі 30 359 тис. грн. та 27 тис. грн. списання вартості об'єктів інвестиційної нерухомості включені до статті «Інші операційні витрати», а прибуток від продажу інвестиційної нерухомості у розмірі 24 259 тис. грн. включений до статті «Інші доходи»).

^(b) Збиток у розмірі 25 196 тис. грн. включений до статті «Знос та амортизація» (2018 рік: збиток у розмірі 25 136 тис. грн. включений до статті «Знос та амортизація»).

⁽ⁱ⁾ Придбання у розмірі 4 690 тис. грн. включають переведення зі складу капітальних інвестицій до категорії основних засобів.

26. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Зміни у категорії активів 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю (продовження)

Прибутки або збитки за активами 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю, які включені до складу прибутків або збитків за звітний період, становлять:

	2019 рік	
	Нереалізовані збитки	Усього
Інвестиційна нерухомість	(117 657)	(117 657)
Будівлі	(25 196)	(25 196)
Усього	(142 853)	(142 853)

	2018 рік		
	Реалізовані прибутки	Нереалізовані збитки	Усього
Інвестиційна нерухомість	24 259	(30 386)	(6 127)
Будівлі	—	(25 136)	(25 136)
Усього	24 259	(55 522)	(31 263)

У таблицях нижче представлено кількісну інформацію станом на 31 грудня 2019 та 2018 років про суттєві неспостережувані на ринку входні дані, що використовуються для визначення справедливої вартості активів, віднесених до рівня 3 ієрархії джерел справедливої вартості:

На 31 грудня 2019 року	Балансова вартість	Метод оцінки	Неспостережуваний параметр	Діапазон значень параметра
Інвестиційні цінні папери за справедливою через інший сукупний дохід	17 940	Дисконтованих грошових потоків	Очікувана дохідність	19,2%-20,4%
<i>Інвестиційна нерухомість:</i>				
- нерухомість	532 286	Порівняльний, комбінація порівняльного з доходним	кв.м	1 тис. грн. – 43 тис. грн.
- земельні ділянки	503 300	Порівняльний	сотка	2 тис. грн. – 1 800 тис. грн.
<i>Будівлі:</i>				
- нерухомість	1 392 776	Порівняльний, дохідний	кв. м	1 тис. грн. – 29 тис. грн.
- земельні ділянки	3 340	Порівняльний	сотка	110 тис. грн. – 286 тис. грн.
На 31 грудня 2018 року	Балансова вартість	Метод оцінки	Неспостережуваний параметр	Діапазон значень параметра
Інвестиційні цінні папери за справедливою через інший сукупний дохід	16 603	Дисконтованих грошових потоків	Коефіцієнт ризику	Корпоративні: 0-1,0
<i>Інвестиційна нерухомість:</i>				
- нерухомість	443 714	Порівняльний, комбінація порівняльного з витратним	кв. м	1 тис. грн. – 39 тис. грн.
- земельні ділянки	709 529	Порівняльний	сотка	1 тис. грн. – 2 388 тис. грн.
<i>Будівлі:</i>				
- нерухомість	1 411 913	Порівняльний, дохідний	кв. м	1 тис. грн. – 30 тис. грн.
- земельні ділянки	3 340	Порівняльний	сотка	110 тис. грн. – 286 тис. грн.

27. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за строками їх погашення або очікуваного відшкодування. Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку стосовно погашення наведена у Примітці 25.

	31 грудня 2019 року			31 грудня 2018 року		
	До одного року	Понад один рік	Усього	До одного року	Понад один рік	Усього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	33 469 935	—	33 469 935	18 545 858	—	18 545 858
Заборгованість кредитних установ	20	256 152	256 172	519 294	50 596	569 890
Кредити клієнтам	20 228 694	33 057 110	53 285 804	38 096 596	34 399 762	72 496 358
Інвестиційні цінні папери:						
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	25 731 949	25 731 949	—	26 653 561	26 653 561
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12 784 910	9 848 989	22 633 899	21 306 193	14 482 902	35 789 095
- за амортизованою собівартістю	—	—	—	49 855	—	49 855
Податкові активи	—	246 882	246 882	—	161 080	161 080
Інвестиційна нерухомість	—	1 035 586	1 035 586	—	1 153 243	1 153 243
Основні засоби	—	1 616 461	1 616 461	—	1 646 109	1 646 109
Нематеріальні активи	—	59 173	59 173	—	54 266	54 266
Відстрочені податкові активи	—	1 463 771	1 463 771	—	2 033 021	2 033 021
Необоротні активи, утримувані для продажу	—	—	—	39 614	—	39 614
Інші активи	546 692	—	546 692	2 451 523	—	2 451 523
Усього	67 030 251	73 316 073	140 346 324	81 008 933	80 634 540	161 643 473
Зобов'язання						
Заборгованість перед кредитними установами	4 603 338	17 222 424	21 825 762	3 059 773	21 346 140	24 405 913
Заборгованість перед клієнтами	76 422 887	702 932	77 125 819	81 453 871	709 253	82 163 124
Емітовані сврооблігації	979 166	25 573 910	26 553 076	1 252 106	41 289 799	42 541 905
Субординований борг	162 793	5 267 121	5 429 914	132 730	3 451 960	3 584 690
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	49 062	—	49 062	71 796	—	71 796
Інші зобов'язання	442 595	2 871	445 466	424 452	—	424 452
в т.ч. зобов'язання з лізингу (оренди)	3 135	2 871	6 006	—	—	—
Усього	82 659 841	48 769 258	131 429 099	86 394 728	66 797 152	153 191 880
Чиста сума	(15 629 590)	24 546 815	8 917 225	(5 385 795)	13 837 388	8 451 593

Аналіз за строками погашення не відображає історичної стабільності поточних рахунків. Закриття таких рахунків відбувається протягом більшого періоду часу, ніж зазначено у таблицях вище. Ці залишки включаються до сум, належних до сплати протягом одного року.

Заборгованість перед клієнтами включає строкові депозити фізичних осіб. Відповідно до українського законодавства Банк зобов'язаний виплатити вклад із спливом строку, визначеного у договорі банківського вкладу. Повернення вкладників банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу. Банк очікує, що клієнти не будуть вимагати строкових вкладів раніше ніж вказано у договорах, таким чином, ці залишки включені в відповідно до їх контрактних умов погашення.

28. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Активи за категоріями оцінки станом на 31 грудня 2019 року:

	<i>Активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Активи за справедливою вартістю через прибутки або збитки</i>	<i>Активи за амортизованою собівартістю</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	—	—	33 469 935	33 469 935
Заборгованість кредитних установ	—	15 201	240 971	256 172
Кредити клієнтам	—	—	53 285 804	53 285 804
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	25 731 949	—	25 731 949
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22 633 899	—	—	22 633 899
Інші фінансові активи	—	—	199 604	199 604
Усього	22 633 899	25 747 150	87 196 314	135 577 363

Активи за категоріями оцінки станом на 31 грудня 2018 року:

	<i>Активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Активи за справедливою вартістю через прибутки або збитки</i>	<i>Активи за амортизованою собівартістю</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	—	—	18 545 858	18 545 858
Заборгованість кредитних установ	—	131 685	438 205	569 890
Кредити клієнтам	—	—	72 496 358	72 496 358
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	26 653 561	—	26 653 561
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	35 789 095	—	—	35 789 095
- за амортизованою собівартістю	—	—	49 855	49 855
Інші фінансові активи	—	—	227 301	227 301
Усього	35 789 095	26 785 246	91 757 577	154 331 918

На 31 грудня 2019 та 2018 років всі фінансові зобов'язання Банку відображаються за амортизованою собівартістю, за виключенням залучених депозитів в золоті, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

29. Операції з пов'язаними сторонами

Згідно з МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язаних сторін», пов'язаними вважаються сторони, які знаходяться під спільним контролем, або одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

Пов'язані сторони можуть здійснювати операції, які не здійснювалися б між непов'язаними сторонами. Умови таких операцій можуть відрізнятися від умов операцій між непов'язаними сторонами.

Обсяги операцій та залишки за операціями з пов'язаними сторонами являють собою операції з підприємствами, які контролюються державою (прямо чи опосередковано, або такими, що зазнають суттєвого впливу з боку держави), та ключовим управлінським персоналом.

29. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Залишки за розрахунками з ключовим управлінським персоналом станом на 31 грудня 2019 та 2018 років, а також відповідні доходи і витрати за 2019 та 2018 роки, є такими:

	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	
	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Кредити клієнтам, загальна сума	153	429
Мінус – резерв під зменшення корисності	(1)	(14)
Кредити клієнтам, чиста сума	152	415
Інші активи	5	-
Поточні рахунки	6 434	11 181
Строкові депозити	19 701	13 160
Заборгованість перед клієнтами	26 135	24 341
Інші зобов'язання	23	5

	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	
	<i>2019 рік</i>	<i>2018 рік</i>
Процентний дохід за кредитами	23	25
Процентні витрати за депозитами клієнтів	(1 008)	(708)
Комісійні доходи	14	16
Курсові різниці	4 007	(187)

У 2019 році, сукупна сума винагороди та інших виплат ключовому управлінському персоналу склала 75 682 тис. грн. (платежі до недержавного пенсійного фонду – 802 тис. грн.) (2018 рік: 49 107 тис. грн. (платежі до недержавного пенсійного фонду – 424 тис. грн.)).

В ході звичайної діяльності Банк укладає договірні угоди з українським урядом та підприємствами, які контролюються державою прямо чи опосередковано, або такими, що зазнають суттєвого впливу з боку держави.

Банк надає таким підприємствам повний спектр банківських послуг, зокрема кредитування, розміщення депозитів, надання гарантій, операції з цінними паперами, розрахунково-касові операції.

29. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Залишки за операціями з підприємствами, які контролюються державою, що є суттєвими з огляду на балансову вартість, станом на 31 грудня 2019 року були такими:

<i>Клієнт</i>	<i>Галузь</i>	<i>Грошові кошти та їх еквіваленти</i>	<i>Кредити клієнтам</i>	<i>Заборгованість перед клієнтами</i>	<i>Видані гарантії</i>
Клієнт 1	Державні підприємства	—	—	4 041 851	—
Клієнт 2	Державні підприємства	—	—	1 049 756	—
Клієнт 3	Державні підприємства	—	—	614 338	—
Клієнт 4	Сільське господарство та харчова промисловість	—	—	10 970 272	—
Клієнт 5	Сільське господарство та харчова промисловість	—	720 824	—	—
Клієнт 6	Фінансові послуги	8 748 919	—	—	—
Клієнт 7	Енергетика	—	4 581 405	—	—
Клієнт 8	Видобувна галузь	—	4 337 341	—	—
Клієнт 9	Машинобудування	—	2 103 673	—	542 352
Клієнт 10	Машинобудування	—	—	—	282 719
Клієнт 11	Транспорт та зв'язок	—	2 308 319	—	—
Клієнт 12	Торгівля	—	—	1 001 638	609 862
Клієнт 13	Торгівля	—	—	—	506 954
Клієнт 14	Торгівля	—	—	—	49 770
Клієнт 15	Професійна, наукова та технічна діяльність	—	538 546	—	—
Інші	—	—	1 030 327	6 702 779	—

Залишки за операціями з підприємствами, які контролюються державою, що є суттєвими з огляду на балансову вартість, станом на 31 грудня 2018 року були такими:

<i>Клієнт</i>	<i>Галузь</i>	<i>Грошові кошти та їх еквіваленти</i>	<i>Кредити клієнтам</i>	<i>Заборгованість перед клієнтами</i>	<i>Заборгованість перед кредитними установами</i>	<i>Видані гарантії</i>
Клієнт 1	Державні підприємства	—	—	3 074 872	—	—
Клієнт 2	Державні підприємства	—	—	1 695 382	—	—
Клієнт 4	Сільське господарство та харчова промисловість	—	—	17 149 604	—	—
Клієнт 5	Сільське господарство та харчова промисловість	—	1 452 146	—	—	—
Клієнт 8	Видобувна галузь	—	14 301 076	790 050	—	—
Клієнт 17	Видобувна галузь	—	2 162 457	997 126	—	—
Клієнт 7	Енергетика	—	6 886 921	1 524 272	—	—
Клієнт 6	Фінансові послуги	2 952 279	—	—	—	—
Клієнт 16	Фінансові послуги	—	—	—	452 367	—
Клієнт 9	Машинобудування	—	2 453 169	—	—	469 462
Клієнт 10	Машинобудування	—	—	—	—	196 526
Клієнт 12	Торгівля	—	—	1 452 994	—	777 844
Клієнт 13	Торгівля	—	—	—	—	714 369
Клієнт 14	Торгівля	—	—	—	—	84 490
Клієнт 11	Транспорт та зв'язок	—	1 302 138	564 863	—	—
Інші	—	—	864 381	6 635 272	—	—

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 року, за суттєвими операціями з підприємствами, які контролюються державою, Банк визнав 2 320 402 тис. грн. (2018 рік: 2 986 770 тис. грн.) процентних доходів, в тому числі за операціями з депозитними сертифікатами НБУ строком до 90 днів – 77 189 тис. грн. (2018 рік: 37 246 тис. грн.) процентних доходів, а також 1 161 189 тис. грн. (2018 рік: 1 418 820 тис. грн.) процентних витрат.

29. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років інвестиції Банку в боргові цінні папери, випущені Урядом або підприємствами, які контролюються державою, були такими:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	25 731 949	26 653 561
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22 629 191	35 784 441
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	–	49 855

Інформація щодо балансової вартості ОВДП, які включені до інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки та до інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, розкрита в Примітці 11.

Протягом дванадцяти місяців, що закінчилися 31 грудня 2019 року, по операціям з ОВДП Банк визнав 3 312 464 тис. грн. (2018 рік: 3 869 019 тис. грн.) процентних доходів, за операціями з іншими інвестиційними цінними паперами 253 734 тис. грн. (2018 рік: 263 582 тис. грн.) процентних доходів.

30. Достатність капіталу

Банк здійснює активне управління рівнем достатності капіталу для захисту від ризиків, притаманних його діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням нормативів, встановлених НБУ та Базельською угодою щодо капіталу 1988 року.

Основною метою управління капіталом Банку є забезпечення дотримання зовнішніх вимог стосовно капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних нормативів капіталу, необхідних для провадження діяльності та максимізації акціонерної вартості.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та характеристиках ризиків, пов'язаних з його діяльністю.

Норматив достатності капіталу згідно з вимогами НБУ

Норматив достатності капіталу Банку був таким:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Основний капітал	7 259 391	7 266 802
Додатковий капітал, розрахований	6 432 082	3 880 435
Додатковий капітал, який враховується до розрахунку капіталу (обмежений сумою основного капіталу)	6 432 082	3 880 435
Усього регулятивний капітал	13 691 473	11 147 237
Активи, зважені за ризиком	67 763 579	87 452 131
Норматив достатності основного капіталу	10,71%	–
Норматив достатності регулятивного капіталу	20,2%	12,75%

Починаючи з січня 2019 року НБУ запроваджено норматив достатності основного капіталу. Нормативне значення нормативу достатності основного капіталу має бути не менше ніж 7%.

Регулятивний капітал включає капітал першого рівня (основний капітал), що складається з оплаченого зареєстрованого статутного капіталу, резервних фондів за вирахуванням очікуваних збитків, та капітал другого рівня (додатковий капітал), що складається з резерву переоцінки активів, поточного прибутку, субординованого боргу та нерозподіленого прибутку. Для цілей розрахунку регулятивного капіталу капітал другого рівня обмежений сумою капіталу першого рівня у розмірі до 100%.

30. Достатність капіталу (продовження)

Норматив достатності капіталу згідно з Базельською угодою 1988 року

Показник достатності капіталу Банку, розрахований згідно з положеннями Базельської угоди 1988 року, становив:

	<i>31 грудня 2019 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
Капітал першого рівня	7 944 342	8 632 895
Капітал другого рівня, розрахований	4 945 054	2 587 524
Капітал другого рівня, який враховується до розрахунку капіталу	4 945 054	2 587 524
Усього капітал	12 889 396	11 220 419
Активи, зважені за ризиком	66 009 562	87 646 914
Показник достатності капіталу першого рівня	12,0%	9,8%
Показник достатності капіталу, усього	19,5%	12,8%